

COMARCH

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Grupy Comarch za okres 01.01.2021-31.12.2021

**Sprawozdanie sporządzone według Międzynarodowych
Standardów Sprawozdawczości Finansowej**

Kraków, 29 kwietnia 2022

Spis treści

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Comarch za 12 miesięcy 2021 roku	5
I. Skonsolidowany bilans	5
II. Skonsolidowany rachunek zysków i strat	7
III. Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	7
IV. Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym	8
V. Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych	9
VI. Informacja dodatkowa	10
1. Informacje o strukturze i działalności Grupy Comarch	10
1.1. Struktura kapitałowa Grupy Comarch	11
1.2. Struktura działania Grupy Comarch	12
1.3. Zmiany właścicielskie i zmiany w strukturze organizacyjnej w 2021 roku	13
1.4. Zmiany właścicielskie i zmiany w strukturze organizacyjnej po dacie bilansu	14
2. Opis stosowanych zasad rachunkowości	15
2.1. Zasady wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego	18
2.2. Rozpoznawanie przychodów i kosztów	30
2.3. Zarządzanie ryzykiem finansowym	32
2.4. Rachunkowość pochodnych instrumentów finansowych oraz działalności zabezpieczającej	33
2.5. Ważne oszacowania i założenia	33
2.6. Nowe standardy rachunkowości i interpretacje KIMSF	35
3. Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego	41
3.1. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego za 2020 rok	41
3.2. Sprawozdawczość wg segmentów	41
3.3. Rzeczowe aktywa trwałe	46
3.4. Aktywo z tytułu prawa do użytkowania	48
3.5. Nieruchomości inwestycyjne	48
3.6. Wartość firmy	49
3.7. Pozostałe wartości niematerialne	52
3.8. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	53
3.9. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	53
3.10. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	54
3.11. Pochodne instrumenty finansowe	55
3.12. Odroczony podatek dochodowy	56
3.13. Zapasy	60
3.14. Należności handlowe oraz pozostałe należności	60
3.15. Kontrakty długoterminowe	61
3.16. Kategorie i klasy instrumentów finansowych	62
3.17. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	67
3.18. Kapitał zakładowy	67
3.19. Pozostałe kapitały	69
3.20. Kredyty i pożyczki	71
3.21. Zobowiązania z tytułu leasingu	76

Dane prezentowane są w tys. PLN, chyba że wskazano inaczej

3.22. Pozostałe zobowiązania finansowe	77
3.23. Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia	78
3.24. Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	79
3.25. Zobowiązania warunkowe	79
3.26. Przychody ze sprzedaży	80
3.27. Koszty sprzedanych produktów, usług, towarów i materiałów	81
3.28. Pozostałe przychody operacyjne	82
3.29. Pozostałe koszty operacyjne	82
3.30. Koszty finansowe – netto	83
3.31. Podatek dochodowy	83
3.32. Zyski (straty) kursowe – netto	84
3.33. Zysk na akcję	84
3.34. Transakcje z podmiotami powiązanymi	85
3.35. Wynagrodzenie osób zarządzających i nadzorujących w 2021 i w 2020 roku	86
3.36. Informacje o akcjonariuszach oraz akcjach posiadanych przez osoby zarządzające i nadzorujące	88
3.37. Czynniki i zdarzenia o nietypowym charakterze, mające znaczący wpływ na osiągnięte wyniki finansowe ..	89
3.38. Zdarzenia po dacie bilansu	91
3.39. Istotne postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowań arbitrażowych lub organem administracji publicznej.....	93
3.40. Zarządzanie kapitałem	93

60+ lokalizacji na **6** kontynentach
– realizujemy projekty na całym świecie

1 627 mln PLN
przychodów ze sprzedaży

123 mln PLN
zysku netto przypadającego na akcjonariuszy
jednostki dominującej

61
spółek w Grupie Comarch

11,5%
rentowność operacyjna

6 700+
Specjalistów

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Comarch za 12 miesięcy 2021 roku

I. Skonsolidowany bilans

AKTYWA	Nota	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
I. AKTYWA TRWAŁE		886 885	856 573
Rzeczowe aktywa trwałe	3.3	611 324	582 158
Aktywo z tytułu prawa do użytkowania	3.4	86 501	88 222
Nieruchomości inwestycyjne	3.5	38 198	39 874
Wartość firmy	3.6	45 774	45 774
Pozostałe wartości niematerialne	3.7	59 988	55 528
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	3.8	1 026	1 298
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	3.9	-	-
Pozostałe aktywa wyceniane w wartości godziwej	3.11a	305	597
Inwestycje pozostałe		210	216
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	3.12	35 964	35 864
Pozostałe należności		7 595	7 042
II. AKTYWA OBROTOWE		1 223 363	1 146 985
Zapasy	3.13	91 877	88 115
Należności handlowe oraz pozostałe należności	3.14	472 822	429 858
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		2 241	1 430
Należne przychody z tytułu kontraktów długoterminowych	3.15	144 041	157 441
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	3.10	74 184	20 001
Pozostałe aktywa finansowe wyceniane wg wartości godziwej – instrumenty pochodne	3.11a	413	2 119
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	3.17	437 785	448 021
AKTYWA RAZEM		2 110 248	2 003 558

PASYWA	Nota	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
I. KAPITAŁ WŁASNY		1 197 362	1 098 547
Kapitał własny przypadający na akcjonariuszy Spółki		1 185 912	1 080 039
Kapitał zakładowy	3.18	8 133	8 133
Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	3.19	84 446	84 446
Pozostałe kapitały		58 595	58 595
Różnice kursowe		38 238	29 653
Zyski/(straty) z lat ubiegłych oraz zysk okresu bieżącego		996 500	899 212
Kapitały przypadające udziałom niedającym kontroli		11 450	18 508
II. ZOBOWIĄZANIA		912 886	905 011
Zobowiązania długoterminowe		244 006	252 430
Kredyty i pożyczki	3.20	104 564	116 760
Pozostałe zobowiązania finansowe		5 450	-
Inne zobowiązania		550	6 305
Zobowiązanie z tytułu leasingu	3.21	71 415	75 145
Zobowiązania finansowe wyceniane wg wartości godziwej- instrumenty pochodne	3.11b	9 662	5 639
Rezerwa z tyt. odroczonego podatku dochodowego	3.12	49 960	46 778
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia	3.23	2 405	1 803
Zobowiązania krótkoterminowe		668 880	652 581
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	3.24	245 756	216 128
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		33 368	24 794
Zafakturowane przychody dotyczące kontraktów długoterminowych	3.15	141 902	147 651
Kredyty i pożyczki	3.20	40 443	40 176
Zobowiązania z tytułu leasingu	3.21	21 023	19 142
Zobowiązania finansowe wyceniane wg wartości godziwej- instrumenty pochodne	3.11b	4 906	3 820
Pozostałe zobowiązania finansowe	3.22	-	5 249
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia	3.23	181 482	195 621
RAZEM KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA		2 110 248	2 003 558

II. Skonsolidowany rachunek zysków i strat

	Nota	12 miesięcy 2021	12 miesięcy 2020
Przychody ze sprzedaży	3.26	1 627 149	1 536 753
Koszty sprzedanych produktów, usług, towarów i materiałów	3.27	(1 148 303)	(1 086 229)
Zysk brutto		478 846	450 524
Pozostałe przychody operacyjne	3.28	21 504	54 259
Koszty sprzedaży i marketingu		(152 545)	(143 874)
Koszty ogólnego zarządu		(129 887)	(121 024)
Pozostałe koszty operacyjne	3.29	(30 691)	(48 324)
Zysk operacyjny		187 227	191 561
Przychody/(koszty) finansowe - netto	3.30	(12 937)	(27 307)
Zysk przed opodatkowaniem		174 290	164 254
Podatek dochodowy	3.31	(58 308)	(43 761)
Zysk netto za okres		115 982	120 493
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej		123 038	120 631
Zysk/(strata) netto przypadający udziałom niedającym kontroli		(7 056)	(138)
Zysk na akcję przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej za okres (wyrażony w PLN na jedną akcję)			
– podstawowy	3.33	15,13	14,83
– rozwodniony	3.33	15,13	14,83

III. Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

	12 miesięcy 2021	12 miesięcy 2020
Zysk netto za okres	115 982	120 493
Pozostałe dochody całkowite:		
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych	8 583	19 498
Razem pozostałe dochody całkowite	8 583	19 498
Suma dochodów całkowitych za okres	124 565	139 991
przypadających akcjonariuszom jednostki dominującej	131 623	140 116
przypadających udziałom niedającym kontroli	(7 058)	(125)

Pozostałe dochody całkowite obejmują pozycje, które mogą zostać przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat.

IV. Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym

	Przypadające na akcjonariuszy jednostki dominującej					Kapitały przypadające udziałom niedającym kontroli	Kapitał własny razem
	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Pozostałe kapitały	Różnice kursowe	Zyski/(straty) z lat ubiegłych oraz zysk okresu bieżącego		
Stan na 1 stycznia 2020 r.	8 133	84 446	58 595	10 168	790 781	18 633	970 756
Dywidenda wypłacona	-	-	-	-	(12 200)	-	(12 200)
Różnice kursowe ⁽¹⁾	-	-	-	19 485	-	13	19 498
Zysk za okres ⁽²⁾	-	-	-	-	120 631	(138)	120 493
Całkowite dochody za okres (1+2)	-	-	-	19 485	120 631	(125)	139 991
Stan na 31 grudnia 2020 r.	8 133	84 446	58 595	29 653	899 212	18 508	1 098 547
Stan na 1 stycznia 2021 r.	8 133	84 446	58 595	29 653	899 212	18 508	1 098 547
Dywidenda wypłacona*	-	-	-	-	(25 750)	-	(25 750)
Różnice kursowe ⁽¹⁾	-	-	-	8 585	-	(2)	8 583
Zysk za okres ⁽²⁾	-	-	-	-	123 038	(7 056)	115 982
Całkowite dochody za okres (1+2)	-	-	-	8 585	123 038	(7 058)	124 565
Stan na 31 grudnia 2021 r.	8 133	84 446	58 595	38 238	996 500	11 450	1 197 362

Zgodnie z Uchwałą Walnego Zgromadzenia Comarch S.A. z dnia 24 czerwca 2021 r., zysk netto za rok 2020 w części przeznaczono do wypłaty jako dywidendę dla akcjonariuszy spoza Grupy Comarch. Szczegóły opisano w notce 3.19.1. Wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. w pozostałych spółkach Grupy Comarch brak jest podstaw do dokonywania wypłat dywidend za rok 2020 do podmiotów spoza Grupy Comarch.

V. Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych

	12 miesięcy 2021	12 miesięcy 2020
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ		
Zysk netto	115 982	120 493
Korekty razem	134 967	216 188
Amortyzacja*	92 099	86 291
(Zyski) straty z tytułu różnic kursowych	(6 845)	11 331
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	2 207	2 259
(Zysk) strata z działalności inwestycyjnej	(2 370)	(3 976)
Zmiana stanu zapasów	(4 131)	13 782
Zmiana stanu należności	2 496	67 500
Zmiana stanu zobowiązań i rezerw, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	51 511	39 001
Zysk netto pomniejszony o korekty razem	250 949	336 681
Zapłacony podatek dochodowy	(53 502)	(28 476)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	197 447	308 205
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ		
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	(63 797)	(87 818)
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	1 172	912
Nabycie wartości niematerialnych	(5 617)	(8 229)
Wpływy ze sprzedaży inwestycji w WNIP	1 044	10 127
Wydatki na nabycie aktywów finansowych	(175 173)	(30 454)
Wydatki na inwestycje w nieruchomości	(18)	(4 046)
Spłata udzielonych pożyczek	2 188	7 214
Odsetki od udzielonych pożyczek	40	626
Wpływy z tytułu instrumentów finansowych	90 362	647
Wydatki z tytułu instrumentów finansowych	(1 156)	(278)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(150 955)	(111 299)
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ		
Wpływy z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek	33 320	4 696
Spłata kredytów i pożyczek	(45 080)	(45 506)
Odsetki od kredytu i pożyczek	(2 315)	(2 765)
Dywidendy i inne niż wypłaty na rzecz właścicieli wydatki z tytułu podziału zysku	(25 750)	(12 200)
Płatności zobowiązań z tyt. umów leasingu finansowego	(23 464)	(21 249)
Inne wpływy finansowe	516	2 297
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(62 773)	(74 727)
Zmiana środków pieniężnych netto	(16 281)	122 179
Środki pieniężne na początek okresu	448 021	322 702
Dodatknie (ujemne) różnice kursowe w środkach pieniężnych	6 042	3 140

Środki pieniężne na koniec okresu	437 782	448 021
w tym o ograniczonej możliwości dysponowania	7 318	10 131

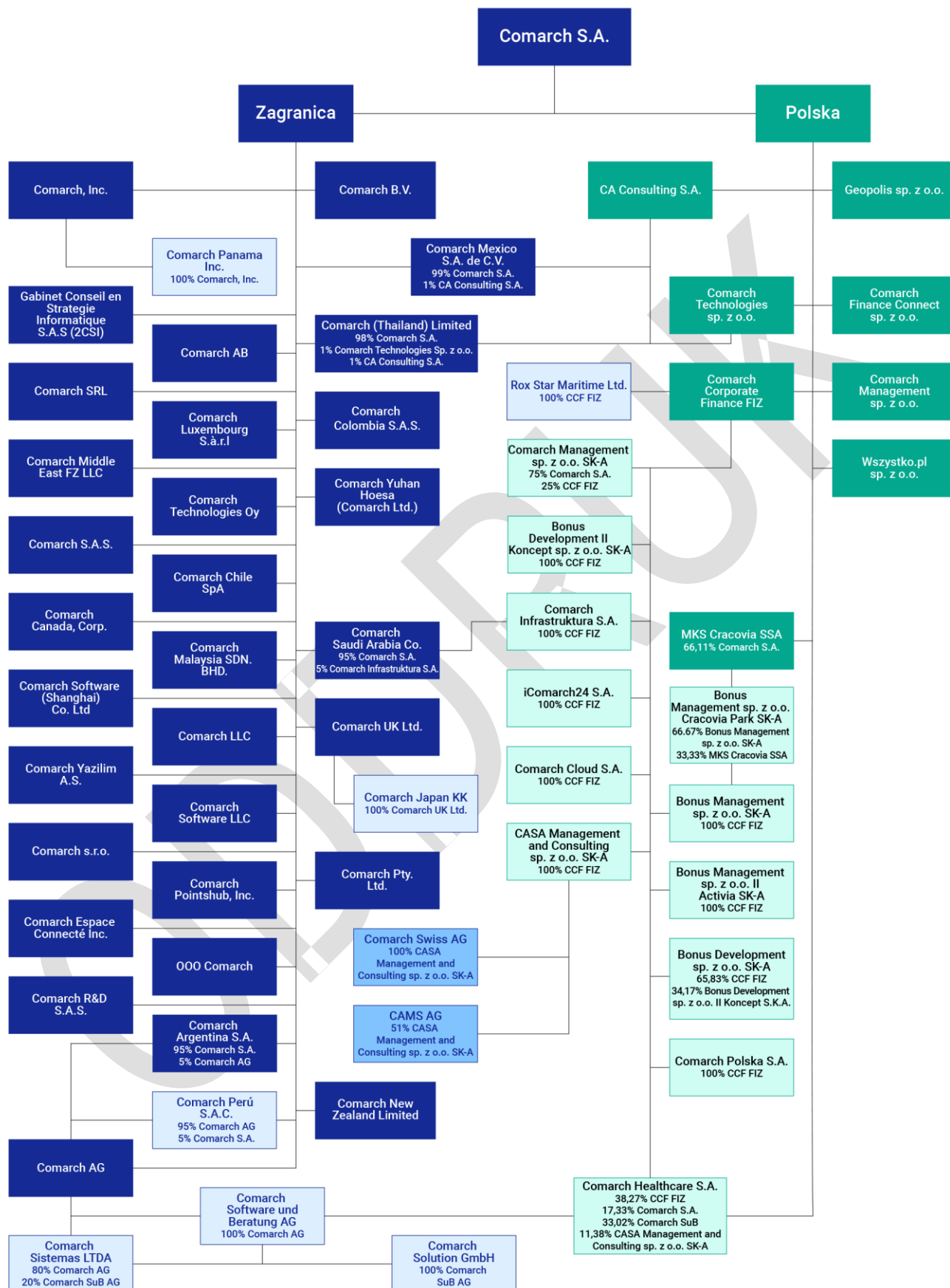
*) obejmuje amortyzację aktywa z tytułu prawa do użytkowania wynikającego z zastosowania MSSF 16 (szczegóły w nocie 2.6)

VI. Informacja dodatkowa

1. Informacje o strukturze i działalności Grupy Comarch

Podstawowym przedmiotem działalności Grupy Comarch („Grupa”), której jednostką dominującą jest Comarch Spółka Akcyjna z siedzibą w Polsce, w Krakowie przy Al. Jana Pawła II 39 A („Spółka”), jest działalność związana z oprogramowaniem - PKD 62.01.Z. Oznaczenie sądu rejestrowego dla Comarch Spółka Akcyjna: Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego w Polsce. Numer KRS: 0000057567. Spółka Comarch S.A. posiada dominujący udział w Grupie Comarch pod względem osiągniętych przychodów, wartości aktywów oraz ilości i wielkości realizowanych kontraktów. Akcje Spółki Comarch S.A. są dopuszczone do obrotu giełdowego na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Czas trwania jednostki dominującej nie jest ograniczony. Nie wystąpiły zmiany w nazwie jednostki sprawozdawczej lub w innych danych identyfikacyjnych od zakończenia poprzedniego okresu sprawozdawczego.

1.1. Struktura kapitałowa Grupy Comarch

100% udział w głosach Comarch S.A., chyba że wskazano inaczej.

Na dzień 31 grudnia 2021 r. jednostką stowarzyszoną z jednostką dominującą jest:

- SolInteractive S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (16,10% głosów przypada na CCF FIZ, 11,27% głosów przypada na Bonus Management sp. z o.o. II Activia SK-A).

W dniu 11 kwietnia 2022 roku nadzwyczajne walne zgromadzenie SolInteractive S.A. podjęło uchwałę o rozwiązaniu spółki i powołaniu likwidatora celem przeprowadzenia likwidacji spółki.

Spółki stowarzyszone nie są konsolidowane. Udziały w nich są wyceniane metodą praw własności.

1.2. Struktura działania Grupy Comarch

Struktura działania Grupy Comarch jest następująca:

- Jednostka dominująca Comarch S.A. pozyskuje większość kontraktów w dużej mierze realizując je,
- Spółki Comarch AG, Comarch S.A.S., Comarch R&D S.A.S., Comarch Luxembourg S.à r.l., Comarch Inc., Comarch Panama Inc., Comarch Canada, Corp., Comarch Middle East FZ-LLC, Comarch LLC, Comarch Technologies Oy, Comarch UK Ltd, Comarch Chile SpA, Comarch Sistemas LTDA, Comarch Yazilim A.S., Comarch SRL, Comarch Malaysia SDN. BHD., Comarch AB, Comarch Argentina S.A., Comarch Colombia S.A.S., Comarch Japan KK, Comarch Saudi Arabia Co., Comarch Mexico S.A. de C.V., Comarch Yuhan Hoesa (Comarch Ltd.), Comarch (Thailand) Limited, Comarch BV, Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd, Comarch Pty. LTD., Comarch New Zealand Limited i LLC „Comarch Software” pozyskują kontrakty informatyczne na rynkach zagranicznych i realizują je w całości lub w części,
- Spółka Comarch Software und Beratung AG jest znaczącym na rynku niemieckim producentem oprogramowania ERP oraz integratorem systemów informatycznych. Comarch Solutions GmbH prowadzi działalność o profilu identycznym z profilem działalności spółki Comarch Software und Beratung AG,
- Comarch Swiss AG zajmuje się sprzedażą i wdrażaniem rozwiązań informatycznych Comarch (zwłaszcza w obszarach ERP i ECM) na rynku szwajcarskim,
- Cabinet Conseil En Strategie Informatique S.A.S. dostarcza rozwiązania i usługi informatyczne dla podmiotów medycznych na rynku francuskim,
- OOO Comarch zajmowała się sprzedażą i wdrażaniem produktów Comarch w Rosji oraz supportem dostarczonych klientom systemów informatycznych,
- Comarch Polska S.A. pozyskuje kontrakty informatyczne na rynku krajowym głównie w sektorze publicznym i realizuje je w całości lub w części,
- Comarch Technologies sp. z o.o. odpowiada za rozwój technologii związanych z projektowaniem i produkcją urządzeń elektronicznych oraz związanego z nimi oprogramowania,
- CA Consulting S.A. prowadzi działalność teleinformatyczną, polegającą na świadczeniu usług informatycznych i consultingowych na rzecz Comarch S.A. oraz klientów spoza Grupy Comarch,
- Comarch Cloud S.A., pozyskuje kontrakty informatyczne na rynku krajowym i realizuje je w całości lub w części,
- Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty prowadzi działalność inwestycyjną (poprzez swoje spółki zależne) w zakresie nowych technologii i usług, a także działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym,
- Comarch Management sp. z o.o., Comarch Management sp. z o.o. SK-A, CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A, Bonus Management sp. z o.o. SK-A oraz Bonus Management sp. z o.o. II Activia SK-A, Comarch Pointshub, Inc. prowadzą działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym oraz związaną z informatyką,
- Przedmiotem działalności Bonus Development sp. z o.o. SK-A oraz Bonus Development sp. z o.o. II Koncept SK-A jest działalność developerska oraz inwestycyjna na rynku nieruchomości,

- Comarch Healthcare S.A. wytwarza i sprzedaje oprogramowanie związane z medycyną, urządzenia medyczne oraz świadczy usługi medyczne i diagnostyczne, a także wytwarza i dostarcza kompleksowe rozwiązania informatyczne dla sektora medycznego,
- Comarch Infrastruktura S.A. prowadzi działalność polegającą na oferowaniu usług data center oraz outsourcingu usług informatycznych,
- iComarch24 S.A. prowadzi projekty informatyczne z zakresu e-księgowości oraz handlu elektronicznego, świadczy również usługi księgowe dla krajowych podmiotów zależnych z Grupy Comarch,
- MKS Cracovia SSA prowadzi działalność sportową i w zakresie krzewienia kultury fizycznej,
- „Bonus MANAGEMENT spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” Cracovia Park SK-A prowadzi działalność inwestycyjną w zakresie sportu, odnowy biologicznej i rekreacji,
- Rox Star Maritime Ltd. prowadzi działalność związaną z turystyką,
- Comarch Finance Connect sp. z o.o. prowadzi działalność w zakresie usług związanych z rynkiem finansowym,
- Wszystko.pl sp. z o.o. prowadzi przygotowania do uruchomienia portalu e-commerce pod nazwą Wszystko.pl,
- Geopolis sp. z o.o. – spółka nie prowadzi obecnie działalności operacyjnej, w styczniu 2021 roku złożony został wniosek o ogłoszenie upadłości spółki, oddalony w grudniu 2021 roku,
- Comarch s.r.o., Comarch Espace Connecté Inc., Comarch Peru S.A.C. oraz CAMS AG nie prowadzą obecnie działalności operacyjnej.

1.3. Zmiany właścicielskie i zmiany w strukturze organizacyjnej w 2021 roku

- W dniu 21 stycznia 2021 r. zarząd spółki Geopolis sp. z o.o. złożył wniosek do Sądu Rejonowego w Toruniu, V Wydział Gospodarczy, o ogłoszenie upadłości obejmującej likwidację majątku dłużnika, tj. spółki. Dnia 16 marca 2021 r. Sąd Rejonowy w Toruniu Wydział V Gospodarczy, po rozpoznaniu sprawy z wniosku Geopolis sp. z o.o. w Toruniu o ogłoszenie upadłości, postanowił zabezpieczyć majątek dłużnika poprzez ustanowienie tymczasowego nadzorca sądowego. Sąd Rejonowy w Toruniu, V Wydział Gospodarczy, postanowieniem z dnia 29 grudnia 2021 r., oddalił wniosek o ogłoszenie upadłości spółki Geopolis sp. z o.o. Zarząd spółki analizuje aktualnie możliwość przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego,
- W dniu 10 marca 2021 r. zostały zarejestrowane m.in. zmiana nazwy spółki Unitec sp. z o.o. na Wszystko.pl sp. z o.o. oraz zmiana siedziby spółki na Kraków,
- W dniu 22 marca 2021 r. została zarejestrowana we Lwowie spółka zależna LLC „Comarch Software” o kapitale zakładowym 14 000 PLN. Spółka Comarch S.A. posiada 100% udziałów i głosów w spółce LLC „Comarch Software”, W dniu 22 września 2021 r. kapitał zakładowy spółki LLC "Comarch Software" w wysokości 14 000 PLN został wpłacony przez Comarch S.A.,
- W dniu 29 marca 2021 r. została podjęta uchwała w sprawie podniesienia kapitału akcyjnego w spółce Comarch S.R.L. o kwotę 1 000 000 EUR (tj. 4 656 000 PLN, wg kursu z dnia 29 marca 2021 r.) przeznaczonego na pokrycie straty w kwocie 100 000 EUR oraz podwyższenie kapitału zakładowego w kwocie 900 000 EUR po uprzednim jego obniżeniu w celu pokrycia straty. W dniu 6 maja 2021 r. Spółka Comarch S.A. dokonała przelewu środków. Kapitał zakładowy spółki Comarch S.R.L. w wyniku tych operacji nie uległ zmianie i wyniósł 900 000 EUR (tj. 4 190 400 PLN, wg kursu z dnia 29 marca 2021 r.),
- W dniu 8 kwietnia 2021 r. zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego Comarch (Thailand) Co., Ltd. Kapitał zakładowy został podwyższony z kwoty 18 500 000 THB (tj. 2 257 000 PLN, wg kursu z dnia rejestracji podwyższenia kapitału zakładowego) o kwotę 32 000 000 THB (tj. 3 904 000 PLN, wg kursu z dnia rejestracji podwyższenia kapitału zakładowego) i wynosi aktualnie 50 500 000 THB (tj. 6 161 000 PLN, wg kursu z dnia rejestracji podwyższenia kapitału zakładowego),

- Dnia 7 maja 2021 r. rozpoczął się formalny proces likwidacji spółki Comarch Software Spain S.L.U. i spółka zaczęła działać pod nazwą Comarch Software Spain S.L.U. en liquidación,
- W dniu 30 lipca 2021 r. spółka Comarch R&D S.à r.l. została przekształcona w spółkę akcyjną Comarch R&D S.A.S. Przekształcenie zostało zarejestrowane we właściwym rejestrze,
- W dniu 31 sierpnia 2021 r. podwyższenie kapitału zakładowego w spółce Comarch New Zealand Limited zostało zarejestrowane w lokalnym rejestrze handlowym. Obecnie kapitał zakładowy spółki Comarch New Zealand Limited wynosi 550 000 NZD (tj. 1 489 125 PLN, wg kursu z dnia rejestracji) i składa się z 550 000 udziałów o wartości 1 NZD każdy,
- W dniu 27 września 2021 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Wszystko.pl sp. z o.o. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego z kwoty 60 000 PLN do kwoty 540 000 PLN poprzez utworzenie 800 nowych udziałów o wartości nominalnej 600 PLN każdy i łącznej wartości nominalnej 480 000 PLN. Wszystkie nowo utworzone udziały objął dotychczasowy wspólnik tj. Comarch S.A. W dniu 16 marca 2022 r. niniejsze podwyższenie zostało zarejestrowane we właściwym rejestrze,
- W dniu 28 października 2021 r. Comarch S.A. objęła 567 certyfikatów inwestycyjnych serii C wyemitowanych przez Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty (CCF FIZ) za łączną cenę emisyjną 25 993 831,50 PLN,
- W dniu 2 listopada 2021 r. Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty (CCF FIZ) nabył 100% udziałów w spółce Rox Star Maritime Ltd. z siedzibą na Malcie za kwotę 6 540 000 EUR (tj. 30 168 366 PLN, według kursu z dnia 2 listopada 2021 r.),
- W dniu 25 listopada 2021 r. została zawarta umowa sprzedaży 100% akcji w spółce Comarch Colombia S.A.S. przez Comarch Software Spain S.L.U. en liquidación do Comarch S.A. za kwotę 680 289,31 EUR (tj. 3 176 134,73 PLN, według kursu z dnia 25 listopada 2021 r.). Comarch S.A. dokonała przelewu tytułem transakcji w dniu 1 grudnia 2021 r.

1.4. Zmiany właścicielskie i zmiany w strukturze organizacyjnej po dacie bilansu

- W dniu 5 stycznia 2022 r. nastąpiło podwyższenie wysokości kapitału spółki Cabinet Conseil en Strategie Informatique S.A.S z kwoty 500 000 EUR do kwoty 2 500 000 EUR (tj. 11 418 000 PLN, wg kursu z dnia podwyższenia kapitału),
- W dniu 7 lutego 2022 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Comarch Management sp. z o.o. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki o kwotę 100 000 PLN poprzez utworzenie 1 000 nowych udziałów o wartości nominalnej 100 zł każdy. Nowe udziały objęła w całości Comarch S.A. Po zarejestrowaniu powyższego podwyższenia spółka będzie posiadała kapitał zakładowy w wysokości 500 000 PLN, który będzie się dzielił na 5 000 udziałów, po 100 PLN każdy,
- W dniu 8 lutego 2022 r. doszło do podwyższenia kapitału zakładowego spółki Comarch Pty. Ltd. z kwoty 1 300 100 AUD do kwoty 2 300 100 AUD (tj. 6 514 343,22 PLN, wg kursu z dnia podwyższenia kapitału zakładowego), poprzez utworzenie 1 000 000 nowych udziałów. Udziały zostały w całości objęte przez Comarch S.A.,
- W dniu 15 marca 2022 r. została zlikwidowana spółka Comarch Software Spain S.L.U. en liquidación,
- W dniu 29 marca 2022 r. nadzwyczajne zgromadzenie wspólników Wszystko.pl podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki o kwotę 990 000 PLN, poprzez ustanowienie 1 650 nowych udziałów o wartości nominalnej 600 PLN każdy. Po zarejestrowaniu powyższego podwyższenia spółka będzie posiadała kapitał zakładowy w wysokości 1 530 000 PLN, który będzie się dzielił na 2550 udziałów, po 600 PLN każdy. Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania podwyższenie nie zostało zarejestrowane we właściwym rejestrze.
- W dniu 1 kwietnia 2022 r. CCF FIZ przeniósł na rzecz Bonus Development sp. z o.o. II Koncept S.K.A. własność 1 944 436 akcji imiennych serii C spółki Bonus Development sp. z o.o. S.K.A.

2. Opis stosowanych zasad rachunkowości

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe za 12 miesięcy 2021 roku zostało przygotowane zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości („MSR”), Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) oraz interpretacjami opublikowanymi przez Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego za wyjątkiem tych pozycji, które zgodnie z niniejszymi zasadami są wyceniane w inny sposób.

Sporządzenie sprawozdania wg MSSF wymaga dokonania szeregu szacunków i zastosowania własnego osądu. W nocie 2.5 zostały zaprezentowane te obszary sprawozdania finansowego, które wymagają znaczących szacunków lub w stosunku do których wymagana jest znacząca doza osądu.

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę Comarch w dającej się przewidzieć przyszłości. Według Zarządu Spółki Dominującej nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności.

Grupa Comarch sporządza rachunek zysków i strat w wersji kalkulacyjnej, natomiast rachunek przepływów pieniężnych sporządzany jest metodą pośrednią.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Comarch za 12 miesięcy 2021 roku obejmuje sprawozdania następujących spółek:

Nazwa spółki	Charakter powiązań	Metoda konsolidacji	Udział Comarch S.A. w kapitale zakładowym
Comarch S.A.	Jednostka dominująca	Pełna	
Comarch AG	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Sistemas LTDA	Jednostka zależna	Pełna	80% w posiadaniu Comarch AG, 20% w posiadaniu Comarch Software und Beratung AG
Comarch Peru S.A.C.	Jednostka zależna	Pełna	95% w posiadaniu Comarch AG, 5% w posiadaniu Comarch S.A.
Comarch Software und Beratung AG	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu Comarch AG
Comarch Solutions GmbH	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu Comarch Software und Beratung AG
Comarch S.A.S.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch R&D S.A.S.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Luxembourg S.à r.l.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Inc.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Panama Inc.	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu Comarch Inc.
Comarch Canada, Corp.	Jednostka zależna	Pełna	100%

Dane prezentowane są w tys. PLN, chyba że wskazano inaczej

Comarch Espace Connecté Inc.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Middle East FZ-LLC	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch LLC	Jednostka zależna	Pełna	100%
OOO Comarch	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Technologies Oy	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch UK Ltd.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Japan KK	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu Comarch UK
Comarch Chile SpA	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Software Spain S.L.U. en liquidación	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Colombia S.A.S.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Yazilim A.S.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch SRL	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Malaysia SDN. BHD.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch s.r.o.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Pointshub, Inc.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch AB	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Argentina S.A.	Jednostka zależna	Pełna	95% w posiadaniu Comarch S.A., 5% w posiadaniu Comarch AG
Comarch Saudi Arabia Co.	Jednostka zależna	Pełna	95% w posiadaniu Comarch S.A., 5% w posiadaniu Comarch Infrastruktura S.A.
Comarch Mexico S.A. de C.V.	Jednostka zależna	Pełna	99% w posiadaniu Comarch S.A., 1% w posiadaniu CA Consulting S.A.
Comarch Yuhan Hoesa (Comarch Ltd.)	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch (Thailand) Limited	Jednostka zależna	Pełna	98% w posiadaniu Comarch S.A., 1% w posiadaniu CA Consulting S.A., 1% w posiadaniu Comarch Technologies sp. z o.o.
Comarch BV	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Pty. LTD	Jednostka zależna	Pełna	100%
Cabinet Conseil en Strategie Informatique S.A.S.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch New Zealand Limited	Jednostka zależna	Pełna	100%

Dane prezentowane są w tys. PLN, chyba że wskazano inaczej

LLC "Comarch Software"	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Technologies sp. z o.o.	Jednostka zależna	Pełna	100%
CA Consulting S.A.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Geopolis sp. z o.o.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Wszystko.pl sp. z o.o.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Management sp. z o.o.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	Jednostka zależna	Pełna	100% ogólnej liczby certyfikatów inwestycyjnych,
Comarch Management sp. z o.o. SK-A	Jednostka zależna	Pełna	26,45% w posiadaniu Comarch S.A., 8,82% w posiadaniu CCF FIZ, 64,73% akcji nabytych w celu umorzenia przez Comarch Management sp. z o.o. SK-A
Bonus Management sp. z o.o. SK-A	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
Bonus Management sp. z o.o. Cracovia Park SK-A	Jednostka zależna	Pełna	50% w posiadaniu Bonus Management sp. z o.o. SK-A, 50% w posiadaniu MKS Cracovia SSA
Bonus Development sp. z o.o. SK-A	Jednostka zależna	Pełna	65,52% w posiadaniu CCF, 34,48% w posiadaniu Bonus Development sp. z o.o. II Koncept S.K.A
Bonus Management sp. z o.o. II Activia SK-A	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
Bonus Development sp. z o.o. II Koncept SK-A	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
Rox Star Maritime Limited	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
Comarch Healthcare S.A.	Jednostka zależna	Pełna	38,27% w posiadaniu CCF FIZ 17,33% w posiadaniu Comarch S.A., 33,02% w posiadaniu Comarch Software und Beratung AG, 11,38% w posiadaniu CASA Management and Consulting sp. z o.o. SKA
Comarch Polska S.A.	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
Comarch Cloud S.A.	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
Comarch Infrastruktura S.A.	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
iComarch24 S.A.	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
Comarch Swiss AG	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A
CAMS AG	Jednostka zależna	Pełna	51% w posiadaniu CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A
Comarch Finance Connect sp. z o.o.	Jednostka zależna	Pełna	100%
MKS Cracovia SSA	Jednostka zależna	Pełna	66,11%

2.1. Zasady wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego

2.1.1. Sprawozdawczość dotycząca segmentów

Dla Grupy Comarch podstawowym rodzajem segmentów operacyjnych są segmenty branżowe, a pomocniczym rodzajem segmentów operacyjnych są segmenty geograficzne według miejsca prowadzenia działalności. Objęte konsolidacją jednostki Grupy Comarch prowadzą następujące rodzaje działalności:

- sprzedaż systemów informatycznych i usług z nimi związanych w tym również produkcja oprogramowania dla medycyny oraz sprzedaż sprzętu informatycznego (dalej jako „Segment IT”),
- działalność sportową (dalej jako „Segment Sport”) prowadzoną przez MKS Cracovia SSA,
- działalność związaną z inwestowaniem na rynku kapitałowym i na rynku nieruchomości (dalej jako „Segment Inwestycje”),
- działalność w zakresie świadczenia usług medycznych (dalej jako „Segment Medycyna”).

Dominujący udział w przychodach ze sprzedaży, wynikach oraz aktywach posiada Segment IT. Ze względu na specyfikę działalności segment IT prezentowany jest z wydzieleniem rynku DACH (Niemcy, Austria, Szwajcaria), rynku polskiego oraz rynków pozostałych.

Ze względu na geograficzny podział miejsca prowadzenia działalności Grupa Comarch wyróżnia następujące segmenty rynku: Polska, Rejon DACH (Niemcy, Austria, Szwajcaria), Pozostałe kraje, Segment Sport, Segment Inwestycje i Segment Medycyna prowadzą działalność wyłącznie na terenie Polski. Ze względu na to, że jedynie Segment IT prowadzi działalność poza krajem i jednocześnie ponoszone w Segmencie IT koszty w znacznej mierze są wspólne dla sprzedaży eksportowej oraz krajowej nie jest celowe ustalanie wyniku odrębnie dla działalności eksportowej i krajowej.

Sprzedaż Grupy Comarch jest mocno zdywersyfikowana i nie występuje uzależnienie od jednego odbiorcy. W ciągu 12 miesięcy 2021 roku sprzedaż do żadnego z kontrahentów nie przekroczyła 10% całkowitej sprzedaży Grupy Comarch.

Rozkład przychodów ze sprzedaży osiągniętych przez Grupę Comarch na przestrzeni roku 2021 przedstawiał się następująco: 24% rocznej sprzedaży zostało zrealizowane w I kwartale, 21% w II kwartale, 23% w III kwartale oraz 32% w IV kwartale. Na przestrzeni roku 2022 Grupa Comarch spodziewa się rozkładu przychodów ze sprzedaży zbliżonego do tego z 2021 roku.

2.1.2. Konsolidacja

a) Jednostki zależne

Jednostki zależne to wszelkie jednostki (w tym jednostki specjalnego przeznaczenia), w odniesieniu, do których Grupa Comarch ma zdolność kierowania ich polityką finansową i operacyjną, co zwykle towarzyszy posiadaniu większości ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Przy dokonywaniu oceny, czy Grupa Comarch kontroluje daną jednostkę uwzględnia się istnienie i wpływ potencjalnych praw głosu, które w danej chwili można zrealizować lub zamienić. Jednostki zależne podlegają pełnej konsolidacji od dnia przejścia nad nimi kontroli przez Grupę Comarch. Przystaje się je konsolidować z dniem ustania kontroli.

Przejęcia jednostek i wyodrębnionych części działalności rozlicza się metodą nabycia. Każdorazowo płatność przekazana w wyniku połączenia jednostek wyceniana jest w zagregowanej wartości godziwej (na dzień dokonania zapłaty) przekazanych aktywów, poniesionych lub przejętych zobowiązań oraz instrumentów

Dane prezentowane są w tys. PLN, chyba że wskazano inaczej

kapitałowych wyemitowanych przez Grupę Comarch w zamian za przejęcie kontroli nad jednostką przejmowaną. Koszty bezpośrednio związane z połączeniem jednostek gospodarczych ujmowane są w wyniku finansowym w momencie ich poniesienia.

W określonych przypadkach, przekazana płatność zawiera także aktywa lub zobowiązania wynikające z płatności warunkowej, mierzonej na dzień nabycia w wartości godziwej. Zmiany wartości godziwej płatności warunkowej w kolejnych okresach ujmowane są jako zmiany kosztu połączenia jedynie jeżeli mogą być zaklasyfikowane jako zmiany w okresie pomiaru. Wszystkie inne zmiany rozliczane są zgodnie z odpowiednimi regulacjami MSSF. Zmiany w wartości godziwej płatności warunkowej zakwalifikowanej jako element kapitałowy nie są ujmowane.

Dające się zidentyfikować aktywa, zobowiązania i zobowiązania warunkowe jednostki przejmowanej spełniające warunki ujęcia zgodnie z MSSF 3 „Połączenia jednostek gospodarczych” ujmują się w wartości godziwej na dzień przejęcia, z uwzględnieniem wyjątków zawartych w MSSF 3.

W razie nabycia kontroli w następstwie kilku następujących po sobie transakcji, udziały będące w posiadaniu Grupy Comarch na dzień objęcia kontroli są wyceniane w wartości godziwej z odniesieniem skutków w rachunek zysków i strat. Kwoty narosłe z tytułu udziałów w tej jednostce odniesione uprzednio do innych składników całkowitych dochodów są przenoszone do rachunku zysków i strat.

Wartość firmy wynikającą z przejęcia ujmują się w aktywach i początkowo wykazuje po kosztach, jako wartość kosztów przejęcia przekraczającą udział Grupy Comarch w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować ujętych aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych. Jeśli po przeszacowaniu udział Grupy Comarch w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki przejmowanej przekracza koszt połączenia jednostek gospodarczych, nadwyżkę ujmują się niezwłocznie w wyniku finansowym.

Transakcje, rozrachunki i nie zrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy spółkami Grupy Comarch są eliminowane. Nie zrealizowane straty również podlegają eliminacji, chyba że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przez przekazany składnik aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne zostały zmienione, tam gdzie było to konieczne, dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę Comarch.

b) Jednostki stowarzyszone

Jednostki stowarzyszone to wszelkie jednostki, na które Grupa Comarch wywiera znaczący wpływ, lecz których nie kontroluje, co zwykle towarzyszy posiadaniu od 20 do 50% ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych rozlicza się metodą praw własności i ujmują początkowo według kosztu. Inwestycja Grupy Comarch w jednostkach stowarzyszonych obejmuje określoną w dniu nabycia wartość firmy.

Udział Grupy Comarch w wyniku finansowym jednostek stowarzyszonych od dnia nabycia ujmują się w rachunku zysków i strat, zaś jej udział w zmianach stanu innych kapitałów od dnia nabycia – w innych kapitałach. O łączne zmiany stanu od dnia nabycia koryguje się wartość bilansową inwestycji. Gdy udział Grupy Comarch w stratach jednostki stowarzyszonej staje się równy lub większy od udziału Grupy Comarch w tej jednostce stowarzyszonej, obejmującego ewentualne inne niezabezpieczone należności, Grupa Comarch zaprzestaje ujmować dalsze straty, chyba, że wzięła na siebie obowiązki lub dokonała płatności w imieniu danej jednostki stowarzyszonej.

Niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy Grupą Comarch, a jej jednostkami stowarzyszonymi eliminuje się proporcjonalnie do udziału Grupy Comarch w jednostkach stowarzyszonych. Niezrealizowane straty również są eliminowane, chyba że transakcja dostarcza dowodów na wystąpienie utraty wartości przekazywanego składnika aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki stowarzyszone zostały, tam gdzie było to konieczne, zmienione dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę Comarch.

c) Zasady ujmowania Grupy Comarch SuB w sprawozdaniu skonsolidowanym

Spółka Comarch Software und Beratung AG będąca jednostką dominującą dla spółek Grupy Comarch SuB począwszy od 2013 roku nie sporządza samodzielnie skonsolidowanego sprawozdania finansowego obejmującego dane spółki Comarch Software und Beratung AG i jej jednostek zależnych. Comarch S.A., jednostka dominująca Grupy Comarch, sporządza w sposób bezpośredni skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmujące dane Spółki Comarch S.A. i wszystkich pozostałych jednostek zależnych (w tym Comarch SuB i jej spółek zależnych).

2.1.3. Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

a) Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniach finansowych poszczególnych jednostek Grupy Comarch wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym dana jednostka prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe prezentowane jest w polskich złotych (PLN), która jest walutą funkcjonalną i walutą prezentacji jednostki dominującej.

b) Transakcje i salda wyrażone w walutach obcych

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Zyski i straty kursowe z tytułu rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w rachunku zysków i strat, o ile nie odracza się ich w kapitale własnym, gdy kwalifikują się do uznania za zabezpieczenie przepływów pieniężnych i zabezpieczenie udziałów w aktywach netto.

Różnice kursowe z tytułu pozycji niepieniężnych, takich jak instrumenty kapitałowe wyceniane według wartości godziwej w korespondencji z rachunkiem zysków i strat, wykazuje się w ramach zysków i strat z tytułu zmian wartości godziwej. Różnice kursowe z tytułu takich pozycji niepieniężnych jak instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży uwzględnia się w kapitale z wyceny w wartości godziwej.

c) Spółki wchodzące w skład Grupy Comarch

Wyniki i sytuację finansową wszystkich jednostek Grupy Comarch (z których żadna nie prowadzi działalności w warunkach hiperinflacji), których waluty funkcjonalne różnią się od waluty prezentacji, przelicza się na walutę prezentacji w następujący sposób:

- aktywa i zobowiązania w każdym prezentowanym bilansie przelicza się według kursu zamknięcia obowiązującego na ten dzień bilansowy,
- przychody i koszty w każdym rachunku zysków i strat przelicza się według kursów średnich (chyba, że kurs średni nie stanowi zadowalającego przybliżenia skumulowanego wpływu kursów z dnia transakcji –

w takim wypadku przychody i koszty przelicza się według kursów z dnia transakcji), a wszystkie wynikające stąd różnice kursowe ujmuje się jako odrębny składnik kapitału własnego.

Przy konsolidacji, różnice kursowe z tytułu przeliczenia inwestycji netto w jednostkach zagranicznych oraz kredytów, pożyczek i innych instrumentów walutowych wyznaczonych na zabezpieczenia takich inwestycji ujmuje się w kapitale własnym. Przy sprzedaży jednostki prowadzącej działalność za granicą, takie różnice kursowe ujmuje się w rachunku zysków i strat jako część zysku lub straty ze sprzedaży.

Wartość firmy i korekty do poziomu wartości godziwej, które powstają przy nabyciu jednostki zagranicznej, traktuje się jako aktywa i zobowiązania jednostki zagranicznej oraz przelicza według kursu zamknięcia.

Kursy EURO użyte do przeliczania danych finansowych

Średni kurs NBP

z dnia 31.12.2021 r.	4,5994
z dnia 31.12.2020 r.	4,6148

Średnia arytmetyczna średnich kursów NBP na koniec każdego miesiąca

za okres 1.01 - 31.12.2021 r.	4,5775
za okres 1.01 - 31.12.2020 r.	4,4742

Kursy wybranych walut użyte do przeliczania danych bilansowych

Średni kurs NBP dla USD

z dnia 31.12.2021 r.	4,0600
z dnia 31.12.2020 r.	3,7584

Średni kurs NBP dla CHF

z dnia 31.12.2021 r.	4,4484
z dnia 31.12.2020 r.	4,2641

Średni kurs NBP dla GBP

z dnia 31.12.2021 r.	5,4846
z dnia 31.12.2020 r.	5,1327

Średni kurs NBP dla DKK

z dnia 31.12.2021 r.	0,6184
z dnia 31.12.2020 r.	0,6202

Średni kurs NBP dla NZD

z dnia 31.12.2021 r.	2,7775
z dnia 31.12.2020 r.	2,7132

Średni kurs NBP dla CAD

z dnia 31.12.2021 r.	3,1920
z dnia 31.12.2020 r.	2,9477

2.1.4. Inwestycje

a) Aktywa finansowe wykazywane według wartości godziwej, z zyskami lub stratami rozliczanymi przez rachunek zysków i strat

Kategoria ta obejmuje dwie podkategorie: aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz aktywa finansowe przeznaczone w momencie ich początkowego ujęcia do wyceny według wartości godziwej, z zyskami lub stratami ujmowanymi w rachunku zysków i strat. Składnik aktywów finansowych zalicza się do tej kategorii, jeżeli nabyty został przede wszystkim w celu sprzedaży w krótkim terminie lub jeżeli został zaliczony do tej kategorii przez Zarząd. Instrumenty pochodne również zalicza się do „przeznaczonych do obrotu”, o ile nie zostały przeznaczone na zabezpieczenia. Tego typu instrumenty są wykazywane osobno w bilansie w pozycji „Pochodne instrumenty finansowe”. Aktywa z tej kategorii zalicza się do aktywów obrotowych, jeżeli są przeznaczone do obrotu lub ich realizacji oczekuje się w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

b) Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to nie zaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nie notowane na aktywnym rynku. Powstają wówczas, gdy Grupa Comarch wydaje środki pieniężne, towary lub usługi bezpośrednio dłużnikowi, nie mając zamiaru wprowadzać swojej należności do obrotu. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych. Pożyczki i należności zalicza się do wykazywanych w bilansie należności handlowych i usług oraz pozostałych należności.

c) Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach i ustalonym terminie zapadalności, które Zarządy jednostek tworzących Grupę Comarch zamierzają i są w stanie utrzymać do terminu zapadalności.

d) Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży to nie zaliczone do instrumentów pochodnych instrumenty finansowe przeznaczone do tej kategorii albo nie zaliczone do żadnej z pozostałych. Zalicza się je do aktywów trwałych, o ile Zarząd nie zamierza zbyć inwestycji w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Transakcje zakupu i sprzedaży inwestycji ujmuje się na dzień przeprowadzenia transakcji – dzień, w którym Grupa Comarch zobowiązuje się zakupić lub sprzedać dany składnik aktywów. Inwestycje ujmuje się początkowo według wartości godziwej powiększonej, w przypadku składnika aktywów niekwalifikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcyjne. Inwestycje wyłącza się z ksiąg rachunkowych, gdy prawa do uzyskiwania przepływów pieniężnych z ich tytułu wygasły lub zostały przeniesione i Grupa Comarch dokonała przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz aktywa finansowe wykazywane według wartości godziwej, z zyskami lub stratami wykazywanymi w rachunku zysków i strat, wykazuje się po początkowym ujęciu według wartości godziwej. Pożyczki i należności oraz inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności wykazuje się według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu), metodą efektywnej stopy procentowej. Zrealizowane i niezrealizowane zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej aktywów finansowych wykazywanych według wartości godziwej, z zyskami lub stratami rozliczanymi w korespondencji z w rachunkiem zysków i strat wykazuje się w rachunku zysków i strat, w okresie, w którym powstały. Niezrealizowane zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej niepieniężnych papierów wartościowych

zaliczonych do „dostępnych do sprzedaży” ujmuje się w kapitale własnym. W razie sprzedaży papierów wartościowych zaliczonych do „dostępnych do sprzedaży” lub utraty przez nie wartości, łączne dotychczasowe korekty do poziomu aktualnej wartości godziwej wykazuje się w rachunku zysków i strat jako zyski i straty na inwestycyjnych papierach wartościowych.

Wartość godziwa inwestycji notowanych wynika z ich bieżącej ceny zakupu. Jeżeli rynek na dany składnik aktywów finansowych nie jest aktywny (a także w odniesieniu do nie notowanych papierów wartościowych), Grupa Comarch ustala wartość godziwą stosując techniki wyceny. Obejmują one wykorzystanie niedawno przeprowadzonych transakcji na normalnych zasadach rynkowych, odwołanie się do innych instrumentów, które są w zasadzie identyczne, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych oraz powszechnie uznane za poprawne modele wyceny instrumentów pochodnych, oparte na danych wejściowych pochodzących z aktywnego rynku.

Grupa Comarch dokonuje na każdy dzień bilansowy oceny, czy występują obiektywne dowody na to, że składnik aktywów finansowych lub grupa aktywów finansowych utraciły na wartości. W odniesieniu do kapitałowych papierów wartościowych zaliczonych do „dostępnych do sprzedaży”, przy ustalaniu, czy papiery wartościowe utraciły na wartości bierze się pod uwagę znaczący lub przedłużający się spadek wartości godziwej danego papieru wartościowego poniżej jego kosztu. Jeżeli takie dowody występują w przypadku aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, łączne dotychczasowe straty – ustalone jako różnica pomiędzy ceną nabycia, a aktualną wartością godziwą, pomniejszona o ewentualne straty z tytułu utraty wartości ujęte wcześniej w rachunku zysków i strat – wyłącza się z kapitału własnego i ujmuje w rachunku zysków i strat. Straty z tytułu utraty wartości ujęte wcześniej w rachunku zysków i strat z tytułu instrumentów kapitałowych nie podlegają odwróceniu w korespondencji z rachunkiem zysków i strat.

2.1.5. Aktywa trwałe

a) Wartości niematerialne

Wartości niematerialne ujmowane są w ewidencji według cen nabycia pomniejszone o dotychczasowe umorzenie i ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Grupa Comarch dokonuje odpisów amortyzacyjnych metodą liniową. Przyjęto następujące stawki amortyzacyjne:

▪ oprogramowanie komputerowe	30%
▪ licencje	30%
▪ prawa autorskie	30%
▪ pozostałe prawa	10 - 20%

Przyjęte stawki amortyzacyjne odpowiadają oszacowanemu okresowi użytkowania wartości niematerialnych, za wyjątkiem kart zawodników (dot. MKS Cracovia SSA), które amortyzowane są w okresie obowiązującej umowy z danym zawodnikiem.

W przypadku wartości niematerialnych nabytych w celu wykorzystania w konkretnym projekcie okres amortyzacji ustala się jako okres trwania projektu.

Prawo wieczystego użytkowania gruntów dotyczących MKS Cracovia SSA zostało nabyte i jest traktowane jako wartość niematerialna, o nieokreślonym okresie użytkowania i dlatego nie jest amortyzowane. Grunty będące w użytkowaniu wieczystym spółki MKS Cracovia SSA nie podlegają amortyzacji, gdyż posiadają nieokreślony

okres użytkowania, z uwagi na fakt, iż Spółka spodziewa się, że nastąpi odnowienie prawa wieczystego użytkowania i odbędzie się to bez ponoszenia znaczących kosztów, gdyż Spółka nie jest zobowiązana do spełnienia żadnych warunków, o których zależałoby przedłużenie tego prawa.

Wieczyste użytkowanie w Polsce traktowane jest jako synonim własności a nie dzierżawy, po zakończeniu której użytkownik oddaje grunt. Spółka nie spodziewa się poniesienia znaczących kosztów przy odnowieniu prawa wieczystego użytkowania w kontekście dotychczasowych działań współwłaściciela MKS Cracovia SSA czyli Gminy Kraków. Miasto wspiera działalność sportowa w tym MKS Cracovia SSA m in. poprzez:

- dofinansowywanie budowy infrastruktury sportowej,
- umorzenie podatku od nieruchomości,
- wniesienie aportem opłat za użytkowanie wieczyste.

Prawo wieczystego użytkowania gruntów dotyczących jednostki dominującej jest amortyzowane przez określony czas użytkowania (założony od momentu nabycia okres użytkowania wynosi od 84 do 99 lat). Średnia stawka amortyzacyjna wynosi 1,2%.

Wartości niematerialne nabyte w wyniku przejęcia A-MEA Informatik AG (obecnie Comarch Swiss AG) obejmują wartość relacji z klientami spółki. Aktywo to zostało ujęte odrębnie od wartości firmy jako wartości niematerialne i prawne i zostało ujęte na dzień przejęcia w bilansie Grupy Comarch wg wartości godziwej. Grupa Comarch dokonuje odpisów amortyzacyjnych wartości niematerialnych nabytych w wyniku przejęcia A-MEA Informatik AG metodą liniową, przyjęto okres amortyzacji równy przewidywanemu okresowi osiągnięcia korzyści ekonomicznych z tytułu istniejących relacji z klientami, czyli 60 miesięcy. Rozliczanie amortyzacji zakończono w roku 2016.

Wartości niematerialne nabyte w wyniku przejęcia ESAProjekt sp. z o.o. (obecnie Comarch Healthcare S.A.) obejmują prawa majątkowe do oprogramowania Optimed, OptiNFZKom, BaKS, Carber, SDK, Repos. Aktywa te zostały ujęte odrębnie od wartości firmy jako wartości niematerialne i prawne i zostało ujęte na dzień przejęcia w bilansie Grupy Comarch wg wartości godziwej. Grupa Comarch dokonuje odpisów amortyzacyjnych wartości niematerialnych nabytych w wyniku przejęcia ESAProjekt sp. o.o. metodą liniową, przyjęto okres amortyzacji równy przewidywanemu okresowi osiągnięcia korzyści ekonomicznych ze sprzedaży oprogramowania, czyli 60 miesięcy. Rozliczanie amortyzacji zakończono w roku 2016.

b) Wartość firmy

Wartość firmy stanowi nadwyżkę kosztu przejęcia nad wartością godziwą udziału Grupy Comarch w możliwych do zidentyfikowania aktywach netto (obejmujących możliwe do zidentyfikowania aktywa nabyte oraz zobowiązania i zobowiązania warunkowe przejęte w ramach połączenia) przejętej jednostki zależnej/stowarzyszonej na dzień przejęcia. Wartość firmy z przejęcia jednostek zależnych ujmuje się w ramach wartości niematerialnych. Wartość firmy z przejęcia jednostek stowarzyszonych ujmuje się w ramach inwestycji w jednostkach stowarzyszonych. Wartość firmy jest testowana corocznie na dzień bilansowy kończący rok obrotowy pod kątem utraty wartości i wykazywana w bilansie według kosztu pomniejszonego o skumulowane odpisy z tytułu ewentualnej utraty wartości. Zyski i straty ze zbycia jednostki uwzględniają wartość bilansową wartości firmy dotyczącą sprzedanej jednostki.

W celu przeprowadzenia testu pod kątem możliwej utraty wartości wartość firmy alokowana jest do ośrodków wypracowujących środki pieniężne.

c) Rzeczowe aktywa trwałe

Środki trwałe

Wycenione zostały według cen nabycia lub kosztów wytworzenia pomniejszone o dotychczasowe umorzenie i ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Przyjęte stawki amortyzacyjne odpowiadają ekonomicznej użyteczności środków trwałych.

Szczegółowe zasady amortyzowania środków trwałych przyjętych przez Spółkę są następujące: środki amortyzowane są metodą liniową przy zastosowaniu stawek amortyzacyjnych odpowiadających oszacowanym okresom użytkowania. W szczególności stawki amortyzacyjne wynoszą: 2,5% (budynki i budowle), 30% (maszyny i urządzenia) i 20% (meble, wyposażenie, pozostałe środki). W przypadku środków trwałych nabytych w celu wykorzystania w konkretnym projekcie okres amortyzacji ustala się jako okres trwania projektu.

Środki trwałe w budowie

Środki trwałe w budowie wycenione są według ceny nabycia pomniejszone o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Odsetki od kredytu inwestycyjnego w okresie realizacji inwestycji aktywowane są w pozycji środki trwałe w budowie. Odsetki od kredytu inwestycyjnego po przyjęciu środka trwałego sfinansowanego kredytem obciążają wynik roku w pozycji koszty finansowe.

Ulepszenia w obcych środkach trwałych

Ulepszenia w obcych środkach trwałych wycenione są według ceny nabycia pomniejszone o dotychczasowe umorzenie i ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

d) Leasing

Począwszy od 1 stycznia 2019 roku Grupa Comarch stosuje standard MSSF 16 dotyczący umów leasingowych.

Zgodnie z MSSF 16 umowa ma charakter leasingu, jeżeli leasingobiorca w zamian za wynagrodzenie ma prawo do sprawowania kontroli, w tym pobierania korzyści ekonomicznych, nad użytkowaniem zidentyfikowanego składnika aktywów przez określony czas.

Do umów o charakterze leasingu zgodnie z MSSF 16 Grupa Comarch zaliczyła umowy najmu budynków i powierzchni biurowych, prawo wieczystego użytkowania gruntów, leasing środków transportu i leasing sprzętu komputerowego.

Dla umów zawartych na czas oznaczony Grupa Comarch przyjęła okres leasingu zgodny z umownym okresem leasingu, chyba że znane były okoliczności wskazujące na skorzystanie z opcji przedłużenia lub wypowiedzenia. Umów zawartych na czas nieokreślony z okresem wypowiedzenia krótszym niż 12 miesięcy Grupa Comarch nie wycenia wg MSSF 16, z wyjątkiem umowy najmu przez MKS Cracovia stadionu przy ulicy Kałuży 1 w Krakowie, która ze względu na strategiczny charakter wynajmowanej nieruchomości została wyceniona wg MSSF 16, i dla której Grupa Comarch przyjmuje każdorazowo 5 letni okres leasingu. Umów najmu na czas nieoznaczony z okresem wypowiedzenia dłuższym niż 12 miesięcy Grupa Comarch nie identyfikuje.

Grupa Comarch ujmuje w aktywach prawo do użytkowania ustalone w wysokości zdyskontowanych przyszłych płatności w okresie trwania leasingu. W miejsce ujmowanych przed zastosowaniem standardu w kosztach działalności podstawowej opłat z tytułu wykorzystywania aktywów będących przedmiotem leasingu została wprowadzona amortyzacja wyliczona od wartości aktywa z tytułu prawa do użytkowania. Amortyzacja jest

alokowana odpowiednio do kosztów wytworzenia, kosztów ogólnych bądź kosztów sprzedaży. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania są amortyzowane liniowo.

e) Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe

Dotyczą długoterminowej części czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów.

f) Utrata wartości aktywów

Aktywa o nieokreślonym okresie użytkowania nie podlegają amortyzacji, lecz corocznie są testowane pod kątem możliwej utraty wartości. Aktywa podlegające amortyzacji analizuje się pod kątem utraty wartości, ilekroć jakieś zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazują na możliwość niezrealizowania ich wartości bilansowej. Stratę z tytułu utraty wartości ujmuje się w wysokości kwoty, o jaką wartość bilansowa danego składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna to wyższa z dwóch kwot: wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży i wartości użytkowej. Dla potrzeb analizy pod kątem utraty wartości, aktywa grupuje się na najniższym poziomie, w odniesieniu do którego występują dające się zidentyfikować odrębnie przepływy pieniężne (ośrodki wypracowujące środki pieniężne).

2.1.6. Aktywa obrotowe

a) Zapasy (produkty w toku oraz materiały i towary)

Wykazywana w sprawozdaniu produkcja w toku dotyczy wytwarzanego przez Grupę Comarch i przeznaczonego do wielokrotnej sprzedaży oprogramowania. Produkcja w toku jest wyceniana według technicznych bezpośrednich kosztów wytworzenia.

Wytworzone przez Grupę Comarch i przeznaczone do wielokrotnej sprzedaży oprogramowanie użytkowe wyceniane jest w okresie przynoszenia przez nie korzyści ekonomicznych, nie dłuższym niż 36 miesięcy, jakie następują od rozpoczęcia sprzedaży, w wysokości nadwyżki kosztów ich wytworzenia nad przychodami netto uzyskanymi ze sprzedaży tych produktów w ciągu kolejnych 36 miesięcy. Nie odpisane po tym okresie koszty wytworzenia zwiększają pozostałe koszty operacyjne.

W zależności od charakteru wytworzonego oprogramowania i oceny możliwości jego sprzedaży stosuje się zasadę odpisywania w koszt własny poniesionych na jego wytworzenie nakładów w wysokości od 50% do 100% zafakturowanej w powyższym okresie sprzedaży. Jeżeli Spółka posiada wcześniej informacje o ograniczeniu możliwości dalszej sprzedaży, niezwłocznie dokonuje odpisu aktualizującego wartość produkcji w toku w wysokości nakładów, w stosunku, do których występuje prawdopodobieństwo nie odzyskania, bądź też dokonuje jednorazowo odpisania całości nierozliczonych nakładów (w zależności od stopnia oceny ryzyka) w ciężar kosztu własnego sprzedaży.

Ewidencja materiałów i towarów prowadzona jest według rzeczywistych cen nabycia. Rozchody wyceniane są według zasady pierwsze przyszło, pierwsze wyszło (FIFO). Materiały i towary wycenione są według rzeczywistych cen nabycia nie wyższych od cen sprzedaży netto.

b) Należności

Na dzień powstania ujmuje się je w księgach według wartości godziwej, a w następnych okresach wg skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu).

Należności w zależności od terminu wymagalności (do 12 miesięcy od dnia bilansowego lub powyżej 12 miesięcy od dnia bilansowego) wykazywane są jako krótkoterminowe lub długoterminowe.

W celu urealnienia wartości, należności zostały pomniejszone o odpisy aktualizujące wartość należności wątpliwych. Odpis z tytułu utraty wartości odpowiada różnicy pomiędzy wartością bilansową a wartością bieżącą rzeczywistych przepływów pieniężnych z danego składnika aktywów. Ze względu na specyfikę działalności (występowanie w ograniczonym zakresie należności od tzw. kontrahentów masowych), dokonywanie stosownych odpisów aktualizacyjnych odbywa się drogą szczegółowej identyfikacji należności i oceny zagrożenia wpływu środków pieniężnych wynikających z uwarunkowań umownych i biznesowych.

c) Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Kategoria ta obejmuje środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych, depozyty bankowe płatne na żądanie, płynne krótkoterminowe papiery wartościowe oraz inne krótkoterminowe inwestycje o dużej płynności.

d) Rozliczenie kontraktów długoterminowych

Koszty związane z kontraktami długoterminowymi ujmuje się w momencie poniesienia. Wynik na kontraktach ustala się według stopnia zaawansowania prac, o ile jest możliwe wiarygodne ustalenie stopnia zaawansowania. Jeżeli nie można wiarygodnie oszacować wyniku umowy, to przychody ujmuje się wyłącznie do wysokości poniesionych kosztów umowy, dla których istnieje prawdopodobieństwo ich odzyskania. Stopień zaawansowania mierzy się w oparciu o wyrażony procentowo stosunek kosztów poniesionych do dnia bilansowego, do łącznych szacowanych kosztów z tytułu kontraktu. Jeżeli prawdopodobne jest że łączne koszty z tytułu umowy przekroczą łączne przychody, to przewidywaną stratę ujmuje się natychmiast.

Grupa Comarch prezentuje w aktywach pozycję „Należne przychody z tytułu kontraktów długoterminowych” w przypadku gdy występuje nadwyżka poniesionych kosztów i ujętych zysków z tytułu kontraktów długoterminowych, nad wartością zafakturowanej sprzedaży do kontrahentów. W przeciwnym przypadku, tj. gdy występuje nadwyżka zafakturowanej sprzedaży do kontrahentów nad wartością poniesionych kosztów i ujętych zysków z tytułu kontraktów długoterminowych, Grupa Comarch prezentuje w zobowiązaniach pozycję „Zobowiązania z tytułu kontraktów długoterminowych”. Ww. nadwyżki są ustalane dla każdego kontraktu osobno i prezentowane rozdzielnie bez saldowania poszczególnych pozycji.

e) Aktywa przeznaczone do zbycia

Aktywa i grupy do zbycia klasyfikuje się jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy wystąpienie transakcji sprzedaży jest bardzo prawdopodobne, a składnik aktywów (lub grupa do zbycia) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do zbycia zakłada zamiar kierownictwa Spółki do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji. Aktywa (i grupy do zbycia) sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: pierwotnej wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

2.1.7. Kapitał własny

Kapitał własny obejmuje między innymi:

- a) kapitał zakładowy jednostki dominującej wykazany w wartości nominalnej,
- b) pozostałe kapitały utworzone:
 - z podziału zysku,
 - z nadwyżki sprzedaży akcji ponad wartość nominalną,

- z wyceny opcji menedżerskiej,

c) zysk niepodzielony wynikający z korekt z tytułu zmiany zasad rachunkowości oraz z wyników osiągniętych przez Grupę Comarch, a nie przeniesionych do pozostałych kapitałów,

d) różnice kursowe.

2.1.8. Świadczenia pracownicze

a) Świadczenia oparte na akcjach

Jednostka dominująca do 2014 roku włącznie prowadziła program wynagrodzeń opartych na akcjach i regulowanych akcjami. Wartość godziwa świadczonej przez pracowników pracy, w zamian za przyznanie opcji powiększała koszty. Łączną kwotę, jaką należało rozliczyć w koszty przez okres nabywania uprawnień przez pracowników do realizacji opcji, ustalano w oparciu o wartość godziwą przyznanych opcji, z wyłączeniem wpływu ewentualnych niezwiązanych z rynkiem kapitałowym warunków nabywania uprawnień (np. celów do osiągnięcia w zakresie rentowności i wzrostu sprzedaży). Warunki nabywania uprawnień do realizacji uwzględniały w założeniach co do przewidywanej liczby opcji, które mogły być zrealizowane. Na każdy dzień bilansowy jednostka dominująca weryfikowała swoje oszacowania. Wpływ ewentualnej weryfikacji pierwotnych oszacowań Jednostka dominująca ujmowała w rachunku zysków i strat, w korespondencji z kapitałem własnym. Uzyskane wpływy z tytułu realizacji opcji, tj. wpływy z tytułu objęcia akcji (pomniejszone o koszty transakcyjne bezpośrednio związane z realizacją) odnosiły się na kapitał zakładowy (wartość nominalna) oraz kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej.

2.1.9. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania

a) Zobowiązania handlowe i pozostałe zobowiązania

Na dzień powstania ujmuje się je w księgach według wartości godziwej, a na dzień bilansowy w kwocie skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu). Zobowiązania w zależności od terminu wymagalności (do 12 miesięcy od dnia bilansowego lub powyżej 12 miesięcy od dnia bilansowego) wykazywane są jako krótkoterminowe lub długoterminowe.

b) Zobowiązanie finansowe

W momencie początkowego ujęcia zobowiązania finansowe wycenia się w wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika zobowiązań niekwalifikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcyjne. Po początkowym ujęciu, jednostka wycenia zobowiązania finansowe według amortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, z wyjątkiem instrumentów pochodnych, wycenianych wg wartości godziwej. Zobowiązania finansowe wyznaczone jako pozycje zabezpieczone podlegają wycenie zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń.

c) Zobowiązania leasingowe

Począwszy od 1 stycznia 2019 r. Grupa Comarch stosuje standard MSSF 16 dotyczący umów leasingowych. Do umów o charakterze leasingu zgodnie z MSSF 16 Grupa Comarch zaliczyła umowy najmu budynków i powierzchni biurowych, prawo wieczystego użytkowania gruntów, leasing środków transportu i leasing sprzętu komputerowego.

Grupa Comarch wykazuje zobowiązanie leasingowe ustalone w wysokości zdyskontowanych przyszłych płatności z tytułu umów leasingowych, w okresie trwania leasingu.

W kosztach finansowych ujmowane są odsetki naliczone od zobowiązania leasingowego, zamiast ujmowanych przed zastosowaniem standardu, odsetek płaconych od bieżących rat leasingowych.

Zobowiązania leasingowe rozliczane są efektywną stopą procentową tj. krańcową stopą procentową leasingobiorcy.

d) Rezerwy na zobowiązania

Rezerwy na koszty restrukturyzacji, naprawy gwarancyjne, roszczenia prawne oraz inne zdarzenia (głównie na urlopy oraz nagrody), w wyniku których na Grupie Comarch ciąży obecny obowiązek, wynikający ze zdarzeń przeszłych, tworzy, ujmuje się, jeżeli:

- Grupa Comarch posiada bieżące prawne lub zwyczajowe zobowiązanie wynikające z przeszłych zdarzeń,
- istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że w celu rozliczenia tych zobowiązań konieczne będą wydatki środków Grupy Comarch oraz
- wartość ta została oszacowana w sposób wiarygodny.

Rezerwy restrukturyzacyjne obejmują głównie odprawy pracownicze. Rezerw nie ujmuje się w odniesieniu do przyszłych strat operacyjnych.

Jeżeli występuje szereg podobnych zobowiązań, prawdopodobieństwo konieczności wydatkowania środków w celu ich rozliczenia określa się dla całej grupy podobnych zobowiązań. Rezerwę ujmuje się nawet wówczas, gdy prawdopodobieństwo wydatkowania środków w związku z jedną pozycją zawierającą się w grupie zobowiązań jest niewielkie.

Rezerwy wycenia się według wartości bieżącej kosztów oszacowanych zgodnie z najlepszą wiedzą przez kierownictwo Spółki, których poniesienie jest niezbędne w celu rozliczenia bieżącego zobowiązania na dzień bilansowy. Stopa dyskonta zastosowana do ustalenia wartości bieżącej odzwierciedla aktualną ocenę rynkową wartości pieniądza w czasie oraz zwiększenia dotyczące danego zobowiązania.

2.1.10. Odroczonego podatek dochodowy

Jako generalną zasadę przyjmuje się, zgodnie z MSR12, iż w związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i pasywów, a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości, tworzona jest rezerwa i ustalane aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi oraz z tytułu ulgi w podatku dochodowym w związku z prowadzeniem działalności w SSE, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego oraz straty podatkowej możliwej do odliczenia, ustalonej przy uwzględnieniu zasady ostrożności. Ze względu na powyższą zasadę aktywa z tego tytułu ustala się jedynie w rocznym horyzoncie czasowym, przyjmując za bazę do jego ustalenia przeciętny dochód uzyskany z działalności strefowej z okresu 3 lat (łącznie z rokiem, za który jest sporządzane sprawozdanie).

Zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w wysokości kwoty podatku dochodowego, wymagającej w przyszłości zapłaty, w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych, to jest różnic, które spowodują zwiększenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości. Odroczonego podatek dochodowy ustala się przy zastosowaniu stawek (i przepisów) podatkowych

obowiązujących prawnie lub faktycznie na dzień bilansowy, które zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji odnośnych aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub uregulowania zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Zgodnie z realizowaną polityką, dywidendy ze spółek zależnych nie są regularnie wypłacane, z tego powodu brak jest możliwości określenia terminu, w jakim odwrócą się różnice przejściowe z tytułu opodatkowania dywidend spoza krajów UE podatkiem CIT w krajach UE. Ze względu na powyższe Grupa Comarch nie tworzy rezerwy na podatek dochodowy z tytułu opodatkowanych dywidend.

Różnica pomiędzy stanem zobowiązań i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego wpływa na wynik finansowy, przy czym zobowiązania i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczące operacji rozliczanych z kapitałem własnym, odnoszone są również na kapitał własny.

2.2. Rozpoznawanie przychodów i kosztów

Prowadzona przez Grupę Comarch działalność w zdecydowanej większości polega na wytwarzaniu oprogramowania do wielokrotnej sprzedaży oraz na realizacji informatycznych kontraktów integracyjnych. W ramach kontraktów integracyjnych Grupa Comarch oferuje wykonanie systemów informatycznych "pod klucz" składających się z oprogramowania (własnego i obcego) i/lub sprzętu komputerowego i/lub świadczeniu usług takich jak:

- usługi wdrożeniowe,
- usługi instalacyjne,
- serwis gwarancyjny i pogwarancyjny,
- usługi asysty technicznej,
- usługi customizacji (dostosowania) oprogramowania,
- usługi udostępniania rozwiązań IT w modelu Cloud
- inne usługi informatyczne i nieinformatyczne niezbędne do realizacji systemu.

Przy ustalaniu całkowitych przychodów z kontraktu uwzględnia się:

- przychody z oprogramowania własnego (niezależnie od formy, w jakiej oprogramowanie to jest udostępniane, czyli: licencje, prawa majątkowe, itp.),
- przychody z usług, o których mowa w poprzednim akapicie.

Kierownicy jednostek mogą podjąć decyzję o zaliczeniu do całkowitych przychodów z kontraktu szacowanych przychodów, dla których istnieje duże prawdopodobieństwo, że zostaną zrealizowane (np. w trakcie realizacji kontraktu z przyczyn technicznych następuje modyfikacja projektu i istnieje uzasadnione prawdopodobieństwo, że zamawiający zaakceptuje modyfikację i wysokość przychodów wynikających z tej modyfikacji). Dla kontraktów integracyjnych, w ramach których dostarczane jest oprogramowanie autorstwa Grupy Comarch przeznaczone do wielokrotnej sprzedaży, osobno ujmuje się w księgach przychody i koszty związane z tym oprogramowaniem oraz przychody i koszty związane z pozostałą częścią kontraktu integracyjnego. Różne kontrakty integracyjne łączy się i ujmuje w księgach razem jako jeden kontrakt, jeżeli:

- umowy są realizowane jednocześnie lub w ciągłej sekwencji czasowej i precyzyjne rozdzielanie kosztów ich realizacji jest niemożliwe lub
- umowy są tak ściśle powiązane ze sobą, że w rzeczywistości są one częścią pojedynczego projektu ze wspólną dla całego projektu marżą zysku.

Kontrakty są realizowane w oparciu o zawierane umowy a świadczenia zwykle uznaje się za wykonane w zdefiniowanych w nich terminach, z reguły w oparciu o podpisywane obustronnie protokoły odbioru prac.

Przychody z tytułu pozostałych usług (np. usługi serwisowe, usługi asysty) rozpoznaje się równomiernie w okresie trwania umowy/świadczenia usług. Przychody ze sprzedaży sprzętu komputerowego oraz innych towarów rozpoznaje się zgodnie z ustalonymi warunkami dostawy. Przychody ze sprzedaży pozostałych usług, produktów, towarów i innych składników majątkowych obejmują sumy wartości godziwych należnych zafakturowanych przychodów, z uwzględnieniem upustów i rabatów bez podatku od towarów i usług.

W przypadku realizacji indywidualnych informatycznych kontraktów terminy płatności są ustalane indywidualne w zależności od ich wielkości, długości okresu realizacji, szacowanych nakładów kosztowych. W zależności od specyfiki kontraktu kwoty wynagrodzeń mogą być stałe zdefiniowane w umowie lub mogą zawierać elementy zmienne zależne od ilości i przebiegu prac.

Zdarza się też, że w czasie realizacji kontraktu dochodzi ze strony kontrahenta do zmian ustalonego zakresu prac co skutkuje zmianami wysokości pierwotnie ustalonego wynagrodzenia.

W przypadku sprzedaży oprogramowania wielokrotnego użytku stosuje się zwyczajowo stałe terminy płatności.

Koszty sprzedaży obejmują koszty marketingu oraz koszty pozyskania nowych zleceń przez centra (działy) sprzedaży Grupy Comarch. Koszty ogólne obejmują koszty funkcjonowania Grupy Comarch jako całości i zalicza się do nich w szczególności koszty zarządu oraz koszty działów pracujących na potrzeby ogólne Grupy Comarch.

Różnice kursowe dotyczące należności ujmowane są w pozycji przychody ze sprzedaży a od zobowiązań w pozycji koszt sprzedanych produktów, usług i towarów.

Dotacje

Grupa Comarch otrzymuje dotacje na finansowanie prac badawczo-rozwojowych w ramach programów pomocy unijnej. Dotacje te ujmuje się w sposób systematyczny jako przychód w poszczególnych okresach, tak aby zapewnić ich współmierność z ponoszonymi kosztami, które dotacje te mają kompensować, stosownie do celu ich rozliczenia. Dotacje te pomniejszają odpowiednie koszty bezpośrednio, które to koszty po skompensowaniu ich z dotacją prezentowane są w koszcie sprzedanych produktów, usług i materiałów.

a) Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Obejmują przychody i koszty niezwiązane bezpośrednio ze zwykłą działalnością jednostek i obejmują głównie: wynik na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych, darowizny, utworzone rezerwy, skutki aktualizacji wartości aktywów.

b) Przychody i koszty finansowe

Obejmują głównie przychody i koszty z tytułu odsetek, wynik osiągnięty z tytułu różnic kursowych z działalności finansowej, ze zbycia aktywów finansowych, skutki aktualizacji wartości inwestycji oraz otrzymane dywidendy. Dywidendy uznawane są za przychody nie wcześniej niż podjęte zostały prawomocne decyzje o dokonaniu ich wypłat. Koszty odsetek płaconych od kredytu inwestycyjnego ujmowane są w kosztach finansowych od momentu przyjęcia do użytkowania środka sfinansowanego kredytem.

2.3. Zarządzanie ryzykiem finansowym

2.3.1. Ryzyko kredytowe

Grupa Comarch analizuje wiarygodność finansową potencjalnych klientów przed zawarciem umów na dostawę systemów informatycznych i w zależności od oceny standingu finansowego dostosowuje warunki każdej umowy do potencjalnego ryzyka. Koncentracja ryzyka kredytowego jest ograniczona ze względu na dywersyfikację sprzedaży Grupy Comarch do znacznej liczby kontrahentów z różnych branż gospodarki i z różnych regionów świata. W zakresie pozycji bilansowych objętych ryzykiem kredytowym w okresie sprawozdawczym nie wystąpiła znacząca zmiana w zakresie poziomu ryzyka.

2.3.2. Ryzyko zmiany stóp procentowych

Grupa Comarch jest narażona na ryzyko zmian stóp procentowych w związku z posiadanymi środkami pieniężnymi i ich ekwiwalentami oraz z zawartymi długoterminowymi kredytami przeznaczonymi na finansowanie inwestycji w środki trwałe. Kredyty są oprocentowane wg zmiennej stopy procentowej opartej o stawkę EURIBOR. Grupa Comarch dokonała częściowego zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej za pomocą kontraktów IRS, a także prowadzi stały monitoring sytuacji rynkowej w tym zakresie. Wpływ zmiany stóp procentowych na wysokość płaconych odsetek od kredytów może być częściowo kompensowany przez zmianę odsetek otrzymywanych od posiadanych środków pieniężnych.

Analiza wrażliwości wyniku finansowego Grupy Comarch na ryzyko stopy procentowej dokonana zgodnie z zasadami MSSF 7, wskazuje, że jeśli na dzień bilansowy stopy procentowe byłyby wyższe/nizsze o 50 punktów bazowych, zysk netto za rok 2021 byłby o 1 464 tys. PLN wyższy/nizszy, przy pozostałych zmiennych na stałym poziomie. Byłoby to głównie skutkiem znaczącego wzrostu/spadku przychodów z tytułu odsetek od środków pieniężnych. Analogiczna analiza na dzień 31 grudnia 2020 r. wskazuje, że jeśli stopy procentowe byłyby wyższe/nizsze o 50 punktów bazowych, zysk netto za rok 2020 byłby o 1 455 tys. PLN wyższy/nizszy, przy pozostałych zmiennych na stałym poziomie. Analiza wrażliwości wyniku finansowego Grupy Comarch na ryzyko stopy procentowej dokonana została metodą uproszczoną, zakładającą, że wzrost i spadek stóp procentowych zamknie się identyczną kwotą.

2.3.3. Ryzyko zmiany kursów walut

W związku ze sprzedażą eksportową lub denominowaną w walutach obcych Jednostka dominująca jest narażona na ryzyko kursowe, szczególnie w odniesieniu do zmian kursów par walut EUR/PLN, USD/PLN, GBP/PLN, CHF/PLN, JPY/PLN, THB/PLN, AED/PLN, BRL/PLN, CAD/PLN. Równocześnie część kosztów i zobowiązań Grupy Comarch jest również wyrażona lub powiązana z kursem walut obcych. W indywidualnych przypadkach Grupa Comarch dokonuje zabezpieczenia przyszłych płatności za pomocą kontraktów *forward*, jak również stara się wykorzystywać *hedging* naturalny poprzez dopasowanie struktury aktywów i pasywów denominowanych w walutach obcych (np. poprzez zmianę waluty kredytów inwestycyjnych).

Wartość bilansowa aktywów oraz zobowiązań finansowych Grupy Comarch denominowanych w walutach obcych na dzień bilansowy dotyczy należności i zobowiązań z tytułu dostaw i usług, zobowiązań z tytułu kredytu inwestycyjnego oraz środków pieniężnych. Wartości te przedstawione zostały w nocie 3.16.

Analiza wrażliwości wyniku finansowego Grupy Comarch na ryzyko zmiany kursów walut dokonana zgodnie z zasadami MSSF 7, wskazuje, że jeśli kurs w stosunku do kursu z wyceny bilansowej dla walut EUR, USD, GBP, UAH, AED, RUB, CHF, CAD i BRL wzrósłby/spadłby o 5% przy utrzymaniu wszystkich innych zmiennych na stałym poziomie, wynik netto Grupy Comarch za okres 12 miesięcy kończący się 31 grudnia 2021 r. byłby wyższy/nizszy

Dane prezentowane są w tys. PLN, chyba że wskazano inaczej

o 14 228 tys. PLN, w tym wyższy/nniższy o 1 574 tys. PLN z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych wyrażonych w EUR, wyższy/nniższy o 7 172 tys. PLN z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych wyrażonych w USD, wyższy/nniższy o 2 391 tys. PLN z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych wyrażonych w GBP, wyższy/nniższy o 967 tys. PLN z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych wyrażonych w BRL, wyższy/nniższy o 350 tys. PLN z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych wyrażonych w RUB, wyższy/nniższy o 1 540 tys. PLN z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych wyrażonych w CHF, wyższy/nniższy o 3 tys. PLN z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych wyrażonych w UAH, wyższy/nniższy o 72 tys. PLN z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych wyrażonych w AED oraz wyższy/nniższy o 159 tys. PLN z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych wyrażonych w CAD.

Jeśli kurs w stosunku do kursu z wyceny bilansowej dla walut (AED, USD, EUR, UAH, CAD, GBP, BRL, CLP, SEK, CHF, TRY, RUB, ARS, COP, CNY, PEN, AUD, KRW, ZAR, JPY, MYR, MXN, SAR, THB, DKK, NZD, CZK) wzrósłby/spadłby o 10% przy utrzymaniu wszystkich innych zmiennych na stałym poziomie, wynik netto Grupy Comarch z tytułu przeliczenia kontraktów długoterminowych za okres 12 miesięcy kończący się 31 grudnia 2021 r. byłby wyższy o 28 313 tys. PLN / niższy o 28 313 tys. PLN (w 2020 roku: wyższy o 25 969 tys. PLN / niższy o 25 969 tys. PLN). Powyższy szacunek wpływu ryzyka walutowego na wynik finansowy obliczony został w oparciu o metodę symetryczną zakładającą, że wzrost i spadek kursów zamknie się identyczną kwotą.

2.3.4. Ryzyko płynności finansowej

Grupa Comarch posiada system zarządzania ryzykiem płynności dla potrzeb zarządzania funduszami krótko-, średnio- i długoterminowymi. Podstawowe ryzyko płynności finansowej wynika z faktu, iż większość kosztów ponoszonych przez Grupę Comarch ma charakter kosztów stałych, natomiast przychody ze sprzedaży podlegają zmienności charakterystycznej dla firm usługowych. Grupa Comarch zarządza ryzykiem płynności utrzymując odpowiednią wielkość kapitału obrotowego, utrzymując rezerwowe linie kredytowe w rachunku bieżącym, monitorując stale prognozowane i rzeczywiste przepływy pieniężne oraz analizując profile zapadalności aktywów i zobowiązań finansowych. Informacje o terminach umownej zapadalności zobowiązań finansowych przedstawiono w nocie 3.16.

2.4. Rachunkowość pochodnych instrumentów finansowych oraz działalności zabezpieczającej

Instrumenty pochodne stanowiące instrument zabezpieczający w rozumieniu MSSF 9, będące zabezpieczeniem wartości godziwej wycenia się w wartości godziwej, a zmianę w wycenie odnosi na wynik z operacji finansowych. Instrumenty pochodne stanowiące instrument zabezpieczający w rozumieniu MSSF 9, będące zabezpieczeniem przepływów pieniężnych wycenia się w wartości godziwej, a zmianę w wycenie odnosi:

- na kapitał z aktualizacji wyceny (w części stanowiącej efektywne zabezpieczenie),
- na wynik z operacji finansowych (w części nie stanowiącej efektywnego zabezpieczenia).

Instrumenty pochodne nie stanowiące instrumentu zabezpieczającego w rozumieniu MSSF 9, wycenia się w wartości godziwej, a zmianę w wycenie odnosi na wynik z operacji finansowych.

2.5. Ważne oszacowania i założenia

Oszacowania i osądy poddaje się nieustannej weryfikacji. Wynikają one z dotychczasowych doświadczeń oraz innych czynników, w tym przewidywań co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się zasadne. Grupa Comarch dokonuje oszacowań i przyjmuje założenia dotyczące przyszłości. Uzyskane w ten sposób oszacowania księgowe z definicji rzadko pokrywają się będą z faktycznymi rezultatami. Oszacowania

i założenia, które niosą ze sobą znaczące ryzyko konieczności wprowadzenia istotnej korekty wartości bilansowej aktywów i zobowiązań w trakcie kolejnego roku obrotowego są zaprezentowane niżej.

2.5.1. Oszacowania okresów użytkowania wartości niematerialnych oraz środków trwałych

a) Wartości niematerialne

Standardowo przyjęto następujące stawki amortyzacyjne:

▪ oprogramowanie komputerowe	30%
▪ licencje	30%
▪ prawa autorskie	30%
▪ pozostałe prawa	10 - 20%

W przypadku wartości niematerialnych nabytych w celu wykorzystania w konkretnym projekcie okres amortyzacji ustala się jako okres trwania projektu.

Dla dokonywania odpisów amortyzacyjnych wartości niematerialnych nabytych w wyniku przejęć Grupa Comarch przyjęła okres amortyzacji równy przewidywanemu okresowi osiągnięcia korzyści ekonomicznych ze sprzedaży oprogramowania lub przewidywanemu okresowi osiągnięcia korzyści ekonomicznych z tytułu istniejących relacji z klientami, czyli 60 miesięcy.

b) Środki trwałe

Środki trwałe amortyzowane są metodą liniową przy zastosowaniu stawek amortyzacyjnych odpowiadających oszacowanym okresom użytkowania. W szczególności stawki amortyzacyjne wynoszą: 2,5% (budynki i budowle), 30% (maszyny i urządzenia) i 20% (meble, wyposażenie, pozostałe środki). W przypadku środków trwałych nabytych w celu wykorzystania w konkretnym projekcie okres amortyzacji ustala się jako okres trwania projektu.

2.5.2. Oszacowania całkowitych kosztów realizacji projektów związane z wyceną kontraktów długoterminowych zgodnie z MSSF 15

Zgodnie z przyjętymi przez Grupę Comarch zasadami rachunkowości dokonuje się ustalenia stopnia zaawansowania kontraktów długoterminowych przez ustalenie proporcji dotychczas poniesionych kosztów danego projektu do całkowitych szacowanych kosztów projektów. Z uwagi na długoterminowy charakter prowadzonych projektów oraz ich złożoność, a także możliwość pojawienia się nie przewidywanych wcześniej trudności związanych z realizacją projektu, może się okazać, iż rzeczywiste całkowite koszty realizacji projektu będą różniły się od szacunków dokonywanych na kolejne dni bilansowe. Zmiana szacunków całkowitych kosztów realizacji projektów mogłaby spowodować, iż ustalony na dzień bilansowy stopień zaawansowania projektu, a tym samym rozpoznany przychód, powinien być ustalony w innej wartości.

2.5.3. Oszacowania związane z ustaleniem i rozpoznanem aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego zgodnie z MSR 12

W związku z prowadzeniem działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej i korzystaniem przez jednostkę dominującą z ulg podatkowych dokonuje się ustalenia wartości aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego, na bazie przewidywań dotyczących kształtowania się wysokości dochodu zwolnionego oraz okresu, w którym taki dochód może występować. Z uwagi na dużą zmienność koniunktury w branży IT, w której działa Grupa Comarch, może nastąpić sytuacja, w której rzeczywiste wyniki i dochód zwolniony mogą się różnić od tych prognozowanych przez Comarch S.A. Dlatego ze względu na zasadę ostrożności aktywa z tego tytułu ustala się jedynie w rocznym horyzoncie czasowym, przyjmując za bazę do jego ustalenia przeciętny dochód

uzyskany z działalności strefowej z okresu 3 lat, wybranych z okresu pięcioletniego (łącznie z rokiem, za który jest sporządzane sprawozdanie), po odrzuceniu dwóch wielkości skrajnych.

2.5.4. Oszacowanie potencjalnych kosztów związanych z toczącymi się przeciwko Grupie Comarch postępowaniami sądowymi zgodnie z MSR 37

Na dzień bilansowy Grupa Comarch jest powodem i pozwany w postępowaniach sądowych. Sporządzając sprawozdanie finansowe, Grupa Comarch każdorazowo bada szanse i ryzyka związane z prowadzonymi postępowaniami sądowymi i stosownie do rezultatów takich analiz tworzy rezerwy na potencjalne straty. Zawsze istnieje jednak ryzyko, iż sąd wyda wyrok odmienny od przewidywań i utworzone rezerwy okażą się niewystarczające lub nadmierne w stosunku do rzeczywistych wyników postępowań.

2.5.5. Oszacowanie związane z przeprowadzeniem dorocznego testu na utratę wartości firmy zgodnie z MSSF 3 i MSR 36

Grupa Comarch przeprowadza na koniec każdego roku obrotowego test na utratę wartości firmy, zgodnie z polityką rachunkowości zawartą w nocie 3.6. W celu przeprowadzenia testu pod kątem możliwej utraty wartości, wartość firmy alokowana jest do ośrodków wypracowujących środki pieniężne. Wartość odzyskiwalną ustala się na podstawie wyższej z dwóch wartości: wartości użytkowej lub wartości godziwej. Wyliczenia te wymagają wykorzystania szacunków odnośnie projekcji przepływów pieniężnych w segmencie IT w kolejnym roku obrotowym oraz przewidywanego rozwoju rynku IT w Polsce i regionach, w których Grupa Comarch prowadzi działalność, w latach późniejszych. Z uwagi na dużą zmienność koniunktury w branży IT, w której działa Grupa Comarch, może nastąpić sytuacja, w której rzeczywiste przepływy mogą się różnić od tych prognozowanych przez Grupę Comarch.

2.6. Nowe standardy rachunkowości i interpretacje KIMSF

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską (UE).

Efekt zastosowania nowych standardów rachunkowości i zmian polityki rachunkowości

Zasady (polityka) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2021 r. są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzeniu rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2020 r., z wyjątkiem zmian opisanych poniżej.

Zastosowano takie same zasady dla okresu bieżącego i porównywalnego.

Istotne zmiany do istniejących standardów zastosowane po raz pierwszy w roku 2019 i kontynuowane w latach 2020- 2021:

- **MSSF 16 Leasing**

Standard MSSF 16 został opublikowany w dniu 13 stycznia 2016 r. i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r. lub później.

Grupa Comarch wdrożyła stosowanie standardu MSSF 16 metodą retrospektywną, z łącznym efektem pierwszego zastosowania MSSF 16 ujętym na dzień 1 stycznia 2019 r., bez przekształcania danych porównawczych.

Dane prezentowane są w tys. PLN, chyba że wskazano inaczej

W trakcie prac przygotowawczych Grupa Comarch dokonała analizy wszystkich zawartych umów pod kątem spełniania kryteriów uznania ich za umowy o charakterze leasingowym wg MSSF 16. Do umów leasingu podlegających pod MSSF 16 Grupa Comarch zaliczyła umowy najmu budynków i powierzchni biurowych, prawo wieczystego użytkowania gruntów, leasing środków transportu i leasing sprzętu komputerowego.

Dla umów zawartych na czas oznaczony Grupa Comarch przyjęła okres leasingu zgodny z umownym okresem leasingu, chyba że znane były okoliczności wskazujące na skorzystanie z opcji przedłużenia lub wypowiedzenia. Umów zawartych na czas nieokreślony z okresem wypowiedzenia krótszym niż 12 miesięcy Grupa Comarch nie wycenia wg MSSF 16, z wyjątkiem umowy najmu przez MKS Cracovia stadionu przy ulicy Kałuży 1 w Krakowie, która ze względu na strategiczny charakter wynajmowanej nieruchomości została wyceniona wg MSSF 16, i dla której Grupa Comarch przyjmuje każdorazowo 5 letni okres leasingu. Szacunkowa wartość zobowiązań wynikających z pozostałych umów zawartych na czas nieokreślony dla okresu 12 miesięcy wynosi ok. 1 392 tys. PLN. Umów najmu na czas nieoznaczony z okresem wypowiedzenia dłuższym niż 12 miesięcy Grupa Comarch nie zidentyfikowała.

Zgodnie ze standardem MSSF 16 Leasing Grupa Comarch wdrożyła jednolite zasady rachunkowości, wymagające od leasingobiorców ujmowania aktywów i zobowiązań w przypadku wszystkich umów leasingu z uwzględnieniem wyjątków wymienionych w standardzie. Grupa Comarch ujmuje prawo do użytkowania aktywa wraz z odpowiednim zobowiązaniem leasingowym ustalonym w wysokości zdyskontowanych przyszłych płatności w okresie trwania leasingu. W miejsce ujmowanych do tej pory w kosztach działalności podstawowej opłat z tytułu wykorzystywania aktywów będących przedmiotem leasingu została wprowadzona amortyzacja wyliczona od wartości aktywa z tytułu prawa do użytkowania. Amortyzacja jest alokowana odpowiednio do kosztów wytworzenia, kosztów ogólnych bądź kosztów sprzedaży. Zamiast ujmowanych w kosztach finansowych odsetek płaconych od bieżących rat leasingowych zostały wprowadzone odsetki naliczone od zobowiązania z tytułu leasingu. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania są amortyzowane liniowo natomiast zobowiązania leasingowe rozliczane efektywną stopą procentową (krańcową stopą procentową leasingobiorcy).

Krańcowa stopa procentowa leasingobiorcy dla danej umowy leasingu ustalona została jako suma stopy wolnej od ryzyka zależnej od waluty i okresu leasingu, korekty z tytułu marży kredytowej oraz korekty specyficznej dla przedmiotu leasingu. Wysokość krańcowych stóp procentowych zastosowanych przez Grupę Comarch kształtuje się między 1,3% a 7,8%.

Wdrożenie MSSF 16 ma wpływ na wskaźniki finansowe wyliczane na podstawie sprawozdań finansowych, w tym także te, które stanowią kowenanty w umowach kredytowych zawartych przez Grupę Comarch. Grupa Comarch doprowadziła do wyłączenia wpływu zmian wynikających z wdrożenia standardu MSSF 16 na wyliczenia kowenantów we wszystkich umowach kredytowych. Zarząd Grupy Comarch informuje, że nie widzi ryzyka przekroczenia dopuszczalnych wartości kowenantów wynikających z umów kredytowych zawartych przez Grupę Comarch także w sytuacji, gdyby do wyliczeń wartości kowenantów zostały wykorzystane dane uwzględniające zastosowanie MSSF 16.

Na dzień bilansowy 31 grudnia 2021 r. wartość aktywa z tytułu prawa do użytkowania w Grupie Comarch wyniosła 86 501 tys. PLN, a wartość zobowiązania z tytułu leasingu 92 438 tys. PLN. Wartość amortyzacji od aktywa z tytułu prawa do użytkowania w 2021 roku wyniosła 21 285 tys. PLN. Wartość odsetek od zobowiązań z tytułu leasingu w 2021 roku wyniosła 2 152 tys. PLN.

Wpływ zastosowania MSSF 16 na wybrane pozycje sprawozdania finansowego Grupy Comarch

	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2021
	- dane opublikowane	- bez MSSF 16
WPŁYW NA BILANS		
Aktywa Razem	2 110 248	2 023 747
Aktywa trwałe	886 885	800 384
w tym: Aktywo z tytułu prawa do użytkowania	86 501	-
Pasywa Razem	2 110 248	2 023 747
Zobowiązania ogółem, w tym:	912 886	820 448
Zobowiązania długoterminowe	244 006	172 591
Zobowiązania krótkoterminowe	668 880	647 857
w tym: Zobowiązania z tytułu leasingu, w tym:	92 438	-
Zobowiązania długoterminowe	71 415	-
Zobowiązania krótkoterminowe	21 023	-
Kapitał własny przypadający na akcjonariuszy spółki	1 185 912	1 191 848
WPŁYW NA RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT		
Amortyzacja	92 099	70 961
w tym: amortyzacja prawa do użytkowania	21 285	-
Zysk netto	115 982	115 831
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy spółki	123 038	122 887
WPŁYW NA PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE		
Przepływy pieniężne razem	(16 281)	(16 281)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	197 447	174 138
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(150 955)	(150 955)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(62 773)	(39 464)

Amortyzacja aktywa z tytułu prawa do użytkowania	12 miesięcy 2021
Leasing środków transportu i sprzętu komputerowego	1 131
Najem	19 762
Użytkowanie wieczyste	392
Amortyzacja aktywa z tytułu prawa do użytkowania	21 285

Grupa Comarch korzysta z dwóch uproszczeń dotyczących klasyfikowania umowy jako umowy leasingu wg MSSF 16. Grupa Comarch wyłączyła z wyceny wg MSSF 16 umowy spełniające definicję leasingu krótkoterminowego według MSSF 16 oraz umowy aktywów o niskiej wartości tj. o wartości początkowej nie przekraczającej równowartości 5 tys. USD. Zastosowanie przez Spółkę powyższych uproszczeń zobowiązuje ją do stosowania ich w całym okresie obowiązywania standardu. Zastosowane uproszczenia są udokumentowane

odpowiednimi zapisami polityki rachunkowości. Koszt związany z umowami leasingów krótkoterminowych i leasingów aktywów o niskiej wartości w 2021 roku wyniósł ok. 808 tys. PLN.

Zmiany do istniejących standardów do zastosowania po raz pierwszy w sprawozdaniu finansowym za 2021 rok

- **Zmiany w MSSF 9, MSR 39, MSSF 7, MSSF 4 oraz MSSF 16 Reforma referencyjnych stóp procentowych (stawek referencyjnych) – Faza 2**

Zmiany w tych standardach zostały opublikowane w dniu 27 sierpnia 2020 roku i uzupełniają one pierwszą fazę zmian w sprawozdawczości wynikających z reformy międzybankowych stawek referencyjnych z września 2019 r. Zmiany mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub później. Zmiany w drugiej fazie koncentrują się na wpływie jaki będzie miało na wycenę, np. instrumentów finansowych, zobowiązań leasingowych, zastąpienie dotychczasowej stopy referencyjnej nową stopą wynikającą z reformy.

- **Zmiana do MSSF 4**

Zmiana opublikowana w dniu 25 czerwca 2020 r., obowiązuje od 1 stycznia 2021 r.- w zakresie wydłużenia okresu zwolnienia ubezpieczycieli z zastosowania MSSF 9 Instrumenty finansowe do 1 stycznia 2023 r. zgodnie z wydłużonym terminem wejścia w życie MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe.

Ww. zmiany do standardów nie miały wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy Comarch za 2021 rok.

- **Zmiana w MSSF 16 Leasing: ulgi związane z Covid-19**

Zmiana opublikowana w dniu 28 maja 2020 r., ma zastosowanie od 1 czerwca 2020 r. Zatwierdzona do stosowania przez Komisję Europejską w październiku 2020 r. Zmiana wprowadza w MSSF 16 uproszczenie, pozwalające nie ujmować modyfikacji umowy leasingu w przypadku, gdy nastąpiły (w okresie do 30 czerwca 2021 r.) zmiany w płatnościach związane z pandemią Covid-19 lub udzielono leasingobiorcom innych ulg zmieniających pierwotne warunki finansowe umów leasingu ze względu na pandemię.

Grupa Comarch nie skorzystała z zastosowania uproszczeń związanych z Covid 19 określonych w tym standardzie.

Nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, które nie weszły jeszcze w życie na dzień bilansowy (nie zostały jeszcze zatwierdzone do stosowania przez kraje UE)

- **MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe**

Nowy standard został opublikowany w dniu 18 maja 2017 roku, a następnie zmieniony w dniu 25 czerwca 2020 r. i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2023 roku lub później. Dozwolone jest jego wcześniejsze zastosowanie (pod warunkiem równoczesnego zastosowania MSSF 15 i MSSF 9). Standard zastępuje dotychczasowe regulacje dotyczące umów ubezpieczeniowych (MSSF 4). W dniu 25 czerwca 2020 r. zmieniono również MSSF 4 – w zakresie wydłużenia okresu zwolnienia ubezpieczycieli z zastosowania MSSF 9 *Instrumenty finansowe* do 1 stycznia 2023 r.

- **Zmiana w MSR 1 Prezentacja sprawozdań finansowych: klasyfikacja zobowiązań jako krótko- i długoterminowe**

Zmiana w MSR 1 została opublikowana w dniu 23 stycznia 2020 roku, następnie zmodyfikowano w lipcu 2020 r. datę wejścia w życie i ma ona zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2023 roku lub później.

Zmiana na nowo definiuje kryteria jakie muszą być spełnione, aby zobowiązanie uznać za krótkoterminowe. Zmiana może wpłynąć na zmianę prezentacji zobowiązań i ich reklasyfikację pomiędzy zobowiązaniami krótko- i długoterminowymi.

- **Zmiany w MSSF 3, MSR 16, MSR 37 oraz coroczne poprawki do standardów 2018-2020 (Annual improvements)**

Zmiany w tych standardach zostały opublikowane w dniu 14 maja 2020 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2022 roku lub później. Wśród zmian jest m.in. wprowadzenie zakazu pomniejszania kosztu wytworzenia środków trwałych o przychody ze sprzedaży produktów testowych powstałych w procesie tworzenia/uruchamiania środka trwałego oraz doprecyzowanie jakie koszty jednostka uwzględni przy ocenie, czy dana umowa przyniesie straty.

- **Zmiany w MSR 1 – Ujawnianie zasad (polityki) rachunkowości i MSR 8 – Definicja wartości szacunkowych**

Zmiany w tych standardach zostały opublikowane w dniu 12 lutego 2021 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2023 roku lub później. Celem tych zmian jest położenie większego nacisku na ujawnianie istotnych zasad rachunkowości oraz doprecyzowanie charakteru różnic pomiędzy zmianami wartości szacunkowych a zmianami zasad (polityki) rachunkowości.

- **Zmiana w MSR 12 Podatek dochodowy: podatek odroczony dotyczący aktywów i zobowiązań powstających na skutek pojedynczej transakcji**

Zmiana w MSR 12 została opublikowana w dniu 7 maja 2021 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 kwietnia 2023 roku lub później. Zmiany doprecyzują, że zwolnienie dotyczące początkowego ujęcia podatku odroczonego nie ma zastosowania do transakcji, w których w momencie początkowego ujęcia powstają równe kwoty ujemnych i dodatnich różnic przejściowych, a jednostki są zobowiązane do ujmowania podatku odroczonego od takich transakcji, a tym samym wyjaśniają pojawiające się wątpliwości co do tego, czy zwolnienie to ma zastosowanie do transakcji takich jak leasing i zobowiązania z tytułu wycofania z eksploatacji.

- **Zmiana w MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe: pierwsze zastosowanie MSSF 17 i MSSF 9 – informacje porównawcze**

Zmiana w MSSF 17 została opublikowana w dniu 9 grudnia 2021 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 kwietnia 2023 roku lub później. Zmiana zawiera opcję przejściową dotyczącą informacji porównawczych o aktywach finansowych prezentowanych przy początkowym zastosowaniu MSSF 17. Zmiana ma na celu pomóc jednostkom uniknąć tymczasowych niedopasowań księgowych pomiędzy aktywami finansowymi a zobowiązaniami z tytułu umów ubezpieczeniowych.

Grupa Comarch stosuje zmienione standardy w zdefiniowanych w nich terminach wejścia w życie.

Według oceny na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania zmiany te nie powinny mieć istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych standardów, interpretacji oraz zmian do nich, które na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania przez kraje UE:

- **Zmiana w MSR 1 Prezentacja sprawozdań finansowych:** klasyfikacja zobowiązań jako krótko- i długoterminowe opublikowana w dniu 23 stycznia 2020 roku, wraz ze zmianami z dnia 15 lipca 2020 roku,
- **Zmiana w MSR 12 Podatek dochodowy:** podatek odroczony dotyczący aktywów i zobowiązań powstających na skutek pojedynczej transakcji opublikowana w dniu 7 maja 2021 roku,
- **Zmiana w MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe:** pierwsze zastosowanie MSSF 17 i MSSF 9 – informacje porównawcze, opublikowana w dniu 9 grudnia 2021 roku.

OD D R U K

3. Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

3.1. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego za 2020 rok

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za 2020 rok zostało zatwierdzone 24 czerwca 2021 r. przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Comarch S.A. W dniu 5 lipca 2021 r. zostało, zgodnie z przepisami prawa, złożone w Krajowym Rejestrze Sądowym.

3.2. Sprawozdawczość wg segmentów

Dla Grupy Comarch podstawowym rodzajem segmentów operacyjnych są segmenty branżowe, a pomocniczym rodzajem segmentów operacyjnych są segmenty geograficzne według miejsca prowadzenia działalności. Objęte konsolidacją jednostki Grupy Comarch prowadzą następujące rodzaje działalności:

- sprzedaż systemów informatycznych i usług z nimi związanych w tym również produkcja oprogramowania dla medycyny oraz sprzedaż sprzętu informatycznego (dalej jako „Segment IT”),
- działalność sportową (dalej jako „Segment Sport”) prowadzoną przez MKS Cracovia SSA,
- działalność związaną z inwestowaniem na rynku kapitałowym i na rynku nieruchomości (dalej jako „Segment Inwestycje”),
- działalność w zakresie świadczenia usług medycznych (dalej jako „Segment Medycyna”).

Dominujący udział w przychodach ze sprzedaży, wynikach oraz aktywach posiada Segment IT. Ze względu na specyfikę działalności segment IT prezentowany jest z wydzieleniem rynku DACH (Niemcy, Austria, Szwajcaria), rynku polskiego oraz rynków pozostałych.

Ze względu na geograficzny podział miejsca prowadzenia działalności Grupa Comarch wyróżnia następujące segmenty rynku: Polska, Rejon DACH (Niemcy, Austria, Szwajcaria), Pozostałe kraje. Segment Sport, Segment Inwestycje i Segment Medycyna prowadzą działalność wyłącznie na terenie Polski. Ze względu na to, że jedynie Segment IT prowadzi działalność poza krajem i jednocześnie ponoszone w Segmencie IT koszty w znacznej mierze są wspólne dla sprzedaży eksportowej oraz krajowej nie jest celowe ustalanie wyniku odrębnie dla działalności eksportowej i krajowej.

Sprzedaż Grupy Comarch jest mocno zdywersyfikowana i nie występuje uzależnienie od jednego odbiorcy. W ciągu 12 miesięcy 2021 roku sprzedaż do żadnego z kontrahentów nie przekroczyła 10% całkowitej sprzedaży Grupy Comarch.

Rozkład przychodów ze sprzedaży osiągniętych przez Grupę Comarch na przestrzeni roku 2021 przedstawiał się następująco: 24% rocznej sprzedaży zostało zrealizowane w I kwartale, 21% w II kwartale, 23% w III kwartale oraz 32% w IV kwartale. Na przestrzeni roku 2022 Grupa Comarch spodziewa się rozkładu przychodów ze sprzedaży zbliżonego do tego z 2021 roku.

Dane prezentowane są w tys. PLN, chyba że wskazano inaczej

12 miesięcy 2020	Segment IT			Segment Inwestycje	Segment Sport	Segment Medycyna	Eliminacje	Razem
	Rynek polski	Rynek DACH	Pozostałe rynki					
Przychody segmentu–sprzedaż klientom zewnętrznym, w tym:	805 233	311 862	391 871	(741)	41 278	14 202	-	1 563 705
Przychody ze sprzedaży:	817 819	299 768	372 160	2 650	31 904	12 452	-	1 536 753
na rzecz klientów z sektora Telekomunikacja, media, IT	114 504	62 525	131 012	-	-	-	-	308 041
na rzecz klientów z sektora Finanse i bankowość	181 188	41 411	36 552	-	-	-	-	259 151
na rzecz klientów z sektora Handel i usługi	63 885	31 790	136 009	-	-	-	-	231 684
na rzecz klientów z sektora Przemysł i utilities	85 868	33 546	59 605	-	-	-	-	179 019
na rzecz klientów z Sektora publicznego	146 191	8 350	-	-	-	-	-	154 541
na rzecz Małych i średnich Przedsiębiorstw	206 169	122 146	-	-	-	-	-	328 315
na rzecz klientów z Sektora Medycyna	19 435	-	8 933	-	-	12 452	-	40 820
na rzecz pozostałych klientów	579	-	49	2 650	31 904	-	-	35 182
Pozostałe przychody operacyjne	14 689	13 457	14 727	143	9 503	1 740	-	54 259
Przychody finansowe	(27 275)	(1 363)	4 984	(3 534)	(129)	10	-	(27 307)
Przychody segmentu–sprzedaż pozostałym segmentom	403 105	32 215	33 998	8 082	8 032	-	(485 432)	-
Przychody segmentu ogółem*	1 208 338	344 077	425 869	7 341	49 310	14 202	(485 432)	1 563 705
Koszty segmentu d/t sprzedaży klientom zewnętrznym	707 940	281 282	352 054	2 886	40 635	14 654	-	1 399 451
Koszty segmentu d/t sprzedaży pozostałym segmentom	403 105	32 215	33 998	8 082	8 032	-	(485 432)	-
Koszty segmentu ogółem*	1 111 045	313 497	386 052	10 968	48 667	14 654	(485 432)	1 399 451
Podatek bieżący	(19 375)	(10 257)	(16 417)	(522)	-	-	-	(46 571)
Aktywa i rezerwa na podatek z tytułu ulgi inwestycyjnej i pozostałych tytułów	(614)	1 321	2 238	354	(489)	-	-	2 810
Wynik netto, w tym	77 304	21 644	25 638	(3 795)	154	(452)	-	120 493
wynik przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	77 304	21 644	25 638	(3 628)	125	(452)	-	120 631
wynik przypadający udziałom nie dającym kontroli	-	-	-	(167)	29	-	-	(138)

*) pozycje obejmują odpowiednio przychody oraz koszty z wszystkich rodzajów, które w sposób bezpośredni można przyporządkować poszczególnym segmentom

Sprzedaż pomiędzy poszczególnymi segmentami odbywa się na zasadach rynkowych.

Udział segmentów branżowych w aktywach i zobowiązaniach oraz wydatkach inwestycyjnych

Aktywa i zobowiązania segmentów oraz wydatki inwestycyjne i amortyzacja na dzień 31 grudnia 2020 r. oraz w okresie 12 miesięcy 2020 roku przedstawiają się następująco:

31 grudnia 2020 / 12 miesięcy 2020

	Segment IT			Segment Inwestycje	Segment Sport	Segment Medycyna	Ogółem
	Polska	Rejon DACH	Pozostałe kraje				
Aktywa	998 430	281 439	463 526	144 162	107 018	8 983	2 003 558
Zobowiązania	397 469	100 058	338 182	34 691	34 074	537	905 011
Wydatki inwestycyjne	66 490	4 192	13 949	4 745	35 683	5 766	130 825
Amortyzacja	57 219	9 201	10 858	3 557	5 025	431	86 291

Podział przychodów ze sprzedaży, aktywów oraz wydatków inwestycyjnych ogółem wg segmentów geograficznych jest zaprezentowany poniżej.

Dane prezentowane są w tys. PLN, chyba że wskazano inaczej

12 miesięcy 2021	Polska	Segment IT Rynek DACH	Pozostałe rynki	Segment Inwestycje	Segment Sport	Segment Medycyna	Eliminacje	Razem
Przychody segmentu- sprzedaż klientom zewnętrznym, w tym:	838 707	297 028	432 731	8 702	26 147	32 401	-	1 635 716
Przychody ze sprzedaży:	852 176	292 081	424 928	2 892	23 422	31 650	-	1 627 149
na rzecz klientów z sektora Telekomunikacja, media, IT	170 857	69 493	165 732	-	-	-	-	406 082
na rzecz klientów z sektora Finanse i bankowość	150 622	40 436	35 285	-	-	-	-	226 343
na rzecz klientów z sektora Handel i usługi	53 507	33 873	158 433	-	-	-	-	245 813
na rzecz klientów z sektora Przemysł i utilities	77 562	44 212	59 784	-	-	-	-	181 558
na rzecz klientów z Sektora publicznego	133 819	-	2	-	-	-	-	133 821
na rzecz Małych i średnich Przedsiębiorstw	239 459	104 034	-	-	-	-	-	343 493
na rzecz klientów z Sektora Medycyna	25 500	32	5 306	-	-	31 650	-	62 488
na rzecz pozostałych klientów	850	1	386	2 892	23 422	-	-	27 551
Pozostałe przychody operacyjne	4 607	4 681	8 318	125	3 022	751	-	21 504
Przychody finansowe	(18 076)	266	(515)	5 685	(297)	-	-	(12 937)
Przychody segmentu – sprzedaż pozostałym segmentom	449 803	27 223	36 044	8 864	7 841	-	(529 775)	-
Przychody segmentu ogółem*	1 288 510	324 251	468 775	17 566	33 988	32 401	(529 775)	1 635 716
Koszty segmentu d/t sprzedaży klientom zewnętrznym	729 971	262 798	391 987	3 732	46 524	26 414	-	1 461 426
Koszty segmentu d/t sprzedaży pozostałym segmentom	449 803	27 223	36 044	8 864	7 841	-	(529 775)	-
Koszty segmentu ogółem*	1 179 774	290 021	428 031	12 596	54 365	26 414	(529 775)	1 461 426
Podatek bieżący	(23 117)	(9 797)	(21 737)	(574)	-	-	-	(55 225)
Aktywa i rezerwa na podatek z tytułu ulgi inwestycyjnej i pozostałych tytułów	(669)	(1 413)	(1 066)	(144)	209	-	-	(3 083)
Wynik netto, w tym:	84 950	23 020	17 941	4 252	(20 168)	5 987	-	115 982
Wynik przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	84 950	23 020	17 941	4 259	(13 119)	5 987	-	123 038
Wynik przypadający udziałom niedającym kontroli	-	-	-	(7)	(7 049)	-	-	(7 056)

*) pozycje obejmują odpowiednio przychody oraz koszty z wszystkich rodzajów, które w sposób bezpośredni można przyporządkować poszczególnym segmentom

Sprzedaż pomiędzy poszczególnymi segmentami odbywa się na zasadach rynkowych.

Udział segmentów branżowych w aktywach i zobowiązaniach oraz wydatkach inwestycyjnych

Aktywa i zobowiązania segmentów oraz wydatki inwestycyjne i amortyzacja na dzień 31 grudnia 2021 r. oraz w okresie 12 miesięcy 2021 roku przedstawiają się następująco:

31 grudnia 2021 / 12 miesięcy 2021

	Segment IT			Segment Inwestycje	Segment Sport	Segment Medycyna	Ogółem
	Polska	Rejon DACH	Pozostałe kraje				
Aktywa	1 063 281	269 383	521 132	141 222	105 286	9 944	2 110 248
Zobowiązania	394 499	94 829	355 620	34 398	31 840	1 700	912 886
Wydatki inwestycyjne	171 789	2 654	28 188	30 737	9 859	2 534	245 761
Amortyzacja	57 540	10 807	12 259	3 632	7 024	837	92 099

Podział przychodów ze sprzedaży, aktywów oraz wydatków inwestycyjnych ogółem wg segmentów geograficznych jest zaprezentowany poniżej.

Przychody ze sprzedaży podstawowej – według lokalizacji działalności

	12 miesięcy 2021		12 miesięcy 2020	
		%		%
Kraj /Polska/	910 140	55,9	864 825	56,3
Rejon DACH	292 081	18,0	299 768	19,5
Pozostałe kraje	424 928	26,1	372 160	24,2
Razem	1 627 149	100,0	1 536 753	100,0

Suma aktywów – według lokalizacji działalności

	31 grudnia 2021		31 grudnia 2020	
		%		%
Kraj /Polska/	1 319 727	62,5	1 258 575	62,8
Rejon DACH	269 383	12,8	281 439	14,1
Pozostałe kraje	521 138	24,7	463 544	23,1
Razem	2 110 248	100,0	2 003 558	100,0

Wydatki inwestycyjne – według lokalizacji działalności

	12 miesięcy 2021	%	12 miesięcy 2020	%
Kraj /Polska/	214 919	87,4	112 684	86,3
Rejon DACH	2 654	1,1	4 192	3,0
Pozostałe kraje	28 188	11,5	13 949	10,7
Razem	245 761	100,0	130 825	100,0

3.3. Rzeczowe aktywa trwałe

	Grunty, budynki i budowle	Środki transportu i urządzenia	Meble, wyposażenie i sprzęt	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2020 r.				
Koszt lub wartość z wyceny (brutto)	497 246	483 789	65 868	1 046 903
Umorzenie	(93 339)	(356 815)	(57 114)	(507 268)
Wartość księgową netto	403 907	126 974	8 754	539 635
Rok obrotowy 2020				
Wartość księgową netto na początek roku	403 907	126 974	8 754	539 635
Zwiększenia	68 464	46 837	14 071	129 372
Zmniejszenia	(25 462)	(2 238)	(6 564)	(34 264)
Amortyzacja	(11 712)	(37 088)	(3 785)	(52 585)
Wartość księgową netto na koniec roku	435 197	134 485	12 476	582 158
Stan na 31 grudnia 2020 r.				
Koszt lub wartość z wyceny (brutto)	540 248	528 389	73 375	1 142 012
Umorzenie	(105 051)	(393 904)	(60 899)	(559 854)
Wartość księgową netto	435 197	134 485	12 476	582 158
Rok obrotowy 2021				
Wartość księgową netto na początek roku	435 197	134 485	12 476	582 158
Zwiększenia	27 527	64 125	3 119	94 771
Zmniejszenia	(6 412)	(2 420)	(1 967)	(10 799)
Amortyzacja	(6 710)	(45 229)	(2 867)	(54 806)
Wartość księgową netto na koniec roku	449 602	150 961	10 761	611 324
Stan na 31 grudnia 2021 r.				
Koszt lub wartość z wyceny (brutto)	561 363	590 094	74 527	1 225 984
Umorzenie	(111 761)	(439 133)	(63 766)	(614 660)
Wartość księgową netto	449 602	150 961	10 761	611 324

Dane prezentowane są w tys. PLN, chyba że wskazano inaczej

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują głównie nieruchomości i urządzenia posiadane przez Grupę Comarch. Na dzień 31 grudnia 2021 r. w skład rzeczowych aktywów trwałych Grupy Comarch wchodzi sześć budynków biurowych położonych w Krakowie w Specjalnej Strefie Ekonomicznej o powierzchni całkowitej 74 144 m², dwa budynki biurowe położone w Warszawie o powierzchni całkowitej 2 542 m², budynki biurowe w Łodzi o powierzchni całkowitej 12 572 m², budynek biurowy i data center w Lille o powierzchni całkowitej 2 526 m² oraz budynek biurowy i data center w Dreźnie o powierzchni całkowitej 2 144 m². Grupa Comarch jest również w posiadaniu niezabudowanych nieruchomości gruntowych na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Krakowie o powierzchni ok. 2,01 ha oraz 1,21 ha w Mesa w stanie Arizona, USA. Rzeczowe aktywa trwałe obejmują też oddane do użytkowania w IV kwartale 2020 roku centrum treningowo-szkoleniowe MKS Cracovia SSA o łącznych nakładach inwestycyjnych w wysokości 42 586 tys. PLN. Centrum składa się z 6 boisk w tym z 3 pełnowymiarowych, hali sportowej z boiskiem piłkarskim, budynku pełniącego rolę hotelu dla zawodników i z 2 innych budynków. Środki trwałe w budowie na dzień 31 grudnia 2021 r. obejmują głównie nakłady na modernizację budynków w Bonus Management sp. z o.o. SKA i Bonus Management sp. z o.o. II Activia SKA w kwocie 5 984 tys. PLN oraz nakłady na budowę Data Center Comarch Inc. w USA w kwocie 24 946 tys. PLN.

Na dzień 31 grudnia 2021 r. kredyty bankowe zabezpieczone są na nieruchomościach do kwoty 407 380 tys. PLN (hipoteki zwykle i kaucyjne na rzecz BNP Paribas Bank Polska S.A., Santander Bank Polska S.A., Pekao S.A., PKO BP S.A. i Bank Handlowy w Warszawie S.A.) oraz na ruchomych środkach trwałych do kwoty 75 790 tys. PLN (zastawy rejestrowe na rzecz Pekao S.A., DNB Bank Polska S.A i PKO Leasing SA). Wartość bilansowa środków trwałych, na których ustanowiono zabezpieczenie zobowiązań finansowych wynosi 224 209 tys. PLN.

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Kwota odsetek i prowizji od kredytów skapitalizowanych w nakładach na aktywa trwałe	-	-

W wartości bilansowej netto rzeczowych aktywów trwałych ujęte są nakłady na aktywa trwałe w toku budowy:

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Budynki	32 883	9 521
Urządzenia	440	95
Pozostałe	-	29
Razem	33 323	9 645

Odpisy amortyzacyjne zostały ujęte w rachunku zysków i strat powiększając koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów w kwocie 36 876 tys. PLN (35 454 tys. PLN w 2020 roku), koszty sprzedaży 1 787 tys. PLN (1 943 tys. PLN w 2020 roku), koszty ogólnego zarządu 3 470 tys. PLN (2 515 tys. PLN w 2020 roku) oraz koszty działalności socjalnej w kwocie 12 673 tys. PLN (12 673 tys. PLN w 2020 roku).

3.4. Aktywo z tytułu prawa do użytkowania

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Leasing środków transportu i sprzętu IT	1 245	1 837
Najem	58 629	59 269
Użytkowanie wieczyste	26 627	27 116
Razem	86 501	88 222

Wartość amortyzacji od aktywa z tytułu prawa do użytkowania w 2021 roku wyniosła 21 285 tys. PLN.

Zmiany aktywa z tytułu prawa do użytkowania

	2021	2020
BO	88 222	73 636
Zwiększenia	19 564	35 734
- nowe umowy i modyfikacje umów dotychczasowych	17 905	35 114
- różnice kursowe	1 659	620
Zmniejszenia	21 285	21 148
- amortyzacja	21 285	21 148
BZ	86 501	88 222

3.5. Nieruchomości inwestycyjne

	Budynki	Grunty	Razem
Stan na 31 grudnia 2020 r.			
Koszt lub wartość z wyceny (brutto)	53 195	8 887	62 082
Umorzenie, w tym:	(20 752)	(1 456)	(22 208)
- amortyzacja za rok	(1 703)	-	(1 703)
Wartość księgową netto	32 443	7 431	39 874
Stan na 31 grudnia 2021 r.			
Koszt lub wartość z wyceny (brutto)	53 247	8 887	62 134
Umorzenie, w tym:	(22 480)	(1 456)	(23 936)
- amortyzacja za rok	(1 728)	-	(1 728)
Wartość księgową netto	30 767	7 431	38 198

Nieruchomości inwestycyjne dotyczą zabudowanych nieruchomości gruntowych wykorzystywanych na cele wynajmu podmiotom spoza Grupy Comarch oraz grunty położone w Krakowie, nabyte z zamiarem budowy obiektów przeznaczonych na wynajem podmiotom spoza Grupy Comarch. Na dzień 31 grudnia 2021 r. nieruchomości inwestycyjne obejmują głównie dwa budynki biurowe o powierzchni całkowitej 8 629 m², 4 budynki mieszkalne o łącznej powierzchni 1 026 m², 1 budynek usługowo-produkcyjny o powierzchni 600 m² (wszystkie zlokalizowane w Krakowie), 2 budynki usługowo-magazynowe o powierzchni 2 611 m² zlokalizowane w Zabierzowie oraz nieruchomość zlokalizowaną w Kostrzynie o powierzchni 1 315 m².

Dane prezentowane są w tys. PLN, chyba że wskazano inaczej

W wyniku skonsolidowanym Grupy Comarch ujęto poniżej zaprezentowane przychody i koszty związane z nieruchomościami inwestycyjnymi:

	2021	2020
Przychody	5 472	5 212
Koszty	4 991	4 717

3.6. Wartość firmy

Obejmuje wartość firmy ustaloną przy nabywaniu udziałów następujących spółek:

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Comarch Kraków	99	99
CDN Comarch	1 227	1 227
Comarch AG	1 900	1 900
Comarch, Inc.	58	58
Comarch Software und Beratung AG	29 038	29 038
Comarch Swiss AG	8 413	8 413
Cabinet Conseil en Strategie Informatique S.A.S. (2CSI)	5 039	5 039
Razem	45 774	45 774

3.6.1. Przejęte jednostki zależne

	Działalność podstawowa	Data przejęcia	Proporcja przejętych udziałów (%)	Koszt przejęcia tys. PLN
2008				
Comarch Software und Beratung AG	informatyka	2008-11-18	50,15	44 685
2009				
Comarch Software und Beratung AG	informatyka	2009-02-09	30,74	31 901
2012				
Comarch Software und Beratung AG	informatyka	2012-10-19	5,00	3 777
A-MEA Informatik AG	informatyka	2012-01-30	100,00	5 717
A-MEA Informatik AG		2012-02-27	-	2 578
ESAProjekt sp. z o.o.	informatyka	2012-04-27	100,00	12 200
2016				
Comarch Software und Beratung AG	informatyka	2016-12-12	2,68	6 375
2017				
Geopolis Sp. z o.o.	informatyka	2017-04-03	100,00	4 000

Dane prezentowane są w tys. PLN, chyba że wskazano inaczej

2020				
Cabinet Conseil en Strategie Informatique S.A.S.	informatyka	2020-04-23	100,00	9 566
2020				
Wszystko.pl sp. z o.o. (dawniej „Unitec” sp. z o.o.)	informatyka	2020-12-02	100,00	1
2021				
Rox Star Maritime Limited	turystyka	2021-11-02	100,00	30 173

3.6.2. Test na utratę wartości firmy

W związku z nabyciem przez Comarch AG 100% akcji spółki Comarch Software und Beratung AG powstała wartość firmy w wysokości 29 038 tys. PLN Grupa Comarch przeprowadziła na dzień 31 grudnia 2021 r. test na utratę wartości firmy związanej z nabyciem Comarch Software und Beratung AG, który nie wykazał utraty wartości firmy. Wartość odzyskiwalna ośrodka wypracowującego środki pieniężne została ustalona w oparciu o jego wartość użytkową, oszacowaną przy pomocy metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych DCF. Prognozowane przepływy pieniężne związane z działalnością Comarch SuB bazują na wynikach sprzedaży osiągniętych w roku 2021, budżecie Comarch SuB na rok 2022, prognozach na lata 2022-2026, na szacunkach dotyczących rozwoju rynku niemieckiego w kolejnych latach oraz na założeniu stałej stopy wzrostu 0% począwszy od roku 2027. Stopa dyskontowa zastosowana do oszacowania wartości bieżącej prognozowanych przepływów pieniężnych bazuje na średnim ważonym koszcie kapitału WACC w wysokości 3,76%. Poszczególne składniki WACC zostały oszacowane na podstawie danych rynkowych o stopie wolnej od ryzyka, wartości współczynnika beta, danych o strukturze dług/kapitał oraz wartości oczekiwanej premii za ryzyko dla rynku DACH. Przeprowadzona została analiza wrażliwości testu na zmianę kluczowych parametrów i ich wpływu na wynik testu. Analiza wykazała, że spadek EBITDA w okresie objętym prognozą finansową o 20% lub wzrost WACC do 20% nie skutkuje koniecznością dokonania odpisu aktualizującego wartość firmy związaną z nabyciem Comarch Software und Beratung AG.

W związku z nabyciem przez CASA Management and Consulting 100% akcji spółki Comarch Swiss AG (d. A-MEA Informatik AG), powstała wartość firmy w wysokości 8 413 tys. PLN. Na dzień 31 grudnia 2021 r. Grupa Comarch przeprowadziła test na utratę wartości firmy związanej z nabyciem spółki Comarch Swiss w oparciu o założenia analogiczne do przyjętych na potrzeby opisanego powyżej testu dla Comarch Software und Beratung AG. Test nie wykazał zaistnienia utraty wartości. Przeprowadzona została analiza wrażliwości testu na zmianę kluczowych parametrów i ich wpływu na wynik testu. Analiza wykazała, że spadek EBITDA w okresie objętym prognozą finansową o 20% lub wzrost WACC do 20% nie skutkuje koniecznością dokonania odpisu aktualizującego wartość firmy związaną z nabyciem Comarch Swiss AG.

W związku z nabyciem przez Comarch S.A. 100% akcji spółki 2CSI CABINET CONSEIL EN STRATEGIE INFORMATIQUE S.A.S. powstała wartość firmy w wysokości 5 039 tys. PLN. Powyższa kwota stanowi nadwyżkę przekazanego wynagrodzenia przez Comarch S.A. (9 566 tys. PLN) nad wartością godziwą zidentyfikowanych w ramach transakcji aktywów netto przejętej jednostki (4 527 tys. PLN), ustaloną na dzień 30 kwietnia 2020 r. Wynik za ten okres był zaliczony do kapitałów ustalonych na dzień przejęcia. Przekazane wynagrodzenie obejmowało premię z tytułu kontroli zapłaconą w związku z przejęciem kontroli nad 2CSI, jak również kwoty związane z korzyściami z tytułu przewidywanych synergii, wzrostu przychodów, przyszłego rozwoju rynku, powiększenia portfela produktów i pozyskania wysokokwalifikowanych pracowników. Korzyści te nie zostały ujęte odrębnie od wartości firmy, ponieważ nie było możliwe dokonanie wiarygodnej wyceny wynikających z nich przyszłych korzyści ekonomicznych. W ramach opisywanej transakcji Grupa Comarch przejęła również klientów i relacje z klientami 2CSI. Aktywa te nie zostały ujęte odrębnie od wartości firmy, ponieważ nie było

możliwe dokonanie wiarygodnej wyceny ich wartości. Na dzień 31 grudnia 2021 roku Grupa Comarch wykonała test na utratę wartości firmy związanej z przejęciem 2CSI poprzez określenie wartości odzyskiwalnej ośrodka wypracowującego środki pieniężne przy pomocy metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych DCF. Prognozowane przepływy pieniężne związane z działalnością 2CSI bazowały na wynikach sprzedaży osiągniętych w roku 2021 oraz założeniach budżetowych na rok 2022, na szacunkach dotyczących rozwoju rynku francuskiego w kolejnych latach i opartych na nich prognozach na lata 2023-2031, a także na założeniu stałej stopy wzrostu 0% począwszy od roku 2032. Zastosowany w modelu wyceny średnioważony kosztu kapitału WACC wynosił 4,56%. Przeprowadzona została analiza wrażliwości testu na zmianę kluczowych parametrów i ich wpływu na wynik testu. Analiza wykazała, że spadek EBITDA w okresie objętym prognozą finansową o 20% lub wzrost WACC do 6,40% nie skutkuje koniecznością dokonania odpisu aktualizującego wartość firmy związaną z nabyciem 2CSI.

Grupa Comarch traktuje segment IT obejmujący spółki Grupy Comarch przed przejęciem Grupy Comarch Software und Beratung jako jeden ośrodek wypracowujący środki pieniężne, w związku z czym nie alokuje wartości firmy w kwocie 3 284 tys. PLN powstałej w wyniku nabycia akcji spółek Comarch Kraków S.A., CDN Comarch S.A., Comarch Inc. oraz Comarch AG do poszczególnych spółek Grupy Comarch. Przeprowadzony na dzień 31 grudnia 2021 r. test na utratę wartości firmy związanej z tym segmentem nie wykazał wystąpienia utraty wartości. Wartość odzyskiwalna ośrodka wypracowującego środki pieniężne została ustalona w oparciu o jego wartość godziwą. Zarząd jednostki dominującej dokonał oszacowania wartości godziwej ośrodka poprzez analizę średniego wskaźnika P/E dla spółek sektora IT notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie i na tej podstawie ocenił szacunkową wartość rynkową segmentu IT w Grupie Comarch na dzień 31 grudnia 2021 r. Przyjęty do analizy średni wskaźnik P/E dla spółek sektora IT notowanych na GPW, prowadzących działalność o charakterze zbliżonym do Comarch S.A. i wchodzących w skład indeksu WIGtech wynosił 16,49. Nie był on korygowany dla potrzeb testu. Powyższe analizy nie wykazały, aby nastąpiła utrata wartości w odniesieniu do wartości firmy.

W czwartym kwartale 2021 roku Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty (CCF FIZ) nabył 100% udziałów w spółce Rox Star Maritime Ltd. z siedzibą na Malcie za kwotę 6 540 000 EUR. Wartość księgowa spółki Rox Star Maritime Ltd. na dzień przejęcia wynosiła 1 173 424 EUR. Nadwyżka przekazanej kwoty nad wartością księgową spółki Rox Star Maritime Ltd. obejmowała wynagrodzenie z tytułu przejęcia kontroli nad środkami trwałymi będącymi w posiadaniu przejmowanej spółki. Wartość księgowa środków trwałych na dzień przejęcia wynosiła 698 263 EUR. W związku z dokonanym przejęciem Grupa Comarch dokonała przeszacowania wartości środków trwałych o kwotę 5 401 737 EUR, celem dostosowania jej do wartości godziwej (rynkowej). W wyniku przejęcia spółki Rox Star Maritime Ltd. nie powstała wartość firmy. Wykonano test koncentracji, który wykazał, że wartość dotyczy w całości jednego składnika majątkowego w związku z czym nabycie zostało rozliczone jako nabycie składnika majątkowego, a nie nabycie przedsiębiorstwa wedle zasad MSSF3.

3.7. Pozostałe wartości niematerialne

	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Prawo wieczystego użytkowania	Koncesje, licencje i oprogramowanie	Inne	Ogółem
Stan na 31 grudnia 2019 r.					
Koszt (brutto)	3 259	39 022	194 680	42 878	279 839
Umorzenie i łączne dotychczasowe odpisy z tytułu utraty wartości	(3 259)	(1 463)	(180 157)	(38 649)	(223 528)
Wartość księgowa netto	-	37 559	14 523	4 229	56 311
Rok obrotowy 2020					
Wartość księgowa netto na początek roku	-	37 559	14 523	4 229	56 311
Zwiększenia	-	-	3 703	6 925	10 628
Zmniejszenia	-	-	(11)	(544)	(555)
Amortyzacja	-	(93)	(7 356)	(3 407)	(10 856)
Wartość księgowa netto na 31 grudnia 2020 r.	-	37 466	10 859	7 203	55 528
Stan na 31 grudnia 2020 r.					
Koszt (brutto)	3 259	39 022	198 372	49 259	289 912
Umorzenie i łączne dotychczasowe odpisy z tytułu utraty wartości	(3 259)	(1 556)	(187 513)	(42 056)	(234 384)
Wartość księgowa netto	-	37 466	10 859	7 203	55 528
Rok obrotowy 2021					
Wartość księgowa netto na początek roku	-	37 466	10 859	7 203	55 528
Zwiększenia	-	-	25 157	4 267	29 424
Zmniejszenia	-	-	(10 457)	(80)	(10 537)
Amortyzacja	-	(93)	(10 375)	(3 959)	(14 427)
Wartość księgowa netto na 31 grudnia 2021 r.	-	37 373	15 184	7 431	59 988
Stan na 31 grudnia 2021 r.					
Koszt (brutto)	3 259	39 022	213 072	53 446	308 799
Umorzenie i łączne dotychczasowe odpisy z tytułu utraty wartości	(3 259)	(1 649)	(197 888)	(46 015)	(248 811)
Wartość księgowa netto	-	37 373	15 184	7 431	59 988

Grupa Comarch ujęła bezpośrednio w kosztach (bez uprzedniego dokonywania aktywacji) koszty prac badawczo-rozwojowych w wysokości 919 tys. PLN.

I. Inne wartości niematerialne obejmują głównie wycenę zaliczonych do wartości niematerialnych aktywów związanych z kartami zawodników w MKS Cracovia SSA w kwocie 6 964 tys. Wszystkie pozostałe pozycje wartości niematerialnych zostały nabyte.

Odpisy amortyzacyjne w rachunku zysków i strat zostały wykazane w pozycjach: kwota 14 015 tys. PLN (10 305 tys. PLN w 2020 roku) jest ujęta w koszcie wytworzenia, pozostała część wykazana jest w kosztach ogólnego

zarządu 365 tys. PLN (465 tys. PLN w 2020 roku) oraz w kosztach sprzedaży 47 tys. PLN (86 tys. PLN w 2020 roku).

Prawo wieczystego użytkowania gruntów dotyczących MKS Cracovia SSA o wartości 31 650 tys. PLN jest traktowane jako wartość niematerialna, o nieokreślonym okresie użytkowania i nie jest amortyzowane. Spółka spodziewa się, że nastąpi odnowienie prawa wieczystego użytkowania i odbędzie się to bez ponoszenia znaczących kosztów, gdyż Spółka nie jest zobowiązana do spełnienia żadnych warunków, od których zależałoby przedłużenie tego prawa. Spółka nie spodziewa się poniesienia znaczących kosztów przy odnowieniu prawa wieczystego użytkowania w kontekście dotychczasowych działań współwłaściciela Klubu czyli Gminy Kraków. Miasto wspiera działalność sportową w tym MKS Cracovia SSA m. in. poprzez:

- dofinansowywanie budowy infrastruktury sportowej,
- umorzenie podatku od nieruchomości,
- wniesienie aportem opłat za użytkowanie wieczyste.

Prawo wieczystego użytkowania gruntów dotyczących jednostki dominującej jest amortyzowane przez określony czas użytkowania (założony od momentu nabycia okres użytkowania wynosi od 84 do 99 lat). Średnia stawka amortyzacyjna wynosi 1,2%.

II. Test na utratę wartości prawa wieczystego użytkowania gruntu na 31 grudnia 2021 r.

Na dzień 31 grudnia 2021 r. dokonano analizy zmian cen nieruchomości gruntowych w Krakowie w 2021 roku. W oparciu o raport artykuły i raporty portali branżowych (m.in. Bankier.pl <https://www.bankier.pl/wiadomosc/Ceny-transakcyjne-dzialek-budowlanych-IV-kw-2021-r-Raport-8296399.html>) stwierdzono, że średnie ceny nieruchomości gruntowych w Krakowie w 2021 r. dynamicznie wzrosły (o około 10% w porównaniu do 2020 roku) i pozostają znacznie wyższe niż w momencie nabycia prawa wieczystego użytkowania gruntów przez spółki Grupy Comarch. Na tej podstawie ustalono, iż w roku 2021 nie nastąpiła utrata wartości prawa wieczystego użytkowania gruntów posiadanych przez spółki Grupy Comarch.

3.8. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe

	12 miesięcy 2021	12 miesięcy 2020
Stan na początek roku	1 298	2 486
zmiany z tytułu:		
- utworzenie, rozliczenie i zmiana charakteru na krótkoterminowe	(272)	(1 188)
Stan na koniec roku	1 026	1 298

3.9. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. wartość inwestycji Grupa Comarch w jednostkach stowarzyszonych wynosi zero.

Stan na 1 stycznia 2020 r.	570
Udzielenie pożyczki dla SolInteractive S.A.	-
Spłata pożyczki przez SolInteractive S.A.	(570)
Stan na 31 grudnia 2020 r.	-

Stan na 1 stycznia 2021 r.

Udzielenie pożyczki dla SolInteractive S.A.	-
Spłata pożyczki przez SolInteractive S.A.	-

Stan na 31 grudnia 2021 r.

-

SolInteractive S.A. Stan na:	Kraj rejestracji	Aktywa	Zobowiązania	Posiadane udziały w kapitale (%)
31 grudnia 2020	Polska	515	75	42,98
31 grudnia 2021	Polska	201	79	42,98

SolInteractive S.A.	Kraj rejestracji	Przychody	Zysk (strata)	Posiadane udziały w kapitale (%)
12 miesięcy 2020	Polska	703	694	42,98
12 miesięcy 2021	Polska	-	(318)	42,98

Wykazane na dzień 31 grudnia 2021 r. inwestycje w jednostkach stowarzyszonych obejmują: - nabyte przez CCF FIZ i Bonus Management sp. z o.o. II Activia SK-A udziały i akcje w spółce SolInteractive S.A. stanowiące 42,98% akcji (27,37% w głosach na WZA spółki), wartość 0.

3.10. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	74 184	20 001
Razem	74 184	20 001

W dniu 31 grudnia 2021 r. na aktywa finansowe dostępne do sprzedaży składały się posiadane przez spółkę Comarch S.A. jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych, nabyte przez spółkę jako lokata wolnych środków pieniężnych. Wszystkie jednostki uczestnictwa nabyte przez spółkę dotyczą subfunduszy o niskim poziomie ryzyka, posiadających w swoich aktywach papiery dłużne emitowane przez rządy państw oraz przez przedsiębiorstwa, a także instrumenty rynku pieniężnego. Na dzień 31 grudnia 2021 r. ww. jednostki uczestnictwa zostały wycenione w wartości godziwej ustalonej wg ceny rynkowej, a zmiany w wycenie zostały odniesione na wynik z operacji finansowych. Łączna wartość jednostek uczestnictwa w cenie nabycia wyniosła 75 000 tys. PLN, a łączna wartość jednostek uczestnictwa według ich wyceny w dniu bilansowym wynosiła 74 184 tys. PLN. Spółka Comarch S.A. zamierza zbyć posiadane na dzień 31 grudnia 2021 r. aktywa finansowe dostępne do sprzedaży w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Po dacie bilansu

Spółka Comarch S.A. w okresie od 1 stycznia 2022 r. do dnia 29 kwietnia 2022 r. dokonała sprzedaży jednostek uczestnictwa we wszystkich funduszach inwestycyjnych na łączną kwotę 73 023 tys. PLN. Na dzień 29.04.2022 spółka Comarch SA nie posiada jakichkolwiek jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych.

3.11. Pochodne instrumenty finansowe

a) Aktywa

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Terminowe kontrakty walutowe – przeznaczone do obrotu	718	2 716
Transakcje zamiany stopy procentowej IRS	-	-
	718	2 716
Część krótkoterminowa	413	2 119
Część długoterminowa	305	597

b) Zobowiązania

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Terminowe kontrakty walutowe – przeznaczone do obrotu	13 064	5 958
Transakcje zamiany stopy procentowej IRS	1 504	3 501
	14 568	9 459
Część krótkoterminowa	4 906	3 820
Część długoterminowa	9 662	5 639

Grupa Comarch posiadała kontrakty terminowe typu *forward* zawarte w celu ograniczenia wpływu na wynik finansowy zmian w przepływach pieniężnych związanych z uprawdopodobnionymi planowanymi transakcjami, wynikających z ryzyka zmiany kursów walut. Na dzień 31 grudnia 2021 r. ww. instrumenty zostały wycenione w wartości godziwej ustalonej wg ceny rynkowej, a zmiany w wycenie zostały odniesione na wynik z operacji finansowych. Łączna wartość netto kontraktów *forward* otwartych na dzień 31 grudnia 2021 r. wyniosła 60 600 tys. EUR, 20 400 tys. USD, 4 400 tys. NZD, 2 200 tys. GBP oraz 60 000 tys. JPY.

Spółka Comarch S.A. w dniu 9 lipca 2014 r. zawarła transakcję zamiany stopy procentowej IRS dla kredytu inwestycyjnego zaciągniętego w czerwcu 2006 roku w BGŻ BNP Paribas Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie III etapu budowy budynków produkcyjno-biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. W wyniku zawartej transakcji zmienna stawka EURIBOR1M została zamieniona na stałą stopę procentową. Transakcja zabezpieczająca zawarta została na okres 10 lat, tj. do dnia 29 lipca 2024 r. Wycena transakcji IRS na dzień 31 grudnia 2021 r. wyniosła: -136 tys. PLN.

W dniu 23 października 2015 r., spółka Comarch S.A. zawarła transakcję zamiany stopy procentowej IRS dla kredytu inwestycyjnego zaciągniętego w dniu 4 grudnia 2013 r. w Banku Pekao S.A. z siedzibą w Warszawie. W wyniku zawartej transakcji zmienna stawka EURIBOR1M została zamieniona na stałą stopę procentową. Transakcja zabezpieczająca zawarta została na okres 8 lat, tj. do 30 listopada 2023 r. Wycena transakcji IRS na dzień 31 grudnia 2021 r. wyniosła: -97 tys. PLN.

Spółka Comarch S.A. w dniu 20 lutego 2017 r. zawarła transakcję zamiany stopy procentowej IRS dla kredytu inwestycyjnego zaciągniętego w maju 2016 roku przez Bank Handlowy w Warszawie. W wyniku zawartej transakcji zmienna stawka EURIBOR1M została zamieniona na stałą stopę procentową. Transakcja

zabezpieczająca zawarta została do dnia 29 lutego 2028 r. Wycena transakcji IRS na dzień 31 grudnia 2021 r. wyniosła: -730 tys. PLN.

W dniu 27 listopada 2017 r., spółka Bonus Development sp. z o.o. SK-A zawarła transakcję zamiany stopy procentowej IRS dla kredytu inwestycyjnego zaciągniętego w dniu 29 czerwca 2015 r. w Banku Pekao S.A. z siedzibą w Warszawie. W wyniku zawartej transakcji zmienna stawka EURIBOR1M została zamieniona na stałą stopę procentową. Transakcja zabezpieczająca zawarta została na cały okres kredytowania, tj. do 31 maja 2030 r. Wycena transakcji IRS na dzień 31 grudnia 2021 r. wyniosła: -541 tys. PLN.

Po dacie bilansu

Grupa Comarch w okresie od 1 stycznia 2022 r. do dnia 29 kwietnia 2022 r. zawarła nowe kontrakty terminowe na sprzedaż 19 600 tys. EUR, 14 500 tys. USD, 60 000 tys. JPY oraz 3 000 tys. NZD. Wartość netto kontraktów *forward* nierozliczonych na dzień 29 kwietnia 2022 r. wynosiła 66 200 tys. EUR, oraz 29 600 tys. USD, 100 000 tys. JPY, 1 400 tys. GBP oraz 5 600 tys. NZD. Kontrakty *forward* zapadają w terminie do 40 miesięcy od dnia bilansowego. Wszystkie kontrakty terminowe typu *forward* zostały zawarte w celu ograniczenia wpływu zmian kursów walut na wynik finansowy związany z realizowanymi przez spółki Grupy Comarch kontraktami handlowymi, w których wynagrodzenie lub koszty ustalone są w walutach obcych.

3.12. Odroczonego podatek dochodowy

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		
Stan na początek okresu:	35 864	35 002
<i>Odniesione na wynik finansowy</i>	35 864	35 002
Zmiany aktywa z tytułu podatku odroczonego odniesione na wynik finansowy		
utworzenie aktywa w związku ze stratą podatkową w spółkach zagranicznych	706	1 043
rozwiązanie aktywa w związku ze stratą podatkową w zagranicznych spółkach	(669)	(59)
utworzenie aktywa w związku ze stratą podatkową w spółkach krajowych	78	397
rozwiązanie aktywa w związku ze stratą podatkową w spółkach krajowych	(63)	(615)
utworzenie aktywa w związku z ulgą podatkową jednostki dominującej z tytułu działalności w SSE	8 415	8 384
rozwiązanie aktywa w związku z ulgą podatkową jednostki dominującej z tytułu działalności w SSE	(8 384)	(9 958)
utworzenie aktywa z tytułu różnic przejściowych dotyczących kosztów (amortyzacja, koszty prac badawczych)	6 225	9 076
rozwiązanie aktywa z tytułu różnic przejściowych dotyczących kosztów (amortyzacja, koszty prac badawczych)	(6 208)	(7 406)
Stan na koniec okresu	35 964	35 864
<i>Odniesione na wynik</i>	35 964	35 864

Aktywa z tytułu podatku odroczonego

	Aktywo z tytułu traty podatkowej	Rezerwy na koszty, odpisy aktualizacyjne	Aktywo z tytułu ulgi podatkowej w podatku dochodowym (SSE)	Razem
Stan na 1 stycznia 2020 r.	4 760	20 284	9 958	35 002
(Obciążenie) / uznanie wyniku za rok 2020	766	1 670	(1 574)	862
Stan na 31 grudnia 2020 r.	5 526	21 954	8 384	35 864
<i>odniesionych na wynik</i>	5 526	21 954	8 384	35 864
Stan na 1 stycznia 2021 r.	5 526	21 954	8 384	35 864
(Obciążenie) / uznanie wyniku za rok 2021	52	17	31	100
Stan na 31 grudnia 2021 r.	5 578	21 971	8 415	35 964
<i>odniesionych na wynik</i>	5 578	21 971	8 415	35 964

Aktywo od strat podatkowych zostało utworzone w kwotach możliwych do odzyskania, według obowiązujących przepisów podatkowych.

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Stan na początek okresu:	46 778	48 725
<i>odniesione na kapitał</i>	5 430	5 430
<i>odniesione na wynik finansowy</i>	41 348	43 295

Zmiany rezerw z tytułu podatku odroczonego odniesione na wynik finansowy

utworzenie rezerwy z tytułu wyceny składników lokat CCF FIZ	3 520	20
utworzenie rezerwy z tytułu przejściowych różnic dotyczących kosztów amortyzacji, różnic kursowych i odsetek	3 345	4 185
rozwiązanie rezerwy z tytułu przejściowych różnic dotyczących kosztów amortyzacji, różnic kursowych i odsetek	(3 683)	(6 152)
Stan na koniec okresu	49 960	46 778
<i>odniesione na kapitał</i>	5 430	5 430
<i>odniesione na wynik finansowy</i>	44 530	41 348

Rezerwa z tytułu podatku odroczonego

	Rezerwa z tytułu wyceny w wartości składników majątku CCF FIZ	Amortyzacja	Rezerwy (różnice kursowe, odsetki)	Rezerwa z tytułu wyceny w wartości godziwej majątku MKS Cracovia SSA	Razem
Stan na 1 stycznia 2020	22 774	-	20 521	5 430	48 725
<i>odniesionych na wynik</i>	22 774	-	20 521	-	43 295
<i>odniesione na kapitał</i>	-	-	-	5 430	5 430
Obciążenie/ (uznanie) wyniku za rok 2020	20	-	(1 967)	-	(1 947)
Stan na 31 grudnia 2020	22 794	-	18 554	5 430	46 778
<i>odniesionych na wynik</i>	22 794	-	18 554	-	41 348
<i>odniesione na kapitał</i>	-	-	-	5 430	5 430
Obciążenie/ (uznanie) wyniku za rok 2021	3 520	-	(338)	-	3 182
Stan na 31 grudnia 2021	26 314	-	18 216	5 430	49 960
<i>odniesionych na wynik</i>	26 314	-	18 216	-	44 530
<i>odniesione na kapitał</i>	-	-	-	5 430	5 430

Comarch S.A. posiada aktualnie trzy niewykorzystane zezwolenia na prowadzenie działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie:

- uzyskane w roku 2013, w zezwoleniu tym nie został określony termin jego obowiązywania;
- uzyskane w lutym 2016 roku, w zezwoleniu tym nie został określony termin jego obowiązywania;
- uzyskane w marcu 2016 roku, w zezwoleniu tym nie został określony termin jego obowiązywania.

Jednocześnie Spółka zwraca uwagę, że w dniu 23 lipca 2013 r. Rada Ministrów przyjęła rozporządzenia wydłużające do 2026 roku termin funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych na terenie Polski.

Zgodnie z MSR 12 niewykorzystana ulga podatkowa na dzień 31 grudnia 2021 r. stanowi aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Spółka w trakcie prowadzenia działalności w SSE dysponowała pierwotnie pięcioma zezwoleniami. Ulga inwestycyjna z tytułu zezwolenia uzyskanego w roku 1999 została w całości wykorzystana (jego okres ważności upłynął 31 grudnia 2017 r.). Ulga inwestycyjna z tytułu zezwolenia uzyskanego w 2007 roku została w całości wykorzystana, jej wartość na dzień 31 grudnia 2021 r. wynosi zero. Wartość ulgi inwestycyjnej z tytułu zezwolenia uzyskanego w 2013 roku dotyczącego inwestycji w budynek biurowy SSE6 wynosi na dzień 31 grudnia 2021 r. 21 435 tys. PLN (po zdyskontowaniu na dzień przyznania zezwolenia). Wartość ulgi inwestycyjnej z tytułu zezwolenia uzyskanego w marcu 2016 roku dotyczącego inwestycji w budynek biurowy SSE7 w Krakowie wynosi na dzień 31 grudnia 2021 r. 22 809 tys. PLN (po zdyskontowaniu na dzień przyznania zezwolenia). Spółka nie ma zamiaru korzystać z zezwolenia uzyskanego w lutym 2016 ze względu na fakt otrzymania (już po jego pozyskaniu), dofinansowania nakładów

inwestycyjnych określonych do poniesienia w tym zezwoleniu- dla wyeliminowania ryzyka skorzystania z dwóch form pomocy publicznej dotyczących jednej inwestycji.

W 2021 roku Grupa Comarch dokonała częściowego rozliczenia aktywa z 31 grudnia 2020 r. z tytułu podatku odroczonego dotyczącego różnic przejściowych w kwocie 6 208 tys. PLN oraz dokonała utworzenia aktywa z tytułu różnic przejściowych w kwocie 6 225 tys. PLN, a także utworzenia aktywa z tytułu straty podatkowej w kwocie 784 tys. PLN oraz rozwiązania z tego samego tytułu w kwocie 732 tys. PLN. Łączny wpływ wszystkich powyżej opisanych operacji na wynik netto w okresie sprawozdawczym wyniósł +69 tys. PLN.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi oraz z tytułu ulgi w podatku dochodowym w związku z prowadzeniem działalności w SSE, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego oraz straty podatkowej możliwej do odliczenia, ustalonej przy uwzględnieniu zasady ostrożności. Ze względu na powyższą zasadę aktywa z tytułu działalności w SSE ustala się jedynie w rocznym horyzoncie czasowym, przyjmując za bazę do jego ustalenia przeciętny dochód uzyskany z działalności strefowej z okresu 3 lat, wybranych z okresu pięcioletniego (łącznie z rokiem, za który jest sporządzane sprawozdanie), po odrzuceniu dwóch wielkości skrajnych.

W 2021 roku dokonano rozwiązania utworzonego na dzień 31 grudnia 2020 r. aktywa z tytułu działalności strefowej w kwocie 8 384 tys. PLN oraz utworzenia nowego aktywa z tego samego tytułu w kwocie 8 415 tys. PLN. Równocześnie, zgodnie z MSR 12, Spółka w kolejnym roku będzie regularnie dokonywać weryfikacji wyceny rozpoznanego, utworzonego Aktywa pod kątem możliwości jego realizacji. Zwracamy uwagę, iż rozpoznanie Aktywa nie wpływa na przepływy pieniężne w jednostce dominującej ani w Grupie Comarch (zarówno rozpoznanie Aktywa, jak również jego realizacja). Operacja ta ma więc charakter wyłącznie memoriałowy i wynika z zastosowania przez Grupę Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Comarch.

Łączny wpływ zmian aktywa na wynik Grupy Comarch w 2021 roku wyniósł +100 tys. PLN.

W związku z wyceną wartości aktywów netto CCF FIZ dokonano w 2021 roku zwiększenia rezerwy o kwotę 3 520 tys. PLN. Równocześnie dokonano utworzenia rezerwy na podatek odroczone z tytułu różnic przejściowych w kwocie 3 345 tys. PLN i rozwiązania z tego samego tytułu w kwocie 3 683 tys. PLN. Łączny wpływ powyższych operacji na wynik netto w 2021 roku wyniósł -3 182 tys. PLN.

Ogółem zmiany w podatku odroczonym spowodowały spadek wyniku o 3 082 tys. PLN.

W odniesieniu do spółek MKS Cracovia SSA i Comarch Healthcare S.A. mimo występowania straty podatkowej nie tworzono z tego tytułu aktywa na podatek odroczone ze względu na brak możliwości dokonania wiarygodnych szacunków co do możliwości wykorzystania istniejącej straty podatkowej z lat ubiegłych. Gdyby aktywo było tworzone, to kwota aktywa z tego tytułu wyniosłaby 21 705 tys. PLN.

3.13. Zapasy

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Materiały i surowce	3 732	2 101
Produkcja w toku	76 395	74 814
Towary	11 031	10 437
Produkty gotowe	279	190
Zaliczki na towary	440	573
Razem	91 877	88 115

Koszt zapasów ujęty w pozycji „koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów” wyniósł 406 054 tys. PLN (12 miesięcy 2021 roku), 426 919 tys. PLN (12 miesięcy 2020 roku).

W 2021 roku Grupa Comarch utworzyła odpisy aktualizujące wartość towarów i materiałów na kwotę 461 tys. PLN, utworzyła odpisy aktualizujące na wyroby gotowe na kwotę 29 tys. PLN. Grupa Comarch rozwiązała odpisy aktualizujące wartość towarów i materiałów na kwotę 617 tys. PLN utworzone w latach wcześniejszych.

3.14. Należności handlowe oraz pozostałe należności

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Należności handlowe netto	428 407	388 009
Należności handlowe brutto	491 375	457 257
Odpis aktualizujący wartość należności	(62 968)	(69 248)
Należności pozostałe	24 162	19 284
Rozliczenia międzyokresowe czynne	20 199	18 020
Pozostałe rozliczenia	-	-
Pożyczki	53	4 543
Należności handlowe i pozostałe od podmiotów powiązanych netto	1	2
Należności handlowe i pozostałe od podmiotów powiązanych brutto	1	2
Odpis aktualizujący wartość należności	-	-
	472 822	429 858
<i>Część krótkoterminowa</i>	<i>472 822</i>	<i>429 858</i>

Wartość godziwa należności handlowych oraz pozostałych należności jest zbliżona do ich wartości bilansowej przedstawionej powyżej. Nie występuje koncentracja ryzyka kredytowego z tytułu należności handlowych, ponieważ Grupa Comarch posiada dużą liczbę klientów. W 2021 roku Grupa Comarch ujęła odpis z tytułu utraty wartości należności handlowych w kwocie 20 690 tys. PLN oraz rozwiązała utworzone wcześniej odpisy w wysokości 15 763 tys. PLN w związku z uregulowaniem należności. Operacje te ujęto odpowiednio w pozostałych kosztach i przychodach operacyjnych w rachunku zysków i strat.

3.15. Kontrakty długoterminowe

	12 miesięcy 2021	12 miesięcy 2020
Przychody z zakończonych kontraktów ujęte w okresie sprawozdawczym	116 826	106 186
Przychody z niezakończonych kontraktów ujęte w okresie sprawozdawczym	535 478	543 854
Efekt rozliczenia zgodnie z MSSF 15 nie zakończonych kontraktów ujętych w okresie sprawozdawczym	(7 651)	(11 244)
Przychody z tytułu kontraktów długoterminowych ujęte w okresie sprawozdawczym	644 653	638 796

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Łączna kwota przyszłych przychodów wynikających z realizacji świadczeń w ramach podpisanych umów objętych wyceną	1 381 274	1 715 282

Z uwagi, iż Grupa Comarch stosuje zasadę ustalania stopnia zaawansowania prac proporcjonalnie do udziału poniesionych kosztów w całości kosztów kontraktu, suma poniesionych kosztów oraz ujętych wyników odpowiada przychodom. Dokonano na koniec okresu sprawozdawczego wyceny kontraktów długoterminowych zgodnie ze stopniem zaawansowania prac.

Zmiana stanu rozliczeń z tytułu kontraktów długoterminowych ujętych w aktywach i pasywach między 31 grudnia 2020 r., a 31 grudnia 2021 r. prezentowana jest poniżej:

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Przychody z tytułu kontraktów długoterminowych ujęte do dnia bilansowego - wg stopnia zawansowania prac	2 209 378	2 069 821
Wystawione faktury	(2 207 239)	(2 060 031)
Razem	2 139	9 790

	Należne przychody z tytułu kontraktów długoterminowych	Zobowiązania z tytułu kontraktów długoterminowych	Efekt rozliczenia netto
Wartość na 1 stycznia 2020 r.	193 865	(172 831)	21 034
Korekta okresu bieżącego (odwrócenie korekty z tytułu zastosowania MSSF 15)	-	(3 493)	(3 493)
Korekta okresu bieżącego	(36 424)	28 673	(7 751)
Wartość na 31 grudnia 2020 r.	157 441	(147 651)	9 790
Zmiana	(36 424)	25 180	(11 244)

Dane prezentowane są w tys. PLN, chyba że wskazano inaczej

Wartość na 1 stycznia 2021 r.	157 441	(147 651)	9 790
Korekta okresu bieżącego (odwrócenie korekty z tytułu zastosowania MSSF 15)	-	(1 967)	(1 967)
Korekta okresu bieżącego	(13 400)	7 716	(5 684)
Wartość na 31 grudnia 2021 r.	144 041	(141 902)	2 139
Zmiana	(13 400)	5 749	(7 651)

3.16. Kategorie i klasy instrumentów finansowych

Aktywa i zobowiązania finansowe w podziale na kategorie (wg MSSF 9) przedstawiają się następująco:

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Aktywa finansowe		
Wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (3.11)	718	2 716
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (nota 3.10)	74 184	20 001
Należności własne oraz środki pieniężne i ich ekwiwalenty	920 443	886 351
Aktywo z tytułu prawa do użytkowania (3.4)	86 501	88 222
Razem	1 081 846	997 290
Zobowiązania finansowe		
Wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (3.11)	14 568	9 459
Pozostałe zobowiązania finansowe (3.22)	5 450	5 249
Zobowiązania finansowe	391 313	379 369
Zobowiązania z tytułu leasingu (3.21)	92 438	94 287
Razem	503 769	488 364

W ramach poszczególnych kategorii instrumentów finansowych wyróżnia się następujące klasy instrumentów:

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Należności własne oraz środki pieniężne i ich ekwiwalenty		
Należności od jednostek powiązanych (nota 3.14)	1	2
Należności od pozostałych jednostek - krótkoterminowe (nota 3.14 + należność z tytułu podatku dochodowego)	475 062	431 286
Należności od pozostałych jednostek - długoterminowe	7 595	7 042
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (nota 3.17)	437 785	448 021
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (nota 3.10)	74 184	20 001
Wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (nota 3.11)	718	2 716
Aktywo z tytułu prawa do użytkowania (3.4)	86 501	88 222
Razem	1 081 846	997 290

Dane prezentowane są w tys. PLN, chyba że wskazano inaczej

Zobowiązania finansowe

Zobowiązania z tytułu kredytów (nota 3.20)	145 007	156 936
Zobowiązania wobec jednostek powiązanych (nota 3.24)	350	350
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek - krótkoterminowe (nota 3.24)	245 406	215 778
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek - długoterminowe	550	6 305
Wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (nota 3.11)	14 568	9 459
Zobowiązania z tytułu leasingu (3.21)	92 438	94 287
Pozostałe zobowiązania finansowe (3.22)	5 450	5 249
Razem	503 769	488 364

Struktura walutowa aktywów i zobowiązań finansowych przedstawia się następująco:

	Aktywa finansowe		Zobowiązania finansowe	
	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Waluta - PLN	363 341	293 044	134 396	128 045
Waluta - EUR	348 497	400 178	317 019	322 594
Waluta - USD	155 513	90 838	12 082	8 333
Waluta - GBP	56 956	60 180	9 130	12 843
Waluta - UAH	481	852	422	451
Waluta - AED	2 521	5 568	1 086	1 612
Waluta - RUB	8 466	15 548	1 458	603
Waluta - CHF	31 227	39 340	428	2 662
Waluta - CAD	3 342	10 370	160	171
Waluta - BRL	22 144	14 625	2 802	6 036
Waluty - inne	89 358	66 747	24 786	5 014
Razem	1 081 846	997 290	503 769	488 364

Dane prezentowane są w tys. PLN, chyba że wskazano inaczej

Okres wymagalności poszczególnych klas należności własnych (należności handlowych i środków pieniężnych) na dzień 31 grudnia 2020 r. przedstawiał się następująco:

	Do 1 roku	Od 1 roku do 2 lat	Od 2 lat do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Należności od jednostek powiązanych (3.14)	2	-	-	-	2
Należności od pozostałych jednostek - krótkoterminowe	430 665	613	8	-	431 286
Należności od pozostałych jednostek - długoterminowe	6 138	188	641	75	7 042
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (nota 3.17)	448 021	-	-	-	448 021
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (nota 3.10)	20 001	-	-	-	20 001
Wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (nota 3.11)	2 119	501	96	-	2 716
Aktywo z tytułu prawa do użytkowania (3.4)	4 418	2 385	38 403	43 016	88 222
Razem	911 364	3 687	39 148	43 091	997 290

Okres wymagalności poszczególnych klas należności własnych (należności handlowych i środków pieniężnych) na dzień 31 grudnia 2021 r. przedstawiał się następująco:

	Do 1 roku	Od 1 roku do 2 lat	Od 2 lat do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Należności od jednostek powiązanych (3.14)	1	-	-	-	1
Należności od pozostałych jednostek – krótkoterminowe (3.14)	474 441	588	27	6	475 062
Należności od pozostałych jednostek - długoterminowe	36	2 687	4 872	-	7 595
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (nota 3.17)	437 785	-	-	-	437 785
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (nota 3.10)	74 184	-	-	-	74 184
Wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (nota 3.11)	413	165	140	-	718
Aktywo z tytułu prawa do użytkowania (3.4)	39 641	287	18 980	27 593	86 501
Razem	1 026 501	3 727	24 019	27 599	1 081 846

Dane prezentowane są w tys. PLN, chyba że wskazano inaczej

Okres wymagalności poszczególnych klas zobowiązań finansowych na dzień 31 grudnia 2020 r. przedstawia się następująco:

	Do 1 roku	Od 1 roku do 2 lat	Od 2 lat do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania z tytułu kredytów (nota 3.20)	40 176	34 767	53 065	28 928	156 936
Zobowiązania wobec jednostek powiązanych (3.24)	294	56	-	-	350
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek - krótkoterminowe	215 474	304	-	-	215 778
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek - długoterminowe	-	257	5 685	363	6 305
Pochodne instrumenty finansowe (3.11)	3 820	1 473	1 208	2 958	9 459
Zobowiązania z tytułu leasingu (3.21)	19 142	14 484	25 554	35 107	94 287
Pozostałe zobowiązania finansowe (3.24)	5 249	-	-	-	5 249
Razem	284 155	51 341	85 512	67 356	488 364

Okres wymagalności poszczególnych klas zobowiązań finansowych na dzień 31 grudnia 2021 r. przedstawia się następująco:

	Do 1 roku	Od 1 roku do 2 lat	Od 2 lat do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania z tytułu kredytów (nota 3.20)	40 443	35 761	46 645	22 158	145 007
Zobowiązania wobec jednostek powiązanych (3.24)	214	136	-	-	350
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek - krótkoterminowe	245 099	177	130	-	245 406
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek - długoterminowe	181	6	-	363	550
Pochodne instrumenty finansowe (3.11)	4 906	5 658	2 733	1 271	14 568
Zobowiązania z tytułu leasingu (3.21)	21 023	15 223	22 058	34 134	92 438
Pozostałe zobowiązania finansowe (3.24)	-	-	5 450	-	5 450
Razem	311 866	56 961	77 016	57 926	503 769

Grupa Comarch stosuje następujące metody wyceny poszczególnych klas instrumentów finansowych:

Należności własne	Metoda wyceny	Poziom wartości godziwej
Należności od jednostek powiązanych (nota 3.14)	według skorygowanej ceny nabycia	n/d
Należności od pozostałych jednostek-krótkoterminowe (nota 3.14)	według skorygowanej ceny nabycia	n/d
Należności od pozostałych jednostek - długoterminowe	według skorygowanej ceny nabycia	n/d
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (nota 3.17)	według wartości godziwej przez wynik finansowy	poziom 1
Należności od jednostek powiązanych (nota 3.14)	według skorygowanej ceny nabycia	n/d
Należności od pozostałych jednostek - krótkoterminowe (nota 3.14)	według skorygowanej ceny nabycia	n/d
Instrumenty pochodne (nota 3.11)	według wartości godziwej przez wynik finansowy	poziom 1
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (nota 3.10)	według wartości godziwej przez wynik finansowy	poziom 1

Zobowiązania finansowe	Metoda wyceny	Poziom wartości godziwej
Zobowiązania z tytułu kredytów (nota 3.20)	według skorygowanej ceny nabycia	n/d
Zobowiązania wobec jednostek powiązanych (nota 3.24)	według skorygowanej ceny nabycia	n/d
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek-krótkoterminowe (nota 3.24)	według skorygowanej ceny nabycia	n/d
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek-długoterminowe	według skorygowanej ceny nabycia	n/d
Zobowiązania z tytułu leasingu (nota 3.21)	według skorygowanej ceny nabycia	n/d
Zobowiązania z tytułu kredytów (nota 3.20)	według skorygowanej ceny nabycia	n/d
Instrumenty pochodne (nota 3.11)	według wartości godziwej przez wynik finansowy	poziom 1

3.17. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Środki pieniężne w kasie i w banku	410 593	441 831
Krótkoterminowe depozyty bankowe	27 189	6 190
Środki pieniężne ogółem	437 782	448 021
Należne odsetki od depozytów bankowych	3	-
Razem środki pieniężne i ekwiwalenty	437 785	448 021

Efektywna stopa procentowa krótkoterminowych depozytów bankowych wyniosła w 2021 roku dla złotego 0,26%, a dla reala brazylijskiego 3,27%. Przeciętny termin wymagalności depozytów wyniósł dla złotego 50 dni, a dla reala brazylijskiego 71 dni. Dla potrzeb rachunku przepływów pieniężnych w skład środków pieniężnych wchodziły środki pieniężne w kasie i depozyty. Kredyt w rachunku bieżącym jest ujmowany w działalności finansowej.

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania		
depozyty kaucyjne złożone przez spółki Grupy Comarch w związku z zawartymi umowami najmu oraz gwarancjami bankowymi	-	283
środki finansowe otrzymane na realizację projektów dofinansowywanych dotacją	40	141
środki na wyodrębnionym rachunku ZFŚS	1 160	1 004
środki na zabezpieczenie linii kredytowych	1 943	1 950
środki pieniężne na rachunkach VAT	4 175	6 753
Razem	7 318	10 131

3.18. Kapitał zakładowy

	Ilość akcji (szt.)	Akcje zwykłe i uprzywilejowane	Akcje własne	Razem
Stan na 1 stycznia 2020	8 133 349	8 133 349	-	8 133 349
Stan na 31 grudnia 2020	8 133 349	8 133 349	-	8 133 349
Stan na 31 grudnia 2021	8 133 349	8 133 349	-	8 133 349

Wartość nominalna każdej akcji wynosi 1 PLN.

Na kapitał zakładowy Comarch S.A. składa się:

- 864 800 akcji imiennych uprzywilejowanych serii A,
- 75 200 akcji zwykłych na okaziciela serii A,
- 883 600 akcji imiennych uprzywilejowanych serii B,
- 56 400 akcji zwykłych na okaziciela serii B,
- 3 008 000 akcji zwykłych na okaziciela serii C,
- 1 200 000 akcji zwykłych na okaziciela serii D,

Dane prezentowane są w tys. PLN, chyba że wskazano inaczej

- 638 600 akcji zwykłych na okaziciela serii E,
- 125 787 akcji zwykłych na okaziciela serii G,
- 102 708 akcji zwykłych na okaziciela serii G3,
- 563 675 akcji zwykłych na okaziciela serii H,
- 441 826 akcji zwykłych na okaziciela serii I2,
- 91 041 akcji zwykłych na okaziciela serii J2,
- 73 953 akcji zwykłych na okaziciela serii K3,
- 7 759 akcji zwykłych na okaziciela serii L1.

Akcje imienne serii A i B są uprzywilejowane co do głosu w ten sposób, że na każdą akcję przypada 5 głosów na Walnym Zgromadzeniu. Zamiana akcji imiennych na akcje na okaziciela jest dopuszczalna. W przypadku zamiany akcji imiennych na akcje na okaziciela tracą one wszelkie uprzywilejowanie. Zbycie akcji imiennej uprzywilejowanej powoduje wygaśnięcie związanego z nią uprawnienia szczególnego co do głosu na Walnym Zgromadzeniu. Nie powoduje wygaśnięcia uprawnienia szczególnego co do głosu na Walnym Zgromadzeniu:

- a) zbycie na rzecz osób będących akcjonariuszami Spółki na dzień 18 marca 1998 r.,
- b) zbycie na rzecz zstępnych zbywcy,
- c) przejście własności akcji imiennej w wyniku spadkobrania,
- d) zbycie na rzecz osoby prawnej prawa polskiego albo obcego albo jednostki organizacyjnej nie posiadającej osobowości prawnej prawa polskiego albo obcego, w tym w szczególności na rzecz ułomnej osoby prawnej prawa polskiego albo obcego („Struktura”) kontrolowanej w rozumieniu art. 8 ust. 5 Statutu wyłącznie przez akcjonariusza wnoszącego (zbywającego) akcje imienne uprzywilejowane do Struktury („Akcjonariusz Wnoszący”) albo (współ)kontrolowanej wyłącznie przez wstępnych, zstępnych, rodzeństwo lub małżonka Akcjonariusza Wnoszącego albo wyłącznie przez niektóre lub wszystkie z tych osób („Osoba bądź Osoby Bliskie”) i Akcjonariusza Wnoszącego łącznie („Struktura Kontrolowana”) oraz zbycie akcji imiennych uprzywilejowanych przez jedną Strukturę Kontrolowaną na rzecz innej Struktury Kontrolowanej.

Zbycie akcji imiennych wymaga zgody Zarządu udzielonej w formie pisemnej. Zbycie akcji bez zgody Zarządu jest możliwe na warunkach określonych w Statucie Comarch S.A. Akcje na okaziciela mają prawo do 1 głosu na WZA. Zamiana akcji na okaziciela na akcje imienne nie jest dopuszczalna.

3.18.1. Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio poprzez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Comarch S.A. według stanu na dzień sporządzenia raportu

Wg stanu na dzień sporządzenia raportu:

- Janusz Filipiak posiada 1 997 027 akcji (24,55% w kapitale zakładowym Spółki), które uprawniają do 5 569 027 głosów na WZA, co stanowi 36,82% wszystkich głosów na WZA;
- Elżbieta Filipiak posiada 846 000 akcji (10,40% w kapitale zakładowym Spółki), które uprawniają do 4 230 000 głosów na WZA, co stanowi 27,96% wszystkich głosów na WZA;
- MetLife Otwarty Fundusz Emerytalny zarządzany przez MetLife PTE S.A. posiada 841 097 akcji (10,34% w kapitale zakładowym Spółki), które uprawniają do 841 097 głosów na WZA, co stanowi 5,56% wszystkich głosów na WZA,
- Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny i Nationale-Nederlanden Dobrowolny Fundusz Emerytalny zarządzane przez Nationale-Nederlanden PTE S.A. posiadają łącznie 846 571 akcji Comarch

SA (10,41% w kapitale zakładowym Spółki), które uprawniają do 846 571 głosów na WZA Spółki (5,60%), w tym Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny zarządzany przez Nationale-Nederlanden PTE S.A. posiada 843 071 akcji Comarch SA (10,37% w kapitale zakładowym Spółki), które uprawniają do 843 071 głosów na WZA Spółki (5,57%).

3.18.2. Zmiany w stanie kapitału zakładowego w 2021 roku

W dniu 30 grudnia 2021 r. Zarząd Comarch S.A. otrzymał od osoby pełniącej obowiązki zarządcze (Zbigniew Rymarczyk) powiadomienie o transakcji, o której mowa w art. 19 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku. Powiadomienie dotyczyło transakcji nabycia w dniu 30 grudnia 2021 r. 500 sztuk akcji zwykłych na okaziciela po cenie 190,50 PLN za 1 akcję oraz 161 sztuk akcji zwykłych na okaziciela po cenie 190,00 PLN za 1 akcję, której łączna wartość wyniosła 125 840 PLN. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr [RB-13-2021](#) z dnia 30 grudnia 2021 r.

3.18.3. Zmiany w stanie kapitału zakładowego po dacie bilansu

W dniu 25 marca 2022 r. Zarząd Comarch S.A. otrzymał od osoby pełniącej obowiązki zarządcze (Paweł Prokop) powiadomienie o transakcjach, o których mowa w art. 19 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku. Powiadomienia dotyczyły transakcji sprzedaży w dniach 3-22 marca 2022 r. 7 512 sztuk akcji zwykłych na okaziciela oraz transakcji zakupu w dniu 15 marca 2022 r. 12 sztuk akcji na okaziciela. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr [RB-2-2022](#) z dnia 25 marca 2022 r.

3.19. Pozostałe kapitały

3.19.1. Kapitały akcjonariuszy Spółki dominującej

	Kapitał z tytułu zmiany struktury własnościowej	Kapitał z wyceny opcji menedżerskiej	Kapitał inwestycyjny i na pokrycie zobowiązań wobec budżetu	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Pozostałe kapitały	Ogółem
1 stycznia 2020 r.	(5 185)	25 140	745	84 446	37 895	143 041
Zmiana struktury własnościowej	-	-	-	-	-	-
31 grudnia 2020 r.	(5 185)	25 140	745	84 446	37 895	143 041
1 stycznia 2021 r.	(5 185)	25 140	745	84 446	37 895	143 041
Zmiana struktury własnościowej	-	-	-	-	-	-
31 grudnia 2021 r.	(5 185)	25 140	745	84 446	37 895	143 041

W dniu 24 czerwca 2021 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki podjęło Uchwałę nr 9 w sprawie podziału zysku netto za rok obrotowy 1.01.2020 - 31.12.2020. Walne Zgromadzenie postanowiło, że wypracowany

w roku obrotowym od 1 stycznia 2020 – 31 grudnia 2020 zysk netto w kwocie 80 008 432,99 PLN zostaje podzielony w ten sposób, że:

1. część zysku netto w kwocie 24 400 047 PLN zostaje przeznaczona na wypłatę dywidendy. Dywidendę w kwocie 3,00 zł (słownie: trzy złote) za jedną akcję otrzymały osoby będące akcjonariuszami Spółki w dniu 6 lipca 2021 roku (dzień dywidendy). Liczba akcji objętych dywidendą wynosi 8 133 349 sztuk. Dywidenda została wypłacona w dniu 16 lipca 2021 roku;
2. pozostała część zysku netto w kwocie 55 608 385,99 PLN została przekazana na kapitał zapasowy.

Zarząd Comarch S.A. do dnia publikacji niniejszego raportu nie podjął decyzji odnośnie propozycji podziału zysku za 2021 rok.

3.19.2. Kapitały przypadające udziałom niedającym kontroli

1 stycznia 2020 r.	18 633
Wynik jednostek zależnych przeznaczony dla komplementariuszy spoza Grupy Comarch	-
Udział w wyniku MKS Cracovia SSA	29
Udział w wyniku CAMS AG	(167)
Różnice kursowe	13
31 grudnia 2020 r.	18 508
1 stycznia 2021 r.	18 508
Wynik jednostek zależnych przeznaczony dla komplementariuszy spoza Grupy Comarch	-
Udział w wyniku MKS Cracovia SSA	(7 049)
Udział w wyniku CAMS AG	(7)
Różnice kursowe	(2)
31 grudnia 2021 r.	11 450

Prezentujemy dane jednostki zależnej MKS Cracovia SSA. W pozostałych jednostkach udziały niekontrolujące są nieistotne.

Nazwa Spółki: MKS Cracovia SSA,

Główne miejsce prowadzenia działalności i kraj rejestracji jednostki: Polska

Proporcja udziałów własnościowych posiadanych przez udziały niekontrolujące: 33,89%,

Proporcja praw głosu posiadanych przez udziały niekontrolujące, jeżeli różni się od proporcji posiadanych udziałów własnościowych: 33,89%,

Wynik finansowy przypisany udziałom niekontrolującym jednostki zależnej w trakcie okresu sprawozdawczego: (7 049) tys. PLN.

Łączne udziały niekontrolujące jednostki zależnej na koniec okresu sprawozdawczego: 11 450 tys. PLN.

Skrócone informacje finansowe na temat jednostki zależnej Cracovia SSA

Poniżej przedstawiono podsumowanie danych finansowych istotnej jednostki zależnej, która posiada udziały niekontrolujące. Wykazane kwoty poniżej stanowią kwoty ze sprawozdań finansowych jednostek sporządzonych zgodnie z MSSF (dostosowane przez Grupę Comarch):

MKS Cracovia SSA	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Aktywa obrotowe	9 596	13 361
Aktywa trwałe	90 369	88 894
Zobowiązania krótkoterminowe	19 163	20 825
Zobowiązania długoterminowe	46 886	26 714

MKS Cracovia SSA	2021	2020
Przychody	31 263	39 936
Zysk (strata) z działalności kontynuowanej	(20 800)	87
Zysk (strata) z działalności zaniechanej (po opodatkowaniu)	-	-
Zysk (strata) za rok obrotowy	(20 800)	87
Pozostałe całkowite dochody za rok obrotowy	-	-
Całkowite dochody razem za rok obrotowy	-	87

3.20. Kredyty i pożyczki

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Długoterminowe	104 564	116 760
Kredyty nieodnawialne	104 385	115 617
Kredyty odnawialne	-	-
Pożyczki	179	1 143
Krótkoterminowe	40 443	40 176
Kredyty nieodnawialne	38 554	34 723
Kredyty odnawialne	-	413
Pożyczki	1 889	5 040
Kredyty, pożyczki ogółem	145 007	156 936

Wartość zobowiązań z tytułu kredytów została ujęta w wysokości zamortyzowanego kosztu ustalonego przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Wartość godziwa zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek nie jest istotnie różna od wartości bilansowej.

W 2021 roku wartość spłaconego kapitału od nieodnawialnych kredytów bankowych i pożyczek od podmiotów spoza Grupy Comarch wyniosła 44 668 tys. PLN. W 2021 roku Grupa Comarch uruchomiła nieodnawialne kredyty bankowe i pożyczki od podmiotów spoza Grupy Comarch w kwocie 33 320 tys. PLN. Na dzień bilansowy Grupa Comarch nie wykorzystywała kredytów w rachunku bieżącym.

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły przypadki nieterminowej spłaty kapitału lub wypłaty odsetek od zaciągniętych kredytów i pożyczek, ani nie zostały naruszone inne warunki umów kredytów i pożyczek, uprawniające kredytodawcę do żądania wcześniejszej spłaty kredytu lub pożyczki.

Dane prezentowane są w tys. PLN, chyba że wskazano inaczej

Obciążenie kredytów Grupy Comarch ryzykiem stopy procentowej dotyczy kredytów oprocentowanych w oparciu o zmienną stopę procentową. Grupa Comarch prowadzi optymalizacje kosztów odsetkowych poprzez stały monitoring struktury stóp procentowych i odpowiednie dopasowanie bazowej stopy procentowej kredytu lub transakcje zabezpieczające IRS.

Obciążenie kredytów i pożyczek Grupy Comarch ryzykiem stopy procentowej	do 1 roku	1-5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Stan na 31 grudnia 2020 r.				
Kredyty i pożyczki	40 176	87 832	28 928	156 936
Stan na 31 grudnia 2021 r.				
Kredyty i pożyczki	40 443	82 406	22 158	145 007

Struktura zapadalności kredytów, pożyczek i zobowiązań finansowych długoterminowych	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Od 1 do 2 lat	35 761	34 767
Od 2 do 5 lat	46 645	53 065
Powyżej 5 lat	22 158	28 928
	104 564	116 760

Struktura walutowa wartości bilansowej kredytów, pożyczek i zobowiązań finansowych	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
W walucie polskiej	2 049	5 749
W EUR (równowartość w PLN)	142 958	151 187
	145 007	156 936

Efektywne stopy procentowe na dzień bilansowy	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Kredyty bankowe	0,98%	1,46%
Pożyczki	0,95%	2,44%

Dane prezentowane są w tys. PLN, chyba że wskazano inaczej

3.20.1. Nieodnawialne kredyty bankowe i pożyczki

Kredytobiorca	Instytucja finansująca	Kwota kredytu /pożyczki wg umowy		Zobowiązanie na dzień bilansowy				Warunki oprocentowania	Termin ostatecznej spłaty	Zabezpieczenia
		Kwota	Waluta	Kwota	Waluta	Kwota	Waluta			
Comarch S.A.	BNP Paribas Bank Polska S.A.	44 000	PLN	1 696 (wobec 2 309 na 31 grudnia 2020)	EUR	7 801 (wobec 10 655 na 31 grudnia 2020)	PLN	EURIBOR1M + marża banku IRS do 29-07-2024	29.07.2024	hipoteka na budynku SSE4, cesja praw z polisy ubezpieczenia wej budynku, weksel in blanco, oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Budynek biurowy SSE4 w Krakowie										
Comarch S.A.	Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.	4 126	EUR	0 (wobec 387 na 31 grudnia 2020)	EUR	0 (wobec 1 784 na 31 grudnia 2020)	PLN	EURIBOR1M + marża banku	29.09.2021	hipoteka na budynku SSE5, cesja praw z polisy ubezpieczenia wej budynku, oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Budynek biurowy SSE5 w Krakowie - refinansowanie										
Comarch S.A.	Bank Polska Kasa Opieki S.A.	13 323	EUR	3 190 (wobec 4 848 na 31 grudnia 2020)	EUR	14 674 (wobec 22 372 na 31 grudnia 2020)	PLN	EURIBOR1M + marża banku IRS do 30-11-2023	30.11.2023	hipoteka na budynku SSE6, cesja praw z polisy ubezpieczenia wej budynku, cesja praw z gwarancji należytego wykonania oraz gwarancji rękojmi, oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Budynek biurowy SSE6 w Krakowie										
Comarch S.A.	Bank Handlowy w Warszawie S.A.	13 333	EUR	9 759 (wobec 11 340 na 31 grudnia 2020)	EUR	44 886 (wobec 52 330 na 31 grudnia 2020)	PLN	EURIBOR1M + marża banku IRS do 29-02-2028	29.02.2028	hipoteka na budynku SSE7, cesja praw z polisy ubezpieczenia wej budynku, oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Budynek biurowy SSE7 w Krakowie										
Comarch S.A.	DNB Bank Polska S.A.	2 531	EUR	701 (wobec 1 050 na 31 grudnia 2020)	EUR	3 222 (wobec 4 848 na 31 grudnia 2020)	PLN	EURIBOR1M + marża banku	30.12.2023	zastaw rejestrowy na środkach trwałych będących przedmiotem finansowania, cesja praw z polisy ubezpieczenia wej finansowanych środków trwałych, oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Środki trwałe - wyposażenie Laboratorium Internet of Things w Krakowie										
Bonus Development sp. z o.o. SK-A	Bank Polska Kasa Opieki S.A.	9 262	EUR	5 402	EUR	24 843	PLN	EURIBOR1M + marża banku IRS do 31-05-2030	31.05.2030	hipoteka na budynku biurowym w Łodzi, oświadczenie Bonus Development sp. z o.o. SK-A o poddaniu się egzekucji, cesja praw z polisy ubezpieczenia

Dane prezentowane są w tys. PLN, chyba że wskazano inaczej

Budynek biurowy w Łodzi				(wobec 6 041 na 31 grudnia 2020)		(wobec 27 878 na 31 grudnia 2020)				wej budynku biurowego w Łodzi, cesja praw z gwarancji należytego wykonania oraz z gwarancji rękopisem, cesja praw z umowy dzierżawy finansowanej nieruchomości zawartej z Comarch S.A., poręczenie Comarch S.A., oświadczenie o poddaniu się egzekucji Comarch S.A.
Comarch S.A.S, Comarch S.A.				2 291		10 538				hipoteka na drugim miejscu na nieruchomości Comarch S.A. (Kraków, ul. prof. Michała Życzkowskiego 23, bud. SSE4), oświadczenie Comarch S.A. o poddaniu się egzekucji, cesja praw z polisy ubezpieczenia wej budynku SSE4
Budynek Data Center w Lille we Francji	BNP Paribas Bank Polska S.A	8 000	EUR	(wobec 3 600 na 31 grudnia 2020)	EUR	(wobec 16 613 na 31 grudnia 2020)	PLN	EURIBOR3M + marża banku	18.09.2023	
Comarch S.A.				1 634	EUR	7 515	PLN	EURIBOR1M + marża banku	23.08.2023	oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Program modernizacyjny infrastruktury Comarch	CaixaBank S.A. Oddział w Polsce	3 500	EUR	(wobec 2 566 na 31 grudnia 2020)	EUR	(wobec 11 843 na 31 grudnia 2020)	PLN	EURIBOR1M + marża banku	23.08.2023	
Comarch S.A.				2 060	EUR	9 475	PLN	EURIBOR1M + marża banku	29.06.2025	oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Cele ogólnokorporacyjne	CaixaBank S.A. Oddział w Polsce	2 300	EUR	(wobec 437 na 31 grudnia 2020)	EUR	(wobec 2 018 na 31 grudnia 2020)	PLN	EURIBOR1M + marża banku	29.06.2025	
Comarch S.A.				0	EUR	0	PLN	EURIBOR1M + marża banku	05.08.2026	oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Cele ogólnokorporacyjne	CaixaBank S.A. Oddział w Polsce	14 500	EUR	(wobec 0 na 31 grudnia 2020)	EUR	(wobec 0 na 31 grudnia 2020)	PLN	EURIBOR1M + marża banku	05.08.2026	
Comarch S.A.						71	PLN	stałe	01.03.2022	brak
Dostawa sprzętu IT w związku z realizowanym przez Grupę Comarch projektem informatycznym	IBM Global Financing Polska sp. z o.o.	12 980	PLN			(wobec 2 142 na 31 grudnia 2020)	PLN	stałe	01.03.2022	
Comarch Polska S.A.						379	PLN	stałe	01.05.2022	poręczenie Comarch S.A.
Dostawa sprzętu IT w związku z realizowanym przez Grupę Comarch projektem informatycznym	IBM Global Financing Polska sp. z o.o.	3 475	PLN			(wobec 1 274 na 31 grudnia 2020)	PLN	stałe	01.05.2022	

Dane prezentowane są w tys. PLN, chyba że wskazano inaczej

Comarch S.A.						284				
Dostawa sprzętu IT w związku z realizowanym przez Grupę Comarch projektem informatycznym	IBM Global Financing Polska sp. z o.o.	3 139	PLN			(wobec 1 193 na 31 grudnia 2020)	PLN	stałe	01.05.2022	brak
Comarch S.A.						152				
Dostawa sprzętu IT w związku z realizowanym przez Grupę Comarch projektem informatycznym	IBM Global Financing Polska sp. z o.o.	1 825	PLN			(wobec 1 140 na 31 grudnia 2020)	PLN	stałe	01.03.2022	brak
Comarch S.A.						1 162				
Dostawa sprzętu IT w związku z realizowanym przez Grupę Comarch projektem informatycznym	IBM Global Financing Polska sp. z o.o.	2 145	PLN			(wobec 0 na 31 grudnia 2020)	PLN	stałe	01.02.2023	brak
Comarch S.A.				4345	EUR	19 985	PLN	EURIBOR1M + marża	29.02.2028	weksel in blanco, zastaw rejestrowy na Przedmiocie Finansowania, cesja z polisy ubezpieczenia wej Przedmiotu Finansowania
Środek trwały	PKO Leasing S.A.	5 000	EUR	(wobec 0 na 31 grudnia 2020)	EUR	(wobec 0 na 31 grudnia 2020)				
CABINET CONSEIL EN STRATEGIE INFORMATIQUE S.A.S. (2CSI)				0	EUR	0	PLN	stałe	05.02.2023	brak
Finansowanie działalności	CAISSE D'EPARGNE	30	EUR	(wobec 24 na 31 grudnia 2020)	EUR	(wobec 79 na 31 grudnia 2020)				
CABINET CONSEIL EN STRATEGIE INFORMATIQUE S.A.S. (2CSI)				0	EUR	0	PLN	stałe	05.12.2021	brak
finansowanie działalności	CAISSE D'EPARGNE	51	EUR	(wobec 21 na 31 grudnia 2020)	EUR	(wobec 100 na 31 grudnia 2020)				
CABINET CONSEIL EN STRATEGIE INFORMATIQUE S.A.S. (2CSI)				4	EUR	20	PLN	stałe	01.01.2022	poręczenie
	HSBC	200	EUR		EUR					

Dane prezentowane są w tys. PLN, chyba że wskazano inaczej

3.20.2. Odnawialne kredyty bankowe

Kredytobiorca	Instytucja finansująca	Kwota kredytu /pożyczki wg umowy		Zobowiązanie na dzień bilansowy				Warunki oprocentowania	Termin ostatecznej spłaty	Zabezpieczenia
		Kwota	Waluta	Kwota	Waluta	Kwota	Waluta			
Comarch S.A. Finansowanie bieżącej działalności	BNP Paribas Bank Polska S.A	20 000	PLN	0	PLN	0	PLN	WIBOR1M + marża banku	28.02.2023	weksel in blanco
Comarch S.A. Finansowanie bieżącej działalności	Bank Polska Kasa Opieki S.A.	30 000	PLN	0	PLN	0	PLN	WIBOR1M + marża banku	30.06.2022	oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Comarch S.A. Finansowanie bieżącej działalności	CaixaBank S.A. Oddział w Polsce	30 000	PLN	0	PLN	0	PLN	WIBOR1M + marża banku	31.05.2022	oświadczenie o poddaniu się egzekucji

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Linie kredytowe w rachunku bieżącym i kredyty odnawialne, w tym:	80 000	80 923
Wykorzystane na dzień bilansowy	-	413
Dostępne na dzień bilansowy	80 000	80 510

3.20.3. Zmiany w zakresie zobowiązań kredytowych i leasingowych

	BO 2021	Zmniejszenia	Zwiększenia	Efekt różnic kursowych	BZ 2021
Pożyczki i kredyty	156 936	45 080	33 320	(169)	145 007
Zobowiązania leasingowe	94 287	23 464	20 057	1 558	92 438
Razem	251 223	68 544	53 377	1 389	237 445

3.21. Zobowiązania z tytułu leasingu

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Leasing środków transportu i sprzętu IT	1 318	1 962
Najem	63 227	64 535
Użytkowanie wieczyste	27 893	27 790
Część krótkoterminowa	21 023	19 142
Część długoterminowa	71 415	75 145
Razem	92 438	94 287

Struktura wiekowa zobowiązań z tytułu leasingu

	do 1 roku	2-5 lat	> 5 lat	Razem
Leasing środków transportu i sprzętu IT	738	580	-	1 318
Najem	20 301	36 384	6 542	63 227
Użytkowanie wieczyste	(16)	317	27 592	27 893
Razem	21 023	37 281	34 134	92 438

Zmiany zobowiązań z tytułu leasingu

	2021	2020
BO	94 287	74 730
Zwiększenia	21 615	40 806
- nowe umowy i modyfikacje umów dotychczasowych	17 905	35 114
- różnice kursowe	1 558	3 197
- odsetki efektywne	2 152	2 495
Zmniejszenia	23 464	21 249
- przepływy zrealizowane	23 464	21 249
BZ	92 438	94 287

3.22. Pozostałe zobowiązania finansowe

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Zobowiązania z tytułu dywidendy	-	-
Część krótkoterminowa	-	-
Część długoterminowa	-	-
Zobowiązania z tytułu weksli	5 450	5 249
Część krótkoterminowa	-	5 249
Część długoterminowa	5 450	-
Razem	5 450	5 249

Na dzień 31 grudnia 2021 r. pozostałe zobowiązania finansowe dotyczą weksli w spółce Bonus Management sp. z o.o. SK-A z terminem wykupu przypadającym w IV kwartale 2025 roku oraz weksli w spółce Bonus Management sp. z o.o. II ACTIVIA SK-A z terminem wykupu przypadającym w IV kwartale 2025 roku.

3.23. Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia

	Koszty dotyczące okresu bieżącego, które zostaną poniesione w przyszłości	Rezerwy na koszty kontraktów	Rezerwy na kary umowne i inne roszczenia	Rezerwy na urlopy	Rezerwy na nagrody pieniężne	Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2020 r.	4 718	14 075	25 893	33 097	102 625	-	180 408
Zmiana:	(1 379)	(530)	(13 585)	10 445	20 262	1 803	17 016
- utworzenie rezerw	14 662	16 982	2 620	32 159	113 023	1 803	181 249
- wykorzystanie rezerw	(16 041)	(17 512)	(16 205)	(21 714)	(92 761)	-	(164 233)
Stan na 31 grudnia 2020 r.	3 339	13 545	12 308	43 542	122 887	1 803	197 424
Część krótkoterminowa	3 339	13 545	12 308	43 542	122 887	-	195 621
Część długoterminowa	-	-	-	-	-	1 803	1 803
Stan na 1 stycznia 2021 r.	3 339	13 545	12 308	43 542	122 887	1 803	197 424
Zmiana:	1 690	(2 947)	289	5 311	(18 482)	602	(13 537)
- utworzenie rezerw	13 422	13 118	6 767	30 960	117 223	794	182 284
- wykorzystanie rezerw	(11 732)	(16 065)	(6 478)	(25 649)	(135 705)	(192)	(195 821)
Stan na 31 grudnia 2021 r.	5 029	10 598	12 597	48 853	104 405	2 405	183 887
Część krótkoterminowa	5 029	10 598	12 597	48 853	104 405	-	181 482
Część długoterminowa	-	-	-	-	-	2 405	2 405

Wszystkie rezerwy zostały obliczone w oparciu o wiarygodny szacunek dokonany na dzień bilansowy. Koszty okresu bieżącego dotyczą głównie rezerw utworzonych na koszty niezbędne do poniesienia w związku z działalnością bieżącą, z tytułu badania sprawozdań finansowych, kosztów archiwizacji i innych administracyjnych oraz rozliczeń z tytułu kart kredytowych. Rezerwy na koszty kontraktów dotyczą rozpoznania przewidywanych strat na kontraktach.

Struktura łącznej kwoty rezerw:

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Długoterminowe	2 405	1 803
Krótkoterminowe	181 482	195 621

3.24. Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Zobowiązania handlowe	51 956	51 094
Zaliczki otrzymane na poczet usług i dostaw	5 172	4 447
Zobowiązania handlowe i pozostałe wobec podmiotów powiązanych	350	350
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych i innych obciążeń podatkowych	93 597	77 266
Zobowiązania inwestycyjne	12 948	1 878
Przychody przyszłych okresów	39 134	39 934
Pozostałe zobowiązania	6 355	7 298
Fundusze specjalne (ZFŚS i Zakładowy Fundusz Mieszkaniowy)	1 291	1 327
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	34 953	32 534
Razem	245 756	216 128

Wartość godziwa zobowiązań handlowych oraz pozostałych zobowiązań jest zbliżona do ich wartości bilansowej przedstawionej powyżej.

3.25. Zobowiązania warunkowe

Na dzień 31 grudnia 2021 r. wartość gwarancji i akredytyw wystawionych przez banki na zlecenie Comarch S.A. w związku z realizowanymi umowami oraz uczestnictwem w przetargach wynosiła 83 505 tys. PLN, podczas gdy na dzień 31 grudnia 2020 r. ich wartość wynosiła 91 066 tys. PLN.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. wartość gwarancji wystawionych przez banki na zlecenie Grupy Comarch Software und Beratung wynosiła 422 tys. EUR (tj. 1 943 tys. PLN), podczas gdy na dzień 31 grudnia 2020 r. ich wartość wynosiła 422 tys. EUR (tj. 1 949 tys. PLN).

Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. wartość gwarancji wystawionych przez banki na zlecenie Comarch AG wynosiła 16 tys. EUR (tj. 74 tys. PLN), podobnie, jak na dzień 31 grudnia 2020 r., gdy ich wartość wynosiła również 16 tys. EUR (tj. 74 tys. PLN).

Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. wartość gwarancji wystawionych przez banki na zlecenie Comarch Swiss AG wynosiła 0 CHF, podczas gdy na dzień 31 grudnia 2020 r. ich wartość wynosiła 32 CHF (tj. 135 tys. PLN).

Comarch S.A. udzieliła oświadczeń o możliwości udzielenia wsparcia finansowego („*letter of comfort*”) dla spółek zależnych: Comarch R&D S.A.S. bezterminowo, Comarch Argentina S.A. bezterminowo, Comarch Malaysia SDN. BHD. bezterminowo, Comarch Healthcare S.A. bezterminowo, Comarch Middle East FZ-LLC bezterminowo, Comarch Japan KK bezterminowo, Comarch S.A.S. bezterminowo.

Przyznane linie kredytowe na finansowanie działalności bieżącej (gwarancje, akredytywy, kredyt w rachunku bieżącym)	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Linie kredytowe*	206 439	245 504
Razem	206 439	245 504

(*) zawierają linie kredytowe w rachunku bieżącym opisane w pkt 3.20.

Grupa Comarch jest stroną pozywaną w postępowaniach sądowych, w których potencjalna, łączna kwota roszczeń stron trzecich wynosi 30 308 tys. PLN, z czego kwota 1 716 tys. PLN jest objęta rezerwami ujętymi w bilansie na 31 grudnia 2021 r. W 2021 roku Grupa Comarch utworzyła rezerwy na roszczenia objęte postępowaniami sądowymi na kwotę 72 tys. PLN, natomiast rozwiązała rezerwy z tego tytułu na kwotę 417 tys. PLN.

Grupa Comarch pozostaje w sprawach spornych nieobjętych postępowaniami sądowymi, w których potencjalna, łączna kwota roszczeń stron trzecich wynosi 18 287 tys. PLN, z czego kwota 5 969 tys. PLN jest objęta rezerwami ujętymi w bilansie na 31 grudnia 2021 r. W 2021 roku Grupa Comarch utworzyła rezerwy na roszczenia objęte sprawami spornymi nieobjętymi postępowaniami sądowymi na kwotę 3 594 tys. PLN, natomiast rozwiązała rezerwy z tego tytułu na kwotę 666 tys. PLN.

Według Zarządów spółek Grupy Comarch, w oparciu o opinie doradców prawnych, nie istnieją okoliczności wskazujące na konieczność utworzenia rezerw na pozostałe roszczenia objęte aktualnie postępowaniami sądowymi oraz sprawami spornymi, nieobjęte postępowaniami sądowymi.

W związku z prowadzonymi postępowaniami sądowymi w 2021 roku Grupa Comarch utworzyła nowe odpisy aktualizujące wartość należności na kwotę 377 tys. PLN.

W związku z prowadzonymi sprawami spornymi nieobjętymi postępowaniami sądowymi w 2021 roku Grupa Comarch utworzyła nowe odpisy aktualizujące wartość należności na kwotę 405 tys. PLN.

3.26. Przychody ze sprzedaży

Przychody ze sprzedaży podane w niniejszej nocie zostały zaprezentowane wg lokalizacji rynków odmiennie niż w nocie 3.2, gdzie są zaprezentowane wg lokalizacji działalności.

3.26.1. Przychody ze sprzedaży - struktura geograficzna

	2021	%	2020	%	2019	%
Kraj (Polska)	686 900	42,2	637 943	41,5	594 021	41,3
DACH (Niemcy, Austria, Szwajcaria)	275 808	17,0	288 691	18,8	279 899	19,5
Pozostałe kraje	664 441	40,8	610 119	39,7	563 503	39,2
Razem	1 627 149	100,0	1 536 753	100,0	1 437 423	100,0

3.26.2. Struktura sprzedaży według odbiorców

	2021	%	2020	%	2019	%
Telekomunikacja, media, IT	406 082	25	308 041	20,0	335 846	23,4
Finanse i bankowość	226 343	13,9	259 151	16,9	191 054	13,3
Handel i usługi	245 813	15,1	231 684	15,1	251 743	17,5
Przemysł i utilities	181 558	11,2	179 019	11,6	179 336	12,5
Sektor publiczny	133 821	8,2	154 541	10,1	130 352	9,1
MSP - Polska	239 459	14,7	206 169	13,4	190 421	13,2
MSP - DACH	104 034	6,4	122 146	7,9	100 411	7,0
Medycyna	62 488	3,8	40 820	2,7	25 919	1,8
Pozostałe	27 551	1,7	35 182	2,3	32 341	2,2
Razem	1 627 149	100	1 536 753	100,0	1 437 423	100,0

3.26.3. Struktura sprzedaży wg rodzaju

	2021	%	2020	%	2019	%
Usługi informatyczne	1 247 887	76,7	1 175 323	76,5	1 074 965	74,8
Oprogramowanie własne	264 588	16,3	259 952	16,9	249 442	17,3
Oprogramowanie obce	15 705	1,0	18 219	1,2	30 997	2,2
Wyroby gotowe	14 997	0,9	13 104	0,8	11 676	0,8
Sprzęt komputerowy	22 050	1,3	18 597	1,2	19 134	1,3
Usługi medyczne	31 650	2,0	12 452	0,8	10 345	0,7
Pozostałe	30 272	1,8	39 106	2,6	40 864	2,9
Razem	1 627 149	100	1 536 753	100,0	1 437 423	100,0

3.27. Koszty sprzedanych produktów, usług, towarów i materiałów

I/1 Koszty wg rodzaju	12 miesięcy 2021	12 miesięcy 2020
Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych	92 099	86 291
Koszty świadczeń pracowniczych	972 639	871 346
Zmiana stanu produktów i produkcji w toku	(1 239)	58 683
Zużycie surowców i materiałów pomocniczych	35 242	27 280
Usługi obce	191 257	178 683
Podatki i opłaty	14 668	12 061
Pozostałe koszty	50 197	41 230
Koszty sprzedanych produktów, usług, marketingu i dystrybucji oraz koszty ogólnego zarządu, w tym:	1 354 863	1 275 574
- koszt wytworzenia	1 068 219	990 060
- koszty sprzedaży	152 545	143 874
- koszty ogólne	129 887	121 024

Dane prezentowane są w tys. PLN, chyba że wskazano inaczej

- różnice kursowe od zobowiązań	4 212	20 616
I/2 Koszt sprzedanych towarów i materiałów	75 337	74 489
I/3 Koszty realizacji prac w ramach projektów unijnych	535	1 064
I/4 Łączne koszty sprzedanych produktów, usług, marketingu, ogólnego zarządu, towarów i materiałów oraz realizacji prac w ramach projektów unijnych	1 430 735	1 351 127
II. Koszty świadczeń pracowniczych	12 miesięcy 2021	12 miesięcy 2020
Koszty wynagrodzeń	826 468	739 565
Koszty ubezpieczeń społecznych	132 213	119 826
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	2 160	1 827
Szkolenia	1 897	1 498
Koszty BHP	1 797	1 675
Pozostałe	8 104	6 955
Razem	972 639	871 346

3.28. Pozostałe przychody operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne i zyski	12 miesięcy 2021	12 miesięcy 2020
Otrzymane odszkodowania komunikacyjne	123	59
Przedawnione zobowiązania	-	125
Rozwiązanie odpisów aktualizujących należności	15 763	38 813
Otrzymane kary umowne	51	200
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	1 883	5 126
Zwrot podatku VAT	86	351
Dotacje	2 366	4 370
Umorzenie zobowiązań	-	1 164
Inne	1 232	4 051
Razem	21 504	54 259

3.29. Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne i straty	12 miesięcy 2021	12 miesięcy 2020
Odpis aktualizujący wartość aktywów (utrata wartości)	283	108
Składki członkowskie	674	1 312
Darowizny	1 161	35
Strata ze zbycia i likwidacji aktywów trwałych	174	450
Odpis aktualizujący wartość należności	20 690	41 921
Odszkodowania	112	538
Inne	7 597	3 960
Razem	30 691	48 324

3.30. Koszty finansowe – netto

Pozostałe przychody operacyjne i zyski	12 miesięcy 2021	12 miesięcy 2020
Koszty odsetek, w tym:	(3 953)	(4 158)
- odsetki od pożyczek i kredytów	(1 759)	(1 945)
- inne	(2 194)	(2 213)
Zyski z odsetek od lokat	60	464
Zyski/(straty) ze zbycia aktywów finansowych	(1 516)	373
Zysk ze zbycia papierów wartościowych	360	-
Zyski/(straty) różnice kursowe netto (nota 3.32)	2 046	(10 550)
Wycena wartości godziwej instrumentów finansowych i inwestycji	(7 923)	(11 592)
Inne, w tym:	(2 011)	(1 844)
- pozostałe	(2 011)	(1 844)
Razem	(12 937)	(27 307)

3.31. Podatek dochodowy

	12 miesięcy 2021	12 miesięcy 2020
Podatek bieżący	55 225	46 571
Podatek odroczony	3 083	(2 810)
Razem	58 308	43 761

Podatek dochodowy od zysku brutto Grupy Comarch przed opodatkowaniem, różni się w następujący sposób od teoretycznej kwoty, którą uzyskano by stosując średnią ważoną stawkę podatku mającą zastosowanie do zysków konsolidowanych spółek:

	12 miesięcy 2020	12 miesięcy 2020
Zysk brutto skonsolidowany przed opodatkowaniem	174 290	164 254
Różnice pomiędzy zyskiem brutto a podstawą opodatkowania:		
- korekty konsolidacyjne	21 185	9 510
- wyłączenia strat spółek konsolidowanych	73 370	62 130
Suma zysków brutto jednostek konsolidowanych (nominalna podstawa opodatkowania podatkiem dochodowym przy założeniu zgodności zysku bilansowego z podstawą opodatkowania)	268 845	235 894
Podatek wyliczony stawką nominalną od zysku brutto	55 363	48 899
Wielkość nominalnej stawki podatkowej	20,59%	20,73%
Trwałe i przejściowe różnice pomiędzy zyskiem brutto a rzeczywistą podstawą opodatkowania, w tym:	(21 437)	(14 728)
- wykorzystanie uprzednio rozpoznanych strat podatkowych	(8 531)	(4 246)
- różnice pomiędzy podstawą opodatkowania podatkiem, a zyskiem brutto	53 097	40 102
- dochód zwolniony z tytułu prowadzenia działalności w SSE	(39 570)	(47 685)
- inne - dochody zwolnione	(26 433)	(2 899)
Podstawa opodatkowania podatkiem dochodowym	247 408	221 166
Podatek wyliczony według stawki podatkowej w Grupie Comarch	55 225	46 571
Wielkość efektywnej stawki podatkowej	20,54%	19,74%

Władze podatkowe kraju jednostki dominującej mogą przeprowadzić kontrolę ksiąg rachunkowych i rozliczeń podatkowych w ciągu 5 lat od zakończenia roku, w którym złożono deklaracje podatkowe i obciążyć Grupę Comarch dodatkowym wymiarem podatku wraz z karami i odsetkami. W opinii Zarządu jednostki dominującej nie istnieją okoliczności wskazujące na możliwość powstania istotnych zobowiązań z tego tytułu.

3.32. Zyski (straty) kursowe – netto

Różnice kursowe powiększające (koszty)/przychody w rachunku zysków i strat uwzględnione zostały w następujących pozycjach:

	12 miesięcy 2021	12 miesięcy 2020
Przychody ze sprzedaży	8 376	12 781
Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	(4 212)	(20 616)
Koszty finansowe netto	2 046	(10 550)
Razem	6 210	(18 385)

3.33. Zysk na akcję

	12 miesięcy 2021	12 miesięcy 2020
Zysk netto za okres przypadający na akcjonariuszy Spółki	123 038	120 631
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w szt.)	8 133 349	8 133 349
Podstawowy zysk na akcję zwykłą (w PLN)	15,13	14,83
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych (w szt.)	8 133 349	8 133 349
Rozwodniony zysk na jedną akcję (w PLN)	15,13	14,83

Podstawowy zysk netto na 1 akcję w kolumnie "12 miesięcy 2021" został obliczony jako iloraz skonsolidowanego zysku netto przypadającego na akcjonariuszy Comarch S.A. osiągniętego w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. oraz średniej ważonej ilości akcji w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r., gdzie wagą jest ilość dni. Podstawowy zysk netto na 1 akcję w kolumnie "12 miesięcy 2020" został obliczony jako iloraz skonsolidowanego zysku netto przypadającego na akcjonariuszy Comarch S.A. osiągniętego w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r. oraz średniej ważonej ilości akcji w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r., gdzie wagą jest ilość dni.

Rozwodniony zysk netto na 1 akcję w kolumnie "12 miesięcy 2021" został obliczony jako iloraz skonsolidowanego zysku netto przypadającego na akcjonariuszy Comarch S.A. osiągniętego w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. oraz sumy średniej ważonej ilości akcji w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r., gdzie wagą jest ilość dni. Rozwodniony zysk netto na 1 akcję w kolumnie "12 miesięcy 2020" został obliczony jako iloraz skonsolidowanego zysku netto przypadającego na akcjonariuszy Comarch S.A. osiągniętego w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r. oraz sumy średniej ważonej ilości akcji w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r., gdzie wagą jest ilość dni.

3.34. Transakcje z podmiotami powiązanymi**3.34.1. Przychody ze sprzedaży towarów i usług**

	12 miesięcy 2021	12 miesięcy 2020
Przychody ze sprzedaży towarów	-	-
SolInteractive S.A.	-	-
Przychody ze sprzedaży usług	13	16
SolInteractive S.A.	13	16
Razem	13	16

Cenę usług ustala się w zależności od rodzaju transakcji według jednej z trzech metod:

- porównywalnej ceny rynkowej,
- metody koszt plus (marża przy towarach 2-3%, przy usługach 5%),
- marży od sprzedaży usług (marża w wysokości 10-40%).

3.34.2. Zakupy towarów i usług

	12 miesięcy 2021	12 miesięcy 2020
Zakupy towarów	-	-
SolInteractive S.A.	-	-
Zakupy usług	-	-
SolInteractive S.A.	-	-
ujęte w kosztach wytworzenia	-	-
ujęte w pozostałych kosztach	-	-
Razem	-	-

Cenę usług i towarów negocjuje się zwykle z podmiotami powiązanymi stosując jedna z wymienionych powyżej metod. W okresie objętym sprawozdaniem nie było żadnych istotnych transakcji z innymi niż wymienione powyżej podmiotami powiązanymi.

3.34.3. Salda rozrachunków na dzień bilansowy powstałe w wyniku sprzedaży/zakupu towarów/usług

	12 miesięcy 2021	12 miesięcy 2020
Należności od podmiotów powiązanych	1	2
SolInteractive S.A.	1	2
Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych	-	-
SolInteractive S.A.	-	-

3.34.4. Transakcje z podmiotami stowarzyszonymi i z podmiotami powiązаныmi osobowo

	12 miesięcy 2021	12 miesięcy 2020
Zakupy od podmiotów powiązanych osobowo	3 606	3 346
Sprzedaż do podmiotów powiązanych osobowo	1 765	1 736
Pożyczki i odsetki od pożyczek spłacone przez podmioty powiązane osobowo	55	6 762
Pożyczki i odsetki od pożyczek udzielone podmiotom powiązanym osobowo	-	-
Zakupy od podmiotów stowarzyszonych	-	-
Sprzedaż do podmiotów stowarzyszonych	13	16
Pożyczki i odsetki od pożyczek spłacone przez podmioty stowarzyszone	-	577
Pożyczki i odsetki od pożyczek udzielone podmiotom stowarzyszonym	-	-

3.35. Wynagrodzenie osób zarządzających i nadzorujących w 2021 i w 2020 roku

W 2021 roku wynagrodzenia członków zarządu Comarch S.A. wyniosły 39 031 473,14 PLN. Jednostki zależne i stowarzyszone wypłaciły w 2021 roku członkom Zarządu Comarch S.A. wynagrodzenia w wysokości 7 719 517,96 PLN. W 2020 roku wynagrodzenia członków zarządu Comarch S.A. wyniosły 28 436 144,03 PLN. Jednostki zależne i stowarzyszone wypłaciły w 2020 roku członkom Zarządu Comarch S.A. wynagrodzenia w wysokości 7 760 536,83 PLN.

Wynagrodzenia podane w niniejszej nocie obejmują wynagrodzenia rzeczywiście wypłacone w 2021 roku (w tym wynagrodzenia premieowe za okresy wcześniejsze, objęte rezerwami na dzień 31 grudnia 2020 r.). Wynagrodzenia nie obejmują niewypłaconych premii za rok 2021 (objętych rezerwami na dzień 31 grudnia 2021 r.).

W 2021 i 2020 roku nie było programów motywacyjnych lub premiovych opartych na kapitale Comarch S.A.

ROK 2020 (w PLN)

Lp.	Zarząd Comarch S.A.	Wypłacone przez Comarch S.A.	Wypłacone przez jednostki zależne i stowarzyszone	Razem
1	Janusz Filipiak	12 490 414,93	6 361 704,25	18 852 119,18
2	Marcin Dąbrowski*	69 154,50	53 689,90	122 844,40
3	Paweł Prokop	265 545,07	158 832,93	424 378,00
4	Andrzej Przewięźlikowski	595 942,71	337 400,75	933 343,46
5	Zbigniew Rymarczyk	3 265 361,88	329 772,33	3 595 134,21
6	Konrad Tarański	904 997,05	350 434,04	1 255 431,09
7	Marcin Warwas	3 084 191,06	168 702,63	3 252 893,69
Razem		20 675 607,20	7 760 536,83	28 436 144,03

*) Z dniem 29 stycznia 2020 r. Marcin Dąbrowski złożył rezygnację z pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu Comarch S.A. ze skutkiem na dzień 29 stycznia 2020 r. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr [RB-4-2020](#) z dnia 29 stycznia 2020 r.

Dane prezentowane są w tys. PLN, chyba że wskazano inaczej

Lp.	Rada Nadzorcza Comarch S.A.	Wyplacone przez Comarch S.A.	Wyplacone przez jednostki zalne i stowarzyszone	Razem
1	Elzbieta Filipiak	240 000,00	1 819 569,77	2 059 569,77
2	Andrzej Pach	60 000,00	0,00	60 000,00
3	Danuta Drobniak	60 000,00	0,00	60 000,00
4	Łukasz Kalinowski	60 000,00	0,00	60 000,00
5	Joanna Krasodomska	61 770,91	0,00	61 770,91
6	Anna Pruska	60 468,10	21 721,57	82 189,67
7	Tadeusz Włudyka	61 041,92	0,00	61 041,92
Razem		603 280,93	1 841 291,34	2 444 572,27

Lp.	Zarząd Comarch S.A.	Wyplacone z zysku netto Comarch S.A. w formie dywidendy
1	Janusz Filipiak	2 995 540,50
2	Marcin Dąbrowski*	0,00
3	Paweł Prokop	45 225,00
4	Andrzej Przewięźlikowski	0,00
5	Zbigniew Rymarczyk	50 307,00
6	Konrad Tarański	15 912,00
7	Marcin Warwas	15 912,00
Razem		3 122 896,50

*) Z dniem 29 stycznia 2020 r. Marcin Dąbrowski złożył rezygnację z pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu Comarch S.A. ze skutkiem na dzień 29 stycznia 2020 r. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr RB-4-2020 z dnia 29 stycznia 2020 r.

ROK 2021 (w PLN)

Lp.	Zarząd Comarch S.A.	Wyplacone przez Comarch S.A.	Wyplacone przez jednostki zalne i stowarzyszone	Razem
1	Janusz Filipiak	18 954 882,01	6 435 551,88	25 390 433,89
2	Paweł Prokop	273 218,34	259 778,19	532 996,53
3	Andrzej Przewięźlikowski	1 742 026,69	171 656,25	1 913 682,94
4	Zbigniew Rymarczyk	5 240 997,10	338 158,19	5 579 155,29
5	Konrad Tarański	1 667 732,36	341 005,26	2 008 737,62
6	Marcin Warwas	3 433 098,68	173 368,19	3 606 466,87
Razem		31 311 955,18	7 719 517,96	39 031 473,14

Lp.	Rada Nadzorcza Comarch S.A.	Wyplacone przez Comarch S.A.	Wyplacone przez jednostki zalne i stowarzyszone	Razem
1	Elzbieta Filipiak	240 600,00	1 844 412,69	2 085 012,69
2	Andrzej Pach	60 000,00	0,00	60 000,00
3	Danuta Drobniak	60 000,00	0,00	60 000,00
4	Łukasz Kalinowski	60 000,00	0,00	60 000,00
5	Joanna Krasodomska	61 383,65	0,00	61 383,65

Dane prezentowane są w tys. PLN, chyba że wskazano inaczej

6	Anna Pruska	61 500,00	22 056,32	83 556,32
7	Tadeusz Włudyka*	60 000,00	0,00	60 000,00
Razem		603 483,65	1 866 469,01	2 469 952,66

*) Tadeusz Włudyka został odwołany z funkcji Członka Rady Nadzorczej ze skutkiem na dzień 24 czerwca 2021 r. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr [RB-9-2021](#) z dnia 24 czerwca 2021 r.

Lp.	Zarząd Comarch S.A.	Wypłacone z zysku netto Comarch S.A. w formie dywidendy	
1	Janusz Filipiak	5 991 081,00	
2	Paweł Prokop	90 450,00	
3	Andrzej Przewięźlikowski	0,00	
4	Zbigniew Rymarczyk	102 000,00	
5	Konrad Tarański	31 824,00	
6	Marcin Warwas	31 824,00	
Razem		6 247 179,00	

3.36. Informacje o akcjonariuszach oraz akcjach posiadanych przez osoby zarządzające i nadzorujące

3.36.1. Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio poprzez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Comarch S.A., na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

- Janusz Filipiak posiadał 1 997 027 akcji (24,55% w kapitale zakładowym Spółki), które uprawniały do 5 569 027 głosów na WZA, co stanowiło 36,82% wszystkich głosów na WZA;
- Elżbieta Filipiak posiadała 846 000 akcji (10,40% w kapitale zakładowym Spółki), które uprawniały do 4 230 000 głosów na WZA, co stanowiło 27,96% wszystkich głosów na WZA;
- MetLife Otwarty Fundusz Emerytalny zarządzany przez MetLife PTE S.A. posiadał 841 097 akcji (10,34% w kapitale zakładowym Spółki), które uprawniały do 841 097 głosów na WZA, co stanowiło 5,56% wszystkich głosów na WZA,
- Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny i Nationale-Nederlanden Dobrowolny Fundusz Emerytalny zarządzane przez Nationale-Nederlanden PTE S.A. posiadają łącznie 846 571 akcji Comarch SA (10,41% w kapitale zakładowym Spółki), które uprawniają do 846 571 głosów na WZA Spółki (5,60%), w tym Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny zarządzany przez Nationale-Nederlanden PTE S.A. posiada 843 071 akcji Comarch SA (10,37% w kapitale zakładowym Spółki), które uprawniają do 843 071 głosów na WZA Spółki (5,57%).

3.36.2. Zmiany w stanie posiadania akcji Comarch S.A. przez osoby zarządzające i nadzorujące Comarch S.A. w okresie od 1 marca 2022 r. do 29 kwietnia 2022 r.

W poniższej tabeli przedstawiono stan posiadania akcji Comarch S.A. przez osoby zarządzające i nadzorujące na dzień opublikowania raportu kwartalnego za cztery kwartały 2021 roku, tj. 1 marca 2022 r. oraz w dniu 29 kwietnia 2022 r., zgodnie z posiadanymi przez Spółkę informacjami.

Osoby zarządzające i nadzorujące	Funkcja	Stan na 1 marca 2022 r.		Stan na 29 kwietnia 2022 r.	
		Akcje	Udział w głosach na WZA (%)	Akcje	Udział w głosach na WZA (%)
Janusz Filipiak	Prezes Zarządu	1 997 027	36,82	1 997 027	36,82
Elżbieta Filipiak	Przewodnicząca Rady Nadzorczej	846 000	27,96	846 000	27,96
Paweł Prokop*	Wiceprezes Zarządu	30 150	0,45	22 650	0,40
Andrzej Przewięźlikowski	Wiceprezes Zarządu	0	0,00	0	0,00
Zbigniew Rymarczyk	Wiceprezes Zarządu	34 661	0,23	34 661	0,23
Konrad Tarański	Wiceprezes Zarządu	10 608	0,07	10 608	0,07
Marcin Warwas	Wiceprezes Zarządu	10 608	0,07	10 608	0,07
Ilość wyemitowanych akcji		8 133 349		8 133 349	

*) W dniu 25 marca 2022 r. Zarząd Comarch S.A. otrzymał od osoby pełniącej obowiązki zarządcze (Paweł Prokop) powiadomienie o transakcjach, o których mowa w art. 19 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku. Powiadomienie dotyczyło transakcji sprzedaży w dniach 3-22 marca 2022 r. 7 512 sztuk akcji zwykłych na okaziciela oraz transakcji zakupu w dniu 15 marca 2022 r. 12 sztuk akcji na okaziciela. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr [RB-2-2022](#) z dnia 25 marca 2022 r.

3.37. Czynniki i zdarzenia o nietypowym charakterze, mające znaczący wpływ na osiągnięte wyniki finansowe

3.37.1. Aktywo i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

W 2021 roku Grupa Comarch dokonała częściowego rozliczenia aktywa z 31 grudnia 2020 r. z tytułu podatku odroczonego dotyczącego różnic przejściowych w kwocie 6 208 tys. PLN oraz dokonała utworzenia aktywa z tytułu różnic przejściowych w kwocie 6 225 tys. PLN, a także utworzenia aktywa z tytułu straty podatkowej w kwocie 784 tys. PLN oraz rozwiązania z tego samego tytułu w kwocie 732 tys. PLN. Łączny wpływ wszystkich powyżej opisanych operacji na wynik netto w okresie sprawozdawczym wyniósł + 69 tys. PLN

W 2021 roku dokonano rozwiązania utworzonego na dzień 31 grudnia 2020 r. aktywa z tytułu działalności strefowej w kwocie 8 384 tys. PLN oraz utworzenia nowego aktywa z tego samego tytułu w kwocie 8 415 tys. PLN. Równocześnie, zgodnie z MSR 12, Spółka w kolejnym roku będzie regularnie dokonywać weryfikacji wyceny rozpoznanego, utworzonego Aktywa pod kątem możliwości jego realizacji. Zwracamy uwagę, iż rozpoznanie Aktywa nie wpływa na przepływy pieniężne w jednostce dominującej ani w Grupie Comarch (zarówno rozpoznanie Aktywa, jak również jego realizacja). Operacja ta ma więc charakter wyłącznie memoriałowy i wynika z zastosowania przez Grupę Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Comarch.

Łączny wpływ zmian aktywa na wynik Grupy Comarch w 2021 roku wyniósł +100 tys. PLN.

W związku z wyceną wartości aktywów netto CCF FIZ dokonano w 2021 roku zwiększenia rezerwy o kwotę 3 520 tys. PLN. Równocześnie dokonano utworzenia rezerwy na podatek odroczony z tytułu różnic przejściowych w kwocie 3 345 tys. PLN i rozwiązania z tego samego tytułu w kwocie 3 683 tys. PLN. Łączny wpływ powyższych operacji na wynik netto w 2021 roku wyniósł -3 182 tys. PLN.

Ogółem zmiany w podatku odroczonym spowodowały spadek wyniku o 3 082 tys. PLN.

3.37.2. Różnice kursowe oraz instrumenty finansowe oparte na kursach walut

Różnice kursowe zrealizowane oraz wycena bilansowa różnic kursowych od należności na dzień 31 grudnia 2021 r. zwiększyły przychody i wynik operacyjny Grupy Comarch w 2021 roku o 8 376 tys. PLN (w analogicznym okresie 2020 roku zwiększyły o 12 781 tys. PLN). Różnice kursowe zrealizowane oraz z wyceny bilansowej zobowiązań handlowych w 2021 roku zmniejszyły wynik operacyjny o 4 212 tys. PLN (w analogicznym okresie 2020 roku zmniejszyły o 20 616 tys. PLN). Różnice kursowe z pozostałych tytułów zwiększyły wynik netto Grupy Comarch o 2 046 tys. PLN (w analogicznym okresie 2020 roku zmniejszyły wynik netto Grupy Comarch o 10 550 tys. PLN). Wycena instrumentów finansowych i jednostek uczestnictwa oraz transakcje zrealizowane (głównie kontrakty typu *forward* i sprzedane jednostki uczestnictwa) wraz z podatkiem odroczonym od ich wyceny zmniejszyły wynik netto Grupy Comarch o 7 596 tys. PLN (w analogicznym okresie 2020 roku zmniejszyły wynik netto Grupy Comarch o 10 174 tys. PLN).

Łączny wpływ różnic kursowych oraz wyceny i realizacji instrumentów pochodnych na wynik netto Grupy Comarch za 2021 rok wyniósł -1 386 tys. PLN (w analogicznym okresie 2020 roku wyniósł -28 559 tys. PLN).

3.37.3. Utworzenie odpisów na należności wątpliwe

W 2021 roku Grupa Comarch utworzyła odpisy z tytułu utraty wartości należności handlowych w wysokości 20 690 tys. PLN oraz rozwiązała utworzone wcześniej odpisy w wysokości 15 763 tys. PLN w związku z uregulowaniem należności. Operacje te ujęto odpowiednio w pozostałych kosztach i przychodach operacyjnych w rachunku zysków i strat. Szczegóły opisano w pkt 3.14.

3.37.4. Podpisanie umowy na dostarczenie i utrzymanie systemów informatycznych dla 450connect GmbH

Zarząd Comarch S.A. poinformował o podpisaniu w dniu 19 lipca 2021 r. przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A. umowy ramowej (dalej: „Umowa”) z 450connect GmbH. Przedmiotem Umowy jest dostarczenie i utrzymanie przez Comarch AG systemów informatycznych na zasadach określonych w Umowie. Łączna wysokość wynagrodzenia należnego Comarch AG z tytułu realizacji przedmiotu Umowy będzie wynosić około 42 300 000,00 EUR, tj. 194 059 710,00 PLN przy założeniu, że umowa będzie obowiązywała przez przewidziany w niej okres 20 lat. Warunki handlowe Umowy oraz odpowiedzialność odszkodowawcza Comarch AG nie odbiegają od standardów rynkowych stosowanych w podobnych umowach.

O szczegółach Spółka informowała w raporcie bieżącym nr [RB-11-2021](#) z dnia 19 lipca 2021 r.

3.37.5. Umowa kredytu nieodnawialnego z CaixaBank, S.A. Oddział w Polsce

Zarząd Comarch S.A. poinformował o podpisaniu w dniu 5 sierpnia 2021 r. przez Comarch S.A., umowy kredytu nieodnawialnego z bankiem CaixaBank, S.A. Oddział w Polsce z siedzibą w Warszawie z przeznaczeniem na cele ogólnokorporacyjne. Wysokość kredytu wynosi 14 500 000,00 EUR, tj. 66 054 750,00 PLN wg kursu euro z dnia zawarcia umowy. Okres kredytowania trwa do 5 sierpnia 2026 r., oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Wykorzystanie kredytu powinno nastąpić do dnia 5 sierpnia 2022 r.

Zabezpieczeniem kredytu są: a) pełnomocnictwo udzielone Bankowi przez Comarch S.A. do dysponowania środkami na rachunkach rozliczeniowych prowadzonych przez Bank; b) oświadczenie Comarch S.A. o poddaniu się egzekucji do wysokości 150% kwoty kredytu.

O szczegółach Spółka informowała w raporcie bieżącym nr [RB-12-2021](#) z dnia 5 sierpnia 2021 r.

3.38. Zdarzenia po dacie bilansu

3.38.1. Daty przekazywania raportów okresowych w 2022 roku

W dniu 4 stycznia 2022 r. raportem bieżącym nr [RB-1-2022](#) Zarząd Comarch S.A. określił następujące stałe daty przekazywania raportów okresowych w 2022 roku:

Skonsolidowane raporty kwartalne zawierające skrócone skonsolidowane sprawozdania finansowe i skrócone jednostkowe sprawozdania finansowe:

- 1) IV kwartał 2021 w dniu 1.03.2022 r.
- 2) I kwartał 2022 w dniu 20.05.2022 r.
- 3) II kwartał 2022- Zgodnie z zasadami § 79 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim, Comarch S.A. nie będzie publikować raportu kwartalnego i skonsolidowanego raportu kwartalnego za II kwartał 2022 r.
- 4) III kwartał 2022 w dniu 17.11.2022 r.

RAPORTY ROCZNE I PÓŁROCZNE:

- 1) Raport roczny za 2021 rok w dniu 29.04.2022 r.
- 2) Skonsolidowany raport roczny za 2021 rok w dniu 29.04.2022 r.
- 3) Skonsolidowany raport półroczny zawierający skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe oraz skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe za I półrocze 2022 roku w dniu 31.08.2022 r.

3.38.2. Zmiany w stanie kapitału zakładowego

W dniu 25 marca 2022 r. Zarząd Comarch S.A. otrzymał od osoby pełniącej obowiązki zarządcze (Paweł Prokop) powiadomienie o transakcjach, o których mowa w art. 19 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku. Powiadomienie dotyczyło transakcji sprzedaży w dniach 3-22 marca 2022 r. 7 512 sztuk akcji zwykłych na okaziciela oraz transakcji zakupu w dniu 15 marca 2022 r. 12 sztuk akcji na okaziciela. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr [RB-2-2022](#) z dnia 25 marca 2022 r.

3.38.3. Wpływ koronawirusa SARS-CoV-2 oraz zachorowań na COVID-19 na działalność i wyniki finansowe Spółki

W nawiązaniu do zaleceń Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych oraz Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 12 marca 2020 r., Zarząd Comarch S.A. przekazał informacje o możliwym wpływie rozprzestrzeniania się koronawirusa SARS-CoV-2 oraz zachorowań na COVID-19 na działalność i wyniki finansowe Comarch S.A. raportem bieżącym nr [RB-5-2020](#) z dnia 19 marca 2020 r.

Zarząd Comarch S.A. na bieżąco monitoruje rozwój sytuacji związanej z utrzymującymi się skutkami rozprzestrzeniania się koronawirusa SARS-CoV-2 oraz zachorowań na COVID-19 i ich wpływu na działalność

Grupy Comarch. Zarząd Comarch S.A. informuje, że na dzień publikacji niniejszego sprawozdania działalność operacyjna Grupy Comarch prowadzona jest bez zakłóceń. Spółki Grupy Comarch wdrożyły wszystkie wytyczne rekomendowane przez Główny Inspektorat Sanitarny oraz pozostałe instytucje państwowe w krajach aktywności operacyjnej spółek ze szczególnym uwzględnieniem zaleceń dotyczących bezpieczeństwa, zdrowia i higieny pracowników. Wstrzymane lub ograniczone zostały podróże służbowe do krajów określonych przez Główny Inspektorat Sanitarny jako kraje wysokiego ryzyka, ograniczone zostały kontakty bezpośrednie pracowników wewnątrz organizacji, uruchomiony został na szeroką skalę tryb pracy zdalnej pracowników biurowych, a w biurach Comarch stosowane są wszystkie zalecenia higieniczne. Polskie spółki Grupy Comarch przeprowadziły w siedzibie firmy w Krakowie i w większych oddziałach w Polsce akcję szczepień przeciwko COVID-19 dla pracowników, także w zakresie szczepień przypominających.

Niezależnie od bieżącego stopnia intensywności epidemii w kontaktach biznesowych powszechnie wykorzystywane są zdalne metody komunikacji. Zarząd Comarch S.A. zwraca uwagę, że działalność Grupy Comarch jest bardzo dobrze zdywersyfikowana pod względem branżowym, produktowym i geograficznym, a efekty pandemii nie stanowiły zagrożenia dla stabilności finansowej przedsiębiorstwa ani nie wprowadziły istotnych zakłóceń w realizacji istniejących kontraktów, czy w łańcuchach dostaw produktów i materiałów niezbędnych dla działalności Grupy Comarch.

W okresie trwania epidemii nie wystąpił spadek przychodów ze sprzedaży oferowanych przez Grupę Comarch usług oraz produktów. Na działalność operacyjną Grupy Comarch i wyniki finansowe osiągnięte w kolejnych okresach wpływ będą miały czynniki takie jak czas trwania i zasięg epidemii, liczba osób chorujących na COVID-19, ograniczenia administracyjne w funkcjonowaniu państw i przedsiębiorców, ograniczenia w przemieszczaniu się pracowników, możliwość wykorzystania pakietów pomocowych uruchamianych przez poszczególne kraje, jak również zasięg i skuteczność programu szczepień ochronnych.

3.38.4. Wpływ sytuacji polityczno-gospodarczej na terytorium Ukrainy i Rosji na działalność i wyniki finansowe Grupy Comarch

W nawiązaniu do zaleceń Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 25 lutego 2022 r., Zarząd Comarch S.A. przekazuje, że monitoruje na bieżąco wpływ sytuacji polityczno-gospodarczej w Ukrainie i w Rosji na działalność Grupy Comarch.

Zarząd Spółki informuje, że na dzień publikacji niniejszego sprawozdania działalność operacyjna Grupy prowadzona jest bez zakłóceń, a skutki rosyjskiej inwazji na Ukrainę nie mają istotnego negatywnego wpływu na sytuację gospodarczą Grupy Comarch. Działalność Comarch jest bardzo dobrze zdywersyfikowana geograficznie i produktowo, Grupa prowadzi projekty w ponad 60 krajach na 6 kontynentach. Przychody ze sprzedaży do klientów z Ukrainy i Rosji stanowiły w 2021 roku 1,5% całkowitych przychodów Grupy. Bardzo dobrze zdywersyfikowana i stale ulepszana jest również infrastruktura teleinformatyczna Grupy Comarch. Comarch niezmiennie pozostaje stabilnym miejscem pracy oraz partnerem biznesowym dla klientów na całym świecie.

3.38.5. Zawarte po dacie bilansu kontrakty *forward*

Grupa Comarch w okresie od 1 stycznia 2022 r. do dnia 29 kwietnia 2022 r. zawarła nowe kontrakty terminowe na sprzedaż 19 600 tys. EUR, 14 500 tys. USD, 60 000 tys. JPY oraz 3 000 tys. NZD. Wartość netto kontraktów *forward* nierozliczonych na dzień 29 kwietnia 2022 r. wynosiła 66 200 tys. EUR, oraz 29 600 tys. USD, 100 000 tys. JPY, 1 400 tys. GBP oraz 5 600 tys. NZD. Kontrakty *forward* zapadają w terminie do 40 miesięcy od dnia bilansowego. Wszystkie kontrakty terminowe typu *forward* zostały zawarte w celu ograniczenia wpływu zmian

kursów walut na wynik finansowy związany z realizowanymi przez spółki Grupy Comarch kontraktami handlowymi, w których wynagrodzenie lub koszty ustalone są w walutach obcych.

3.38.6. Transakcje zamiany stopy procentowej IRS

Nie wystąpiły.

3.39. Istotne postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowań arbitrażowych lub organem administracji publicznej

Nie wystąpiły istotne postępowania.

Grupa Comarch jest stroną pozywaną w postępowaniach sądowych, w których potencjalna, łączna kwota roszczeń stron trzecich wynosi 30 308 tys. PLN.

Grupa Comarch pozostaje w sprawach spornych nieobjętych postępowaniami sądowymi, w których potencjalna, łączna kwota roszczeń stron trzecich wynosi 18 287 tys. PLN.

3.40. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy Comarch jest utrzymanie bezpiecznej struktury zadłużenia Grupy Comarch oraz dotrzymanie wskaźników zadłużenia wynikających z umów kredytowych zawartych przez Grupę Comarch. Grupa Comarch posiada możliwość zarządzania strukturą kapitałową w zależności od zmian warunków ekonomicznych poprzez np. zaciągnięcie lub spłatę kredytów, emisję nowych akcji, wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy. W 2021 roku Grupa Comarch nie dokonywała zmian w celach i polityce zarządzania kapitałem.

Grupa Comarch dokonuje kwartalnego monitoringu stanu kapitałów analizując głównie wskaźnik wypłacalności, który jest obliczany jako iloraz wartości kapitału własnego i wartości aktywów ogółem.

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Kapitał własny	1 197 362	1 098 547
Aktywa ogółem	2 110 248	2 003 558
Wskaźnik wypłacalności	57,0%	55,0%

W trakcie roku 2021 wskaźnik wypłacalności osiągnął poziom zbliżony do ubiegłego roku. Utrzymywany jest on na bardzo bezpiecznym poziomie, zapewniającym Grupie Comarch potencjalną możliwość znacznego zwiększenia zadłużenia (pozyskania finansowania zewnętrznego) w przypadku wystąpienia takiej potrzeby.

W trakcie roku 2021 zostały dotrzymane wszystkie kowenanty wynikające z umów kredytowych zawartych przez spółki Grupy Comarch. Zarząd Spółki dominującej nie widzi ryzyka ich niedotrzymania w przyszłości.

29.04.2022 r.

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU

Imię i Nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
Janusz Filipiak	Prezes Zarządu	
Paweł Prokop	Wiceprezes Zarządu	
Andrzej Przewięźlikowski	Wiceprezes Zarządu	
Zbigniew Rymarczyk	Wiceprezes Zarządu	
Konrad Tarański	Wiceprezes Zarządu	
Marcin Warwas	Wiceprezes Zarządu	

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH

Imię i Nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
Maria Smolińska	Główny Księgowy	

Comarch S.A.

Al. Jana Pawła II 39a
31-864 Kraków

ir@comarch.pl

+48 12 687 78 22

comarch.pl/relacje-inwestorskie/